

1228_Az_Æyani_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 1228 Tətbiqi ekologiya

1 Hansı elm ətraf mühitin tarazlığını və bu tarazlığın pozulmasına təsir edən təbii, antropogen və fiziki prosesləri öyrənir?

- fəlsəfə
- politologiya
- sosiologiya
- Ekologiya
- tarix

2 Ekologiyanın əsas neçə bölməsi var? (Çəki: 1)

- canlı və cansız bölmələri
- fiziki və kimyəvi bölmələri
- sadə və mürəkkəb bölmələr
- ümumi və xüsusi bölmələri
- üzvi və qeyri – üzvi bölmələri

3 Ətraf mühitə təsirinə görə antropogen təsirlər necə qruplaşdırılır? (Çəki: 1)

- bütöv və tam
- bilavasitə və ayrılıqda
- tam və birbaşa
- birbaşa və dolayısı
- birbaşa və ayrı – ayrı

4 Ətraf mühiti çirkləndirən maddələr hansı aqrekat halında olurlar? (Çəki: 1)

- buz, qaz, maye, suspenziya halında
- maye, buxar, toz, bərk halında
- buxar, buz, qaz, toz halında
- bərk, maye, qaz, toz halında
- bərk, kristal, amorf, toz halında

5 Ətraf mühitə canlıların və insanların sağlamlığına mənfi təsir göstərə biləcək qədər maddələrin daxil olmasına nə deyilir? (Çəki: 1)

- ətraf mühitin şəffaflaşması
- ətraf mühitin sağlamlaşması
- ətraf mühitin təmizlənməsi
- ətraf mühitin çirklənməsi
- ətraf mühitin pozulması

6 Kanserojen maddələrdən hansı maddə ətraf mühiti daha çox çirkləndirir və canlıların həyat tərzində böyük dəyişikliklər yaradır? (Çəki: 1)

- karbohidrogenlər
- üzvi maddələr

- turşular
- benzopren maddəsi
- pestisidlər

7 Orqanizm səviyyəsindən yuxarıdakı müxtəlif sistemləri hansı ekologiya tədqiq edir? (Çəki: 1)

- kosmik ekologiya
- genetik ekologiya
- insan ekologiyası
- ümumi ekologiya
- fiziki ekologiya

8 Müxtəlif orqanizmlərin ətraf mühitlə münasibətlərini ekologiyanın hansı bölməsi tədqiq edir? (Çəki: 1)

- genetik bölməsi
- sosial bölməsi
- tətbiqi bölməsi
- xüsusi bölməsi
- kimyəvi bölməsi

9 Ümumi ekologiya bir – biri ilə qarşılıqlı əlaqədə olan neçə bölmələrə ayrılır? (Çəki: 1)

- ekosistem, biosenoz, biotop, faktorial, fiziki ekologiyalar
- demoqrafiya, biosenoz, ekosistem, qlobal, xüsusi ekologiyalar.
- faktorial, qlobal, tətbiqi, xüsusi, fiziki ekologiyalar
- faktorial, populyasiyalar ekologiyası, autekologiya, qlobal ekologiyalar
- populyasiya, qlobal, fiziki, kimyəvi, demoqrafiya ekologiyası

10 Müxtəlif faktorları və onların orqanizmlərə təsir qanunauyğunluqlarını ümumi ekologiyaya daxil olan hansı elmi öyrənir? (Çəki: 1)

- təbiət ekologiya elmi
- fiziki ekologiya elmi
- tətbiqi ekologiya elmi
- faktorial ekologiya elmi
- autekologiya elmi

11 Ümumi ekologiyanın bir bölməsi olan hansı elm sahəsi ayrı – ayrı orqanizmlərlə yaşayış mühiti arasındakı qarşılıqlı əlaqələri öyrənir? (Çəki: 1)

- biosenozlar
- biosenozlar
- demoqrafiya
- antekologiya
- biotoplar

12 Ümumi ekologiyanın bir bölməsi olan hansı elm sahəsi eyni növə mənsub orqanizmlərlə yaşayış mühiti arasındakı qarşılıqlı əlaqələrini öyrənir? (Çəki: 1)

- yerin ekologiyası
- biotopun ekologiyası
- biosenozun ekologiyası

- populyasiyanın ekologiyası
- ekosistemin ekologiyası

13 Ümumi ekologiyanın bir bölməsi olan hansı elm sahəsi əhalinin tərkibini, sayını, onun tərkibindəki dəyişiklikləri öyrənir? (Çəki: 1)

- demoqrafiya
- ekosistemlər
- antekologiya
- populyasiya
- sinekologiya

14 Yer qabığının yaradılması, onun fəaliyyətində canlı orqanizmlərin və onların həyat fəaliyyəti məhsullarının rolu olan biosfer haqqında ali dərəcəli elm neçə adlanır? (Çəki: 1)

- toplum ekologiyası
- tətbiqi ekologiya
- mühəndis ekologiyası
- qlobal ekologiya
- nəzəri ekologiya

15 Müxtəlif populyasiyalara aid olan növlər arasında, onların özləri arasında və ətraf mühit arasında baş verən qarşılıqlı əlaqəni ekologiyanın hansı bölməsi öyrənir? (Çəki: 1)

- nəzəri ekologiya
- tətbiqi ekologiya
- qlobal ekologiya
- biogeosenologiya
- toplum ekologiyası

16 Ekologiyanın tədqiqat obyektini hansı canlı ekosistemlərdir? (Çəki: 1)

- biotik, biosenoz faktorial
- antekologiya, faktorial, demoqrafiya
- biotop, biotik, biosenoz
- populyasiya, biosenoz, biosfer
- faktorial, biotop, biosenoz

17 İnsanın onu əhatə edən mühitlə qarşılıqlı münasibətlərinin tənzimlənməsinə, eyni zamanda dövlətlərarası əməkdaşlığın yaradılmasına yönəldilmiş elm sahəsi neçə adlanır? (Çəki: 1)

- toplum ekologiyası
- ümumi ekologiya
- tətbiqi ekologiya
- qlobal ekologiya
- nəzəri ekologiya

18 Dövlət səviyyəsində təsərrüfat fəaliyyətinin əsas elementi sayılan və təsərrüfat sahələrinin ekoloji təhlükəsizliyinin təminatını tələb edən sahə ümumi ekologiyanın hansı bölməsidir? (Çəki: 1)

- toplum ekologiyası
- insan ekologiyası

- ümumi ekologiya
- tətbiqi ekologiya
- mühəndis ekologiyası

19 Litosfer, hidrosfer, atmosfer, biosfer, yerətrafi kosmik fəza da daxil olmaqla insanların və digər canlıların məskəni və fəaliyyət sahəsi neçə adlanır? (Çəki: 1)

- sinekal mühit adlanır
- sərbəst mühit adlanır
- antropogen mühit adlanır
- ətraf təbii mühit adlanır
- azad mühit adlanır

20 Təbii sərvətlərdən səmərəli istifadəyə, təbii mühitin vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına yönəldilən dövlət və cəmiyyət tərəfindən təşkil olunmuş sistemə nə deyilir? (Çəki: 1)

- hidrosferin mühafizəsi
- atmosferin mühafizəsi
- okeanların mühafizəsi
- ətraf təbii mühitin mühafizəsi
- kosmik fəzanın mühafizəsi

21 Əmək fəaliyyəti prosesində işçilərin həyat təhlükəsizliyini və sağlamlığını təmin edən sistemə neçə adlanır? (Çəki: 1)

- məişətin təhlükəsizliyi
- insanların təhlükəsizliyi
- texnikanın təhlükəsizliyi
- əməyin təhlükəsizliyi
- sağlamlığın təhlükəsizliyi

22 Uzun illər biosferdə baş verən təkamül prosesləri nəticəsində hansı sistemlər formalaşmışdır? (Çəki: 1)

- canlı orqanizmlər formalaşmışdır.
- biotoplar formalaşmışdır
- biosenozlar formalaşmışdır
- ekosistemlər formalaşmışdır
- ətraf mühit formalaşmışdır

23 İnsanın öz iqtisadi, hərbi, mədəni maraqlarını təmin etmək məqsədilə onu əhatə edən xarici mühitə təsirlərinə nə deyilir. (Çəki: 1)

- zəif təsirlər
- fiziki təsirlər
- bioloji təsirlər
- antropogen təsirlər
- qüvvətli təsirlər

24 İnsan onu əhatə edən ətraf mühitə hansı növ təsirləri göstərə bilər? (Çəki: 1)

- dalğalı, mexaniki, optik

- optik, fiziki, şüalanma
- mexaniki, istilik akustik
- fiziki, kimyəvi, bioloji
- ionlaşma, səs-küy, istilik

25 Ekologilərin fikrincə insanın ekoloji proseslərə təsiri əsasən hansı istiqamətlərdə olur. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- heyvanlarda və bitkilərdə genetik dəyişiklərin baş verməsi.
- zəhərli tullantıların miqdarının artması
- bioloji dövrənin məhdudlaşdırılması
- yeni ekosistemlərin yaranması
- ekosistemlərə yeni növlərin daxil edilməsi

26 Təsir sahəsinə görə antropogen təsirlər necə cür olur? (Çəki: 1)

- dairəvi, kürəvanı
- portik, parabolik
- müstəvi sahəli, çevrə sahəli
- nöqtəvi, dar sahəli
- geniş sahəli, kiçik sahəli

27 Təsir müddətinə görə antropogen təsirlər necə cür olur? (Çəki: 1)

- uzun sürən və qısa müddətli
- saat və ay müddətlikdə
- sonsuz və ani müddətli
- uzunmüddətli və qısa müddətli
- il və ay müddətlikdə

28 Hansı hadisə ətraf mühitin fiziki – kimyəvi xassələrini, radiasiya səviyyəsini, canlıların yaşama şərtlərini və enerjinin paylanmasını dəyişir? (Çəki: 1)

- ətraf mühitin temperaturunun dəyişməsi
- ətraf mühitin stabilləşməsi
- ətraf mühitin təmizlənməsi
- ətraf mühitin çirklənməsi
- ətraf mühitin saflaşdırılması

29 İstilik, səs – küy, radioaktiv və elektromaqnit çirklənmələr hansı növ çirklənməyə aiddir? (Çəki: 1)

- dispers çirklənməyə aiddir.
- optik çirklənməyə aiddir
- mexaniki çirklənməyə aiddir
- fiziki çirklənməyə aiddir
- aerosol çirklənməyə aiddir

30 Ağır metallarla, pestisidlərlə, kimyəvi maddələrlə, müxtəlif ərintilərlə baş verən çirklənmələr hansı növ çirklənməyə aiddir? (Çəki: 1)

- səs – küy çirklənməsinə aiddir
- kimyəvi çirklənməyə aiddir

- bioloji çirklənməyə aiddir.
- ion çirklənməsinə aiddir
- optik çirklənməyə aiddir

31 Ətraf mühiti hansı oksidlər daha çox çirkləndirir. Hansı cavab düzgün deyil (Çəki: 1)

- tozlar və karbohidrogenlər (CxHx)
- azot oksidləri (NxOy)
- kükürd oksidləri (SO₂, SO₃)
- dəmir oksidləri (FexOy)
- karbon oksidləri (CO, CO₂)

32 Hansı maddələr ətraf mühiti daha çox çirkləndirir? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- nuklidlər
- kanserogen maddələr, pestisidlər
- ağır metallar
- yeyinti məhsulları
- neft və neft məhsulları

33 Hansı hallarda insanların ətraf mühitlə qarşılıqlı təsiri baş verir. Hansı cavab düzgün deyil. (Çəki: 1)

- insanların hərbi təsir proseslərində
- insanların həyat fəaliyyəti proseslərində
- insanların istehsal fəaliyyəti proseslərində
- insanların klinik ölüm prosesində
- insanların məişət fəaliyyəti proseslərində

34 Ətraf mühitə təsir xarakterinə görə antropogen təsirlər necə cür olur? (Çəki: 1)

- optik, akustik, bioloji mexaniki
- kimyəvi, ionlaşdırıcı, bioloji, optik
- fiziki, optik, elektrik, bioloji
- mexaniki, fiziki, kimyəvi, bioloji
- akustik, bioloji, kimyəvi, mexaniki

35 Çirklənməyə görə obyektləri bir – birindən ayırırlar. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- yerətrafi kosmik fəzanın çirklənməsi.
- Zavod və fabriklərin çirklənməsi
- səth və yeraltı suların çirklənməsi
- atmosfer havasının çirklənməsi
- torpağın çirklənməsi

36 Yer kürəsini əhatə edən müxtəlif qaz qatlarında ibarət olan müəyyən qalınlıqlı təbəqə necə adlanır? (Çəki: 1)

- biosfer adlanır
- ozonosfer adlanır
- hidrosfer adlanır
- atmosfer adlanır
- litosfer adlanır

37 Bütün atmosfer kütləsinin 90% onun yerin səthinə yaxın hansı km-lik qatında cəmləşmişdir? (Çəki: 1)

- 11 km – ilk qatında
- 7 km – ilk qatında
- 3 km – ilk qatında
- 5 km – ilk qatında
- 10 km – ilk qatında

38 Azot atmosfer havasının neçə faizini təşkil edir? (Çəki: 1)

- 70-72% - ni
- 58-60% - ni
- 70-72% - ni
- 78-80% - ni
- 75-77% - ni

39 Oksigen atmosfer havasının necə faizini təşkil edir? (Çəki: 1)

- 17,3% - ni
- 20,95% - ni
- 23,5% - ni
- 70,0,5% - ni
- 18,9% - ni

40 Havada asılı halda olan bərk və maye hissəciklərlə atmosferin çirklənməsi necə adlanır? (Çəki: 1)

- duzlu çirklənmə adlanır
- turşulu çirklənmə adlanır
- qələvili çirklənmə adlanır
- aerosol çirklənmə adlanır
- buxarlı çirklənmə adlanır

41 Atmosferin hansı qatı su buxarının olmaması ilə xarakterizə olunur? (Çəki: 1)

- ekzosfer qatı
- kosmik fəza qatı
- troposfer qatı
- stratosfer qatı
- mezosfer qatı

42 Atmosferin hansı qatında kosmik və antropogen tozlar, su buxarı, azot, oksigen, təsirsiz qazların böyük hissəsi cəmləşmişdir? (Çəki: 1)

- strotosfer qatında
- mezosfer qatında
- stratosfer qatında
- troposfer qatında
- ekzosfer qatında

43 Atmosfer çirkləndiriciləri necə cür olur? (Çəki: 1)

- aktiv və passiv çirkləndiricilər.

- isti və soyuq çirkləndiricilər
- süni və təbii çirkləndiricilər
- təbii və antropogen çirkləndiricilər
- mülayim və soyuq çirkləndiricilər

44 Yer səthindən 3000 km hündürlükdən yuxarı fəza necə adlanır? (Çəki: 1)

- noosfer adlanır
- litosfer adlanır
- atmosfer adlanır
- kosmik fəza adlanır
- hidrosfer adlanır

45 Hansı smoqa bəzən London tipli smoq deyirlər? (Çəki: 1)

- fiziki smoq
- fotokimyəvi smoqa
- turşulu smoqa
- adi smoqa
- qələvi smoqa

46 Temperaturun dəyişməsinə görə atmosfer neçə təbəqəyə bölünür? (Çəki: 1)

- ozonosfer, hidrosfer, aerosfer, biosfer, termosfer
- troposfer,ekzosfer, ionosfer, noosfer, biosfer.
- stratosfer, ozonosfer, ekzosfer, biosfer, noosfer
- trorosfer, strotosfer, mezosfer, termosfer, ekzosfer
- noosfer, biosfer, mezosfer, troposfer, ionosfer

47 Sabit şəkildə atmosfer havasının tərkib hissəsini əsasən hansı qazlar təşkil edir? (Çəki: 1)

- NO, Ci, CxHx, CO2, He, Ar, O3 və s.
- O3, SO3, H2, CO, NOx, CO2 və s.
- Fe,Al,Zn, Hg, CO2, CO,NO2 və s.
- N2,O2, CO2, NO2, Cr, He, Ar. və s.
- H2, CO, CO2, NO, N2O, Ci, və s.

48 Atmosferi çirkləndirən maddələrdən üstünlük təşkil edənlər hansılardır? (Çəki: 1)

- NO, Ci, CxHx, CO2, He, Ar, O3
- NH3, He, HNO3, Mg(OH)2, NaOH
- H2, CO, CO2, NO, N2O, Ci, Ar və s.
- SO2, SO3, CO, CO2, NxOy
- Ag2O3, NaCl, Fe2O3, SO3, NO

49 Atmosfer çirkləndiricilərindən texnogen mənşəli hansı çirkləndirici olduqca təhlükəlidir? (Çəki: 1)

- kül çirkləndiricilər
- qeyri – üzvi çirkləndiricilər
- üzvi çirkləndiricilər
- radioaktiv çirkləndiricilər
- aerosol çirkləndiricilər

50 İES, və qazanxanalarda bərk yanacaq yandırılan zaman atmosferə hansı çirkləndiricilər atılır? (Çəki: 1)

- Ca(OH)₂ , Ag₂O₃, NaCl , Fe₂O₃, SO₃, NO
- NH₃, He, HNO₃, Ca(OH)₂ , NaOH, CO
- CO, CO₂, NO₂, Fe₂O₃, NaOH, AgO
- NO₂ ,SO₂, SO₃ , Su buxarı, his qurum, toz
- NaOH, Ca₂CO₃, H₂SO₄, HPO₃ , Ca(OH)₂

51 İES və qazanxanalarda maye yanacaq yandırılan zaman atmosferə hansı çirkləndiricilər atılır? (Çəki: 1)

- kalsium və xlor oksidləri
- karbon və xlor oksidləri
- dəmir və aliminum oksidləri
- kükürd və azot oksidləri
- natrium və fosfor oksidləri

52 AES – in atmosferi çirkləndirən tullantıları hansılardır. (Çəki: 1)

- zing ionları, kalsium, tozlar
- duzlar, hepatit, su buxarı
- radioaktiv yod, radioaktiv təsirsiz qazlar, aerosollar
- gümüş ionlar, dəniz ionları, su buxarı
- su buxarı, helinonları, aerosollar

53 Polad istehsalı zamanı atmosferə hansı çirkləndirici maddələr tullanır? (Çəki: 1)

- yod buxarı, flor birləşmələri, su buxarı
- sinz oksidləri, dəmir oksidləri, karbon qazı
- xlor birləşmələri, dəmir oksidləri, su buxarı
- kükürd oksidləri, karbon oksidləri, bərk hissəciklər
- natrium oksidləri, xlor, yod buxarı

54 Adi smoqun tərkibi hansı çirkləndirici qarışıqlardan ibarətdir? (Çəki: 1)

- Al₂O₃, FeO, SiO, CdO, HgO
- H₂O, CO, CO₂ , N₂O₅, AgO
- CO, CO₂, NaOH, H₂O, C_nH_m
- SO₂, NO₂ , CO_x, C_nH_m
- PbO, Fe₂O₃, HgO, AuO, H₂O

55 Havada qazların, bərk və maye halında olan müxtəlif maddələrin, həmçinin radioaktiv maddələrin canlı orqanizmlərin həyat şəraitinə mənfi təsir edə biləcək miqdarda olmasına nə deyilir? (Çəki: 1)

- suyun çirklənməsi deyilir
- suyun çirklənməsi deyilir
- litosfer çirklənməsi deyilir
- atmosfer çirklənməsi deyilir
- ozon qatının çirklənməsi deyilir

56 Bütün antropogen çirkləndiricilər hansı aqrerat halında olur? (Çəki: 1)

- qaz, kövrək, qatran
- elastik, qaz, kövrək
- maye, qatran, özlü
- bərk, maye qaz
- maye, buxar, qatran

57 Atmosferə atılan çirkləndirici maddələrin 90% hansı aqrekat halında olan çirkləndiricilərdir? (Çəki: 1)

- buxar şəklində
- bərk şəkildə
- toz şəkilində
- qaz şəklində
- maye şəkilində

58 İES və qazanxanalarda işlədilən hansı yanacaq nisbətən ekoloji təmiz hesab edilir? (Çəki: 1)

- torf yanacağı
- qeyri – üzvi yanacaq
- üzvi yanacaq
- qaz yanacağı
- odun yanacağı

59 Avtomobil nəqliyyatının işlənmiş tullantı qazlarının tərkibindəki hansı oksid canlı aləmi üçün böyük təhlükə yaradır? (Çəki: 1)

- kalsium oksidi
- qurğuşun oksidi
- azot oksidlər
- kükürd oksidi
- dəmir oksidi

60 AES – in tullantı qazlarının tərkibində hansı yüklü hissəciklər olur. (Çəki: 1)

- bərk cisimlər
- nukliqlər
- karbohidrogenlər
- üzvi maddələr
- metallar

61 Atmosferdə asılı halda olan hansı ölçülü bərk hissəciklər, orqanizmə daxil olaraq ağ ciyər qovucuqlarında toplanır, selikli qişanı dağıdır? (Çəki: 1)

- 15 mkm
- 5 mkm
- 10 mkm
- 8 mkm
- 4 mkm

62 Fotokimyəvi smuqu avtomobilin tullantısı olan işlənmiş qazların tərkibindəki hansı qazlar günəş şüalarının təsirindən yaradır? (Çəki: 1)

- CaO və AgO

- NO₂ və CO₂
- N₂O VƏ CO
- Fe₂O VƏ Fe₂O₃
- SiO və PbO

63 Avtomobil nəqliyyatı tərəfindən atmosferin çirklənməsinin qarşısını almaqla hansı növ smoqnu əmələ gəlməsinin qarşısı alınır? (Çəki: 1)

- turşulu smoq
- fotokimyəvi smoq
- adi smoq
- texnogen smoq
- qələvi smoq

64 Hansı növ smoq qatı qeyri – şəffaf tüstü şəklində olur? (Çəki: 1)

- turşulu smoq
- adi smoq
- qələvi smoq
- fotokimyəvi smoq
- mexaniki smoq

65 Hansı müəssisələr atmosferi aeroxolla çirkləndirən əsas mənbələr hesab olunur? (Çəki: 1)

- kimya müəssisələri
- metallurqiya müəssisələri
- yeyinti müəssisələri
- elektrik enerjisi istehsal edən müəssisələr
- neft emalı müəssisələri

66 Bütün sənaye şəhərlərində havanın çox çirklənməsi nəticəsində hansı hadisə baş verir? (Çəki: 1)

- işıqlanma hadisəsi
- smoq hadisəsi
- yanğı hadisəsi
- buxarlanma hadisəsi
- buzlaşma hadisəsi

67 Atmosferdə əsasən necə smoq hadisəsi müşahidə olunur? (Çəki: 1)

- mürəkkəb və sad smoq
- adi və fotokimyəvi smoq
- xlorlu və karbonlu smoq
- adi və mürəkkəb smoq
- buxarlı və karbonlu smoq

68 Ozon ilk dəfə kim tərəfindən kəşf edilmişdir? (Çəki: 1)

- Darvin tərəfindən
- Marum tərəfindən
- Faradey tərəfindən
- Landau tərəfindən

Lomonosov tərəfindən

69 Atmosferdə əsasən hansı qazın çoxalması istixana effektinin yaranmasına səbəb olur? (Çəki: 1)

- CaO
 CO₂
 NO
 NO₂
 SO₂

70 İnsanlar tərəfindən üzvi (qaz, neft, kömür) yanacaqdan geniş istifadə edilməsi atmosferdə hansı oksidin konsentrasiyasının artmasına səbəb olur? (Çəki: 1)

- SO₃– oksidinin
 Pb₂O₃– oksidinin
 CO₂– oksidinin
 Al₂O₃– oksidinin
 NO – oksidinin

71 Atmosferin kükürd və azot turşuları ilə çirklənərək yağıntı halında düşməsi hadisəsinə nə deyilir? (Çəki: 1)

- sulu yağışlar
 turş yağışlar
 qum yağışları
 qələvi yağışlar
 duz yağışları

72 Atmosferdə turş yağışları tullantı qazların tərkibində olan hansı oksid yaradır? (Çəki: 1)

- SO₂
 NO
 NO₂
 CaO
 Pb₂O₅

73 Hansı yağışlar torpağın fiziki – kimyəvi xassələrini dəyişir, bitki aləmini deqradasiyaya uğradır? (Çəki: 1)

- duzlu yağışlar
 turş yağışlar
 qələvi yağışlar
 tropik yağışlar
 təbii yağışlar

74 Hansı hadisənin ən zərərli nəticələrindən biri memarlıq binalarının və incəsənət əsərlərinin korlanması, görkəmini itirməsidir? (Çəki: 1)

- turş yağışların
 duz yağışlarının
 qum yağışlarının
 qələvi yağışlarının

- qurbağa yağışların

75 Turş yağışlar metal konstruksiyalara təsir edərək onlarda hansı prosesləri yaradır? (Çəki: 1)

- paslanma prosesini
 korroziya proseslərini
 ovulma prosesini
 çatlama prosesini
 oksidləşmə prosesini

76 Tust yağışların qarşısını almaq üçün ilk növbədə atmosfərə atılan hansı qazların miqdarını azaltmaq lazımdır? (Çəki: 1)

- dəmir və qalay oksidlərinin
 kükürd və azot oksidlərinin
 natrium və kalsium oksidlərinin
 qızıl və gümüş oksidlərinin
 qurğuşun və qələvi oksidlərin

77 Atmosferi çirkləndirən aerosollar içərisində hansı birləşmə xüsusi yer tutur? (Çəki: 1)

- natriumlu birləşmə
 azotlu birləşmə
 qurğuşunlu birləşmə
 karbonlu birləşmə
 kükürdlü birləşmə

78 Sənaye şəhərlərində yer səthindən 300-400 m hündürlükdə temperatur inversiyasının yaranması nəticəsində hansı növ smog yaranır? (Çəki: 1)

- tosgen smogu
 adi smog
 London smogu
 fotokimyəvi smog
 Los – Anceles smogu

79 Atmosferin qlobal çirklənməsinin başlıca nəticəsindən biri hansı hadisənin baş verməsidir. (Çəki: 1)

- turş yağışların
 istixana effektinin
 smog hadisəsinin
 səhralaşma hadisəsinin
 suların qalxmasının

80 Hansı təbəqə günəşin ultrabənövşəyi radiasiyasının böyük bir qismini udaraq, yer kürəsində canlı orqanizmləri radiasiyanın məhvedici təsirindən qoruyur? (Çəki: 1)

- bulud təbəqəsi
 mezosfer təbəqəsi
 troposfer təbəqəsi
 ozon təbəqəsi
 kosmik təbəqə

81 Ozonun ən sıx qatı yer səthindən hansı hündürlükdədir? (Çəki: 1)

- 18÷26 km
- 13÷17 km
- 15÷18 km
- 20÷25 km
- 19÷23 km

82 Neçənci ildə və harada 56 ölkənin hökumətləri ozon dağıdan xlor - flüor üzvi birləşmələrin və digər ozon dağıdıcı maddələrin (ODM) istehsalını 2 dəfə azaltmaq haqqında protokol imzaladılar? (Çəki: 1)

- 2000 - ci ildə Berlində
- 1950 – ci ildə, Parisdə
- 1900 - cu ildə, Londonda
- 1987 – ci ildə Monrealda
- 1995 – ci ildə Moskvada

83 Neçənci ildə harada ozon dağıdıcı maddələrin (ODM) istehsalının dayandırılması haqqında protokol imzalandı? (Çəki: 1)

- 2005 – ci ildə Parisdə
- 1999 – cu ildə Vyanada
- 2000 – ci ildə Stokholmundə
- 1997 – ci ildə Monrealda
- 2002 – ci ildə Londonda

84 Neçənci ildə Azərbaycan ozondağıcı maddələrin istifadəsindən mərhələlər üzrə çıxarılmasına dair Vyana konvensiyasını, Monreal protokolunu ratifikasiya etdi. (Çəki: 1)

- 1998 – ci ildə
- 1995 - ci ildə
- 1993 – cü ildə
- 1996 – ci ildə
- 1999 – cu ildə

85 Neçənci ildə Toronto (Kanada) şəhərində Beynəlxalq Konfransda dünya energetikası qarşısında atmosfərə atılan hansı tullantı qazın miqdarının 20% azaldılması məsələni qoyulmuşdur? (Çəki: 1)

- 1950-ci ildə SO₂ -nin
- 1960 – ci ildə NO – nın
- 1970-cı ildə NO₂-nin
- 1985-ci ildə CO₂ –nin
- 1990 –ci ildə SO₃-un

86 Ozon qatının azalmasına hansı maddələr daha çox təsir göstərirlər? (Çəki: 1)

- ammoniyak və karbon birləşmələri
- Ca birləşmələri və ODM
- Na birləşmələri və neft məhsulları]
- xlor - flüor üzvi birləşmələri və ODM
- Fe birləşmələri və üzvi sintez maddələri

87 Stratosfer ozonunun azalmasına atmosferdə ildən – ilə artan hansı maddələrin oksidləri təsir göstərir?
(Çəki: 1)

- Ga, Se, Ag,
- Ca, Na, K – oksidləri
- Al, Fe, Hg – oksidləri
- N, S, C, - oksidləri
- Au, Ag, Hg, - oksidləri

88 Atmosferdə hansı qazların çoxalması parnik effekti nin yaranmasına səbəb olur? (Çəki: 1)

- Pb2O5, CaO, NO2, O3
- SO2, SO3 , CO
- CO, CO2, NO, N2O,
- CO2, CH4, N-OKSİDLƏRİ
- O, O2, N2O3, NO

89 Hava hövzəsini antropogen təsirlərdən yaranan zəhərli maddələrdən mühafizə etmək məqsədilə aşağıdakı tədbirlərin həyata keçirilməsi vacib sayılır? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- sanitariya – mühafizə zonalarının yaradılması
- tullantı qazların təmizlənməsi
- texnoloji proseslərin ekologiyalaşdırılması
- istehsal müəssisələrinin şəhər daxilində yerləşdirilməsi
- tullantı qazların atmosfərə səpələnməsi

90 Aerosol şəklində olan tullantı qazlarını təmizlənəcək üçün hansı toztutucularından istifadə olunur?
(Çəki: 1)

- filtrlı toztutucularından
- mexaniki toztutucularından
- yağ toztutucularından
- quru toztutucularından
- elektrik toztutucularından

91 Ağız və böyük ölçülü aerosol hissəcikləri mexaniki təmizləmək üçün hansı toztutuculardan istifadə edilir? (Çəki: 1)

- maqnit və elektrik quru toztutucularından
- elektrik və optik quru toztutucularından
- filtrlı və sifonlu quru toztutuculardan
- siklonlu və tozçökdürücü quru toztutucularından
- skruberli və mexaniki quru toztutucularından

92 Quru mexaniki toztutucularda tozların çökməsi hansı prinsiplərə əsaslanan toztutucularda təmizlənilir?
(Çəki: 1)

- mərkəzdənqaçma, ətalət
- ağırlıq, yerdəyişmə
- mərkəzdənqaçma, irəliləmə
- fırlanma, irəliləmə
- rəqsetmə, fırlanma

93 Tullantı qazların ilkin təmizləmə prosesi hansı toztutucularında aparılır? (Çəki: 1)

- qazyuyucu toztutucularda
- mexaniki toztutucularda
- yağ toztutucularda
- quru mexaniki toztutucularda
- tozsoran tutucularda

94 Ölçüləri 25-30 mkm olan hissəciklərin quru toztutucularda çökməsi neçə faiz olur? (Çəki: 1)

- 70-75%
- 60-70%
- 50-55%
- 65-80%
- 55-65%

95 Yaş toztutucularda qazların təmizlənməsi hansı maye vasitəsilə həyata keçirilir? (Çəki: 1)

- qələvi vasitəsilə
- turşu vasitəsilə
- spirt vasitəsilə
- su vasitəsilə
- maye azot vasitəsilə

96 Skrubberli yaş toztutucularında ölçüləri 2 mkm – dən böyük olmayan hissəciklərin necə faizi tutulur? (Çəki: 1)

- 0.9
- 0.75
- 0.5
- 0.99
- 0.8

97 Tullantı qazların fiziki üsulla təmizlənməsində filtrdə qazın tutulması toztutucularında hansı halda olan tozlar tutulur? (Çəki: 1)

- həll olmuş şəkildə olan
- buxar halında olan
- oksid halında olan
- dispers halda olan
- aerosol halında olan

98 Tullantı qazların tərkibində böyük həcmdə olan toz və yağ dumanlarını təmizləmək üçün hansı filtrlərdən istifadə olunur? (Çəki: 1)

- optik filtrlərdən
- yağ filtrlərdən
- toz filtrlərindən
- elektrik filtrlərindən
- mexaniki filtrlərdən

99 Tullantı qazların tərkibində zərərli qazların konsentrasiyası az olduqda o hansı üsulla təmizlənir?

(Çəki: 1)

- piroliz metodu ilə
- texniki üsulla
- fiziki üsulla
- kimyəvi üsulla
- mexaniki üsulla

100 Tullantı qazları təmizləmək üçün hansı kimyəvi üsullardan istifadə edilir? (Çəki: 1)

- buxarlandırma, fiziki, mexaniki təmizləmə
- texniki, fiziki, bioloji təmizləmə
- bioloji, fiziki, bioloji təmizləmə
- adsorbsiya, adsorbsiya, katalitik təmizləmə
- yandırma, buxarlandırma mexanik təmizləmə

101 Tullantı qazları adsorbsiya üsulu ilə təmizlədikdə adsorbent olaraq hansı maddələrdən istifadə edilir? (Çəki: 1)

- gildən, seoltdən, alunitdən
- misdən, az bestdən, qumdan
- dəmirdən, qumdan, gildən
- aktivləşdirilmiş kömür, seolit, selikozeldən
- pambıqdan, kömürdən, kərpicdən

102 Katalitik təmizləmə üsulunda katalizator olaraq hansı metallardan istifadə edilir? (Çəki: 1)

- nikel və misdən
- dəmir və qalaydan
- mis və nikeldən
- palladium və vanadiumdan
- civə və misdən

103 İES – in tullantı qazlarını atmosferin üst qatlarına səpələmək üçün hansı borulardan istifadə olunur? (Çəki: 1)

- kiçik tüstü borularından
- qısa dolaq borulardan
- uca dəmir borulardan
- uca tüstü borularından
- quraşdırılmış kərpic borulardan

104 Müəssisənin zərərlik dərəcəsi asılı olaraq sanitariya – mühafizə zonasının eni nə qədər müəyyən edilir? (Çəki: 1)

- 500 m – dən 50 m - ə qədər
- 1500 m – dən 100 m - ə qədər
- 1000 m – dən 30 m- ə qədər
- 2000 m-dən 50 m - ə qədər
- 1200 m – dən 500 m - ə qədər

105 Tullantı qazları zərərli maddələrdən təmizləmək üçün hansı üsullardan istifadə edilir? (Çəki: 1)

- mexaniki və optik üsullardan
- ionlaşdırma və radioaktiv üsullardan
- şüalandırma və dondurma üsullarında
- istilik və soyutma üsullarından
- fiziki və kimyəvi üsullardan

106 Hansı üsulla tullantı qazları təmizlədikdə heç bir kimyəvi reaksiya getmir, hissəciklər müxtəlif yollarla tutulur. (Çəki: 1)

- mexaniki üsulda
- optik üsulda
- kimyəvi üsulda
- fiziki üsulda
- qarışdırma üsulunda

107 Quru və yaş mexaniki toztutucularda qazın tutulması, filtdə qazın təmizlənməsi, elektrik filtrlərində qazın təmizlənməsi hansı təmizləmə metodlarıdır? (Çəki: 1)

- maqnit üsulunun
- optik üsulun
- mexaniki üsulun
- fiziki üsulun
- kimyəvi üsulun

108 Fiziki üsula tullantı qazları təmizləmək üçün hansı qurğulardan istifadə olunur? (Çəki: 1)

- elektrik qurğularından
- optik qurğulardan
- mexaniki qurğulardan
- toztutucu qurğulardan
- qaztəmizləyici qurğulardan

109 Sənaye müəssisələri ilə yaşayış məntəqələri arasındakı məsafə necə adlanır? (Çəki: 1)

- istirahət zonası
- istismar zonası
- qoruyucu zona
- sanitar - mühafizə zonası
- yaşıllıqlar zonası

110 Su mühitinə kənar maddələrin daxil olması nəticəsində onun fiziki xassələrinin və orqoleptik xüsusiyyətlərinin dəyişməsinə nə deyilir. (Çəki: 1)

- suyun rənglənməsi deyilir
- Suyun saflaşması deyilir
- suyun qızması deyilir
- suyun çirklənməsi deyilir
- suyun duzlaşması deyilir

111 Suya sulfatların, toksini, ağır metalların, nitratların, xəstəlik törədən bakteriyaların daxil olması nəticəsində onun tərkibinin dəyişməsinə nə deyilir? (Çəki: 1)

- suyun dadsızlaşması deyilir
- suyun çirklənməsi deyilir
- suyun rənglənməsi deyilir
- suyun duzlaşması deyilir
- suyun soyuması deyilir

112 Radioaktiv tullantıların basdırılması, radioaktiv çirkab suların su hövzələrinə atılması nəticəsində hansı növ çirklənmə baş verir? (Çəki: 1)

- mexaniki çirklənmə
- bioloji çirklənmə
- termiki çirklənmə
- radioaktiv çirklənmə
- kimyəvi çirklənmə

113 Su hövzələrinə daxil olmuş texnoloji isti sular suda hansı çirklənməni yaradır? (Çəki: 1)

- kimyəvi çirklənməni
- bioloji çirklənməni
- mexaniki çirklənməni
- istilik çirklənməsini
- fiziki çirklənməni

114 Hansı şəhərlərdə səth suları ilə yanaşı yeraltı sular da çirklənməyə məruz qalır? (Çəki: 1)

- paytaxt şəhərlərində
- kəndlərdə
- qəsəbələrdə
- iri sənaye şəhərlərində
- rayonlarda

115 Kommunal – məişət və sənaye sularının, neft quyularının çirkab sularının, çirkab suların yığıldığı anbarlardakı çirkab suların sızmaları nəticəsində hansı su hövzələri çirklənir? (Çəki: 1)

- dəniz suları
- yağış suları
- səth suları
- yeraltı sular
- çay suları

116 Antropogen təsirlərdən su mühitinə düşmüş biogen maddələr şirinsudakı ekosistemlərə mənfi təsir göstərərək hansı hidrocanlıların çoxalması şərait yaradır? (Çəki: 1)

- virusların
- bakteriyaların
- göbələklərin
- fitoplantların
- bionların

117 Dəniz ekosistemlərinin çirklənməsi nəticəsində yaranan ekoloji nəticələr aşağıdakı göstərilən proseslərdə özünü göstərir. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- “qırmızı qalxmaların” yaranması
- bioloji məhsuldarlıq aşağı düşməsi
- ekosistemlərin dayanıqlılığının pozulması
- balıqların sürətlə çoxalması
- biotop kimyəvi toksikatların yığılması

118 Dəniz ekosistemlərinin çirklənməsi nəticəsində hansı ekoloji problemlər yaranır. Hansı cavab düzgün deyil (Çəki: 1)

- dəniz mühitində konsegenlər əmələ gəlir
- yeni qiymətli balıq növləri yaranır
- canlılarda kimyəvi toksikatlar yığılır
- bioloji məhsuldarlıq aşağı düşür
- dəniz mühitində mutagenlər əmələ gəlir

119 Subtropik və tropik zonalarında dəniz və okeanların sahillərində yoluxucu infeksiyon xəstəliklərin yayılmasının səbəbi nədir? (Çəki: 1)

- flora və faunanın çoxalması
- göllərin və çayların suyunun qurudulması
- Çayların və bataqlıq sularının axıdılması
- dəniz və okean sularının çirklənməsi
- sahil boyunca yaşıllıqların salınması

120 Hansı məhsullar okean və dənizləri çirkləndirir və balıqlar üçün təhlükə mənbəyinə çevrilir (Çəki: 1)

- torpaq və çınqıl
- qələvi və turşular
- qum və gil
- neft və neft məhsulları
- qatran və zülallar

121 İnsanın hansı növ çirklənmiş sularla kontakt zamanı onun dərisinə parazitlərin daxil olması nəticəsində ağır xəstəliklər yarana bilər? (Çəki: 1)

- fiziki çirklənmə
- termiki çirklənmə
- mexaniki çirklənmə
- bakteroloji çirklənmiş
- kimyəvi çirklənmə

122 Yeraltı suların müəyyən bir ərazidə azalması və səviyyəsinin aşağı düşməsinə nə deyilir? (Çəki: 1)

- çay sularının tükənməsi
- çirkab suların azalması
- səth sularının azalması
- yeraltı suların tükənməsi
- okean sularının tükənməsi

123 Səth sularının nominal icazə verilmiş axınının azalması hadisəsinə nə deyilir? (Çəki: 1)

- göllərin sularının quruması

- dəniz sularının qalxması
- səth suların çoxalması
- səth sularının tükənməsi
- çayların suyunun quruması

124 Bütün böyük sənaye şəhərlərində yeraltı sulardan güclü istifadə olunması hansı ekoloji problemi yaradır? (Çəki: 1)

- suyun səviyyəsi dəyişməz qalır
- suyun səviyyəsi yüksəlir
- suyun səviyyəsi stabil qalır
- suyun səviyyəsi aşağı düşür
- suyun səviyyəsində dəyişiklik olmur

125 Yeraltı sulardan geniş istifadə olunması nəticəsində geoloji – hidroloji şərtlərdən asılı olaraq yer səthində hansı hadisə müşahidə edilir. (Çəki: 1)

- yer səthinin düzlənməsi
- yer səthinin yüksəlməsi
- yer səthinin qabarması
- yer səthinin çökməsi
- yer səthinin hamarlaşması

126 Çayların qarşısının kəsilərək su tutarlarının tikilməsi ətraf təbii mühitə necə təsir göstərir (Çəki: 1)

- sudakı yosunlar çoxalır
- sudakı parazitlər çoxalır
- sudakı canlıların çoxalmasına səbəb olur
- sudakı canlılarda problemlər yaradır
- sudakı balıqlar çoxalır

127 Su neçə cür çirklənməyə məruz qalır? (Çəki: 1)

- radioaktiv, termiki, bioloji
- radioaktiv, akustik, termiki
- mexaniki, optik radioaktiv
- fiziki, kimyəvi, bioloji
- termiki, bioloji, fiziki

128 Suyun radioaktiv, gil qum, dispers, istilik çirklənməsi hansı növ çirklənmə adlanır? (Çəki: 1)

- optik çirklənmə adlanır
- mexaniki çirklənmə adlanır
- kimyəvi çirklənmə adlanır
- fiziki çirklənmə adlanır
- termiki çirklənmə adlanır

129 Suyun bakteriyalar, mikroblar, göbələklər və başqa mikroorqanizmlərlə çirklənməsi necə çirklənmə adlanır? (Çəki: 1)

- kimyəvi çirklənmə adlanır
- mexaniki çirklənmə adlanır

- fiziki çirklənmə adlanır
- bioloji çirklənmə adlanır
- istilik çirklənmə adlanır

130 Suyun neft, neft məhsulları, pestisidlər sintetik maddələr, yuyucu tozlarla çirklənməsi hansı çirklənməyə aid edilir? (Çəki: 1)

- bioloji çirklənməyə
- mexaniki çirklənməyə
- termiki çirklənməyə
- kimyəvi çirklənməyə
- radioaktiv çirklənməyə

131 Suyun şəffaflığının pozulması, onun dadının dəyişməsi, iy gəlməsi, rənglərin yaranması kimi xüsusiyyətlər necə adlanır? (Çəki: 1)

- susuzlaşma adlanır
- rənglənmə adlanır
- orqaleptik adlanır
- şorlaşma adlanır
- şəffaflaşma adlanır

132 Çirkab suları sənaye sahələri və onların texnoloji proseslərindən asılı olaraq kəmiyyət və keyfiyyət tərkibinə görə necə qrupa bölünür? (Çəki: 1)

- 6 qrupa
- 7 qrupa
- 4 qrupa
- 2 qrupa
- 5 qrupa

133 Tərkibində qeyri – üzvi qarışıqlar olan və toksiki maddələr saxlayan çirkab sular hansı qrupa aid edilir? (Çəki: 1)

- səkkizinci qrupa
- üçüncü qrupa
- beşinci qrupa
- birinci qrupa
- dördüncü qrupa

134 Tərkibində zəhərli maddələr olan çirkab suları hansı qrupa aid edilir? (Çəki: 1)

- birinci qrupa
- beşinci qrupa
- altıncı qrupa
- ikinci qrupa
- dördüncü qrupa

135 Tərkibində turşu, qələvi, ağır metalların ionları, soda, mineral gübrə istehsal edən zavodlarının, filizləri zənginləşdirən müəssisələrin çirkab suları hansı qrupa aid edilir? (Çəki: 1)

- altıncı qrupa

- dördüncü qrupa
- beşinci qrupa
- birinci qrupa
- səkkizinci qrupa

136 Çirkab suların tərkibində hansı çirkləndirici maddə olduqda su tutarlarının öz – özünü təmizləmə və bioloji prosesləri kəskin sürətdə azalır (Çəki: 1)

- ağır neft fraksiyaları olduqda
- qələvilər olduqda
- turşular olduqda
- fenollar olduqda
- gübrələr olduqda

137 Sənaye çirkab sularının təmizlənmə üsulları hansı parametrlərə görə seçilir? (Çəki: 1)

- termiki, fiziki, bərk halındakı vəziyyətinə görə
- istilik, mexaniki, meyl hallındakı vəziyyətinə görə
- fiziki, buxar halı, həll olma qabiliyyətinə görə
- kimyəvi tərkibi, faza, dispers vəziyyətinə görə
- optik, şüalanma və qaz halındakı vəziyyətinə görə

138 Çirkab suda həll olmayan müxtəlif ölçülü qarışıqları təmizləmək üçün hansı təmizləmə üsulundan istifadə edilir? (Çəki: 1)

- kolloid üsul
- fiziki – kimyəvi üsul
- kimyəvi üsul
- mexaniki üsul
- termiki üsul

139 Çirkab suyun tərkibində həll olmamış mexaniki darıcıqlar hansı yollarla kənar edilir? (Çəki: 1)

- dondurma və kristallaşdırma yolu ilə
- süzmə və reaksiya yolu ilə
- həllolma və ayırma yolu ilə
- çökdürmə və filtrləmə yolu ilə
- qaynatma və buxarlanma yolu

140 Çirkab suların tərkibindəki kobud dispers hissəcikləri tutmaq üçün hansı tutuculardan istifadə edilir? (Çəki: 1)

- neft tutucularından, ələklərdən, süzgəclərdən
- süzgəclərdən, torlardan, neft tutucularından
- torlardan filtrlərdən piy tutucularından
- hörmə torlardan, ələkdən, qum tutucularından
- piy tutucularından, benzin tutucularından, torlardan.

141 Çirkab suların tərkibindəki çirkləndiriciləri kimyəvi üsulla çökdürmək üçün hansı maddələrdən istifadə edilir? (Çəki: 1)

- neytrallaşdırıcılardan

- qələvilərdən
- katalizatorlardan
- reagentlərdən
- aktivləşdiricilərdən

142 Çirkab suların təmizlənməsində ən effektiv təmizləmə üsulu hansıdır? (Çəki: 1)

- fiziki təmizləmə üsulu
- mexaniki təmizləmə üsulu
- termiki təmizləmə üsulu
- fiziki – kimyəvi təmizləmə üsulu
- kimyəvi – təmizləmə üsulu

143 Çirkab suların koagulyasiya üsulu ilə təmizlənməsində koagulyant olaraq hansı maddələrdən istifadə edirlər? (Çəki: 1)

- polimer, civə və kadmium duzlarından
- turşu, alüminium və nikel duzlarından
- qələvi, fosfor və kalium duzlarından
- ammonium, dəmir və mis duzlarından
- duz, natrium və kalsium duzlarından

144 Çirkab suların sorbsiya üsulu ilə təmizlənməsində sorbent olaraq nələrdən istifadə edilir? (Çəki: 1)

- torfdan, kobaltdan, silisiumdan
- civədən, sodadan, rezindən
- dəmirdən, sodadan, qatrandan
- aktivləşmiş kömürdən, selikozel, seoliddən
- ebonitdən, ağacdan, kömürdən

145 Çirkab suların fiziki – kimyəvi və bioloji üsullarla təmizlənməsi zamanı əmələ gələn bərk çöküntüləri zərərsizləşdirmək üçün hansı təmizləmə üsulundan istifadə edilir? (Çəki: 1)

- flotasiya üsulundan
- termiki üsuldan
- kimyəvi üsuldan
- anaerob üsulundan
- mexaniki üsuldan

146 Neft emalı, neft – kimya zavodları, üzvi sintez, koks – kimya müəssisələrinin çirkab suları hansı qrupa aid edilir? (Çəki: 1)

- dördüncü qrupa
- ikinci qrupa
- altıncı qrupa
- beşinci qrupa
- onuncu qrupa

147 Hansı müəssisələrin çirkab sularının tərkibində fenol olur? (Çəki: 1)

- mineral – gübrə istehsalı müəssisələrinin
- neft – kimya müəssisələrinin

- neft emalı müəssisələrinin
- soda istehsalı müəssisələrinin
- qələvi istehsalı müəssisələrini

148 Tərkibindəki qatışıqların tərkibinə görə çirkab suları aşağıdakı qruplara bölünür. Hansı cavab düzgün deyil. (Çəki: 1)

- tərkibində dissosiasiya olunmuş ionlar olan sular
- tərkibində zərərsiz maddələr olan sular
- Ölçüləri 10-5; 10-4 mkm-dən böyük olan, həll olmayan qarşılıqlı sular
- kolloid məhlullardan ibarət olan sular
- üzvi və qeyri – üzvi çirkləndiricilər olan sular

149 Çirkab suları təmizləmək üçün hansı təmizləmə üsullardan istifadə edilir? (Çəki: 1)

- akustik, istilik yuyulma, mexaniki, bioloji
- mexaniki termiki, kimyəvi, fiziki – kimyəvi, bioloji
- optik, akustik, elektromaqnit, termiki, bioloji
- termiki, bioloji optiki, çökdürmə, susuzlaşdırma
- mexaniki, termiki, optiki, çökdürmə, akustik

150 Çirkab suların ilkin təmizlənməsi hansı üsulla aparılır? (Çəki: 1)

- suspenziya üsulu ilə
- mexaniki üsulla
- fiziki – kimyəvi üsulla
- kimyəvi üsulla
- termiki üsulla

151 Çirkab suların fiziki – kimyəvi təmizləmə üsulu ilə təmizlənməsində hansı metodlardan istifadə edilir? (Çəki: 1)

- koagulyasiya, filtrləmə, oksidləşdirmə
- koagulyasiya, sorbsiya, flotasiya
- süzmə, xlorlaşdırma, oksidləşdirmə
- sorbsiya, desorbsiya, filtrləmə
- süzmə, hidromexaniki, rektifikasiya

152 Çirkab suların tərkibində olan kiçik ölçülü qiymətli metalları ayırmaq üçün hansı üsuldən istifadə edilir? (Çəki: 1)

- süzmə üsulundan
- flotasiya üsulundan
- termiki üsuldan
- mexaniki üsuldan
- kimyəvi üsuldan

153 Hansı üsul ilə təmizləmədə çirkab suların tərkibindəki incə dispers və həll olmuş qeyri – üzvi qatışıqlar kənar edilir? (Çəki: 1)

- kimyəvi üsulla
- fiziki – kimyəvi üsulla

- termiki üsulla
- mexaniki üsulla
- fiziki üsulla

154 Tərkibində mineral və üzvi maddələr saxlayan yüksək qatılıqlı çirkli suları ləğv etmək üçün hansı üsuldan istifadə edilir? (Çəki: 1)

- sorbent üsulundan
- termiki üsuldan
- mexaniki üsuldan
- kimyəvi üsuldan
- flotasiya üsulundan

155 Termiki üsulla təmizləmədə çirkab sular hansı temperaturda yandırılır? (Çəki: 1)

- 750-800°S
- 900-1000°S
- 500-600°S
- 450-550°S
- 700-750°S

156 Çirkab suların mikroorqanizmlər vasitəsilə təmizlənməsi üsulu necə adlanır? (Çəki: 1)

- katalitik təmizləmə
- bioloji təmizləmə
- kimyəvi təmizləmə
- fiziki təmizləmə
- lazer təmizləmə

157 Çirkab suların oksigenin iştirakı ilə mikroorqanizmlər tərəfindən təmizlənməsi üsulu necə adlanır? (Çəki: 1)

- suspenz təmizləmə
- aerob təmizləmə
- azot təmizləmə
- mikroskopik təmizləmə
- neytral təmizləmə

158 Anaerob üsulla təmizləmədə çirkab suları hansı rezervuarlarda qıvcırdırlar? (Çəki: 1)

- keramik rezervuarlarda
- hermetik rezervuarlarda
- xüsusi çənlərdə
- qapalı şüşə qablarda
- metal çənlərdə

159 Yer səthinin örtən, mantiyanın üst təbəqəsi və yer qabığından ibarət olan Yerin bərk örtük hissəsinə nə deyilir? (Çəki: 1)

- troposfer deyilir
- litosfer deyilir
- hidrosfer deyilir

- atmosfer deyilir
- ozonosfer deyilir

160 Litosferin üst təbəqəsi necə adlanır? (Çəki: 1)

- çınqıl adlanır
- torpaq adlanır
- qum qatı adlanır
- gil qatı adlanır
- süxur adlanır

161 Biosferdə baş verən bir çox prosesləri nə müəyyən edir? (Çəki: 1)

- süxur örtüyü
- torpaq örtüyü
- gil örtüyü
- qum örtüyü
- çınqıl örtüyü

162 Torpağın münbit qatının qalınlığı nə qədərdir? (Çəki: 1)

- 2.5÷4 m
- 4÷7 m
- 3÷4 m
- 2÷6 m
- 5÷6 m

163 Torpağın keyfiyyəti hansı göstərici ilə müəyyən olunur? (Çəki: 1)

- məsaməliyi ilə
- münbitliyi ilə
- şoranlığı ilə
- turşuluğu ilə
- pH-i ilə

164 Torpağın eroziyasının neçə növü vardır? (Çəki: 1)

- gil və qum eroziyaları
- su və külək eroziyaları
- bataqlıq və şoran eroziyalar
- torpaq və su eroziyaları
- su və qum eroziyaları

165 İnsanın təsərrüfat fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq yamacların kənd təsərrüfatı bitkiləri altında istifadə edilməsi, otlaq və örüşlərin intensiv otarılması, meşələrin məhv edilməsi hansı prosesin sürətlənməsinə səbəb olur? (Çəki: 1)

- quraqlaşma hadisəsinin
- eroziya hadisəsinin
- susuzlaşma hadisəsinin
- səhrələşmə hadisəsinin
- bataqlıqlaşma hadisəsinin

166 Torpağın münbit qatının yağış və qar suları ilə yuyulub aparılması prosesi necə adlanır? (Çəki: 1)

- qar eroziyası
- su eroziyası
- hava eroziyası
- külək eroziyası
- yağış eroziyası

167 Hansı proses nəticəsində torpaqda azot, fosfor, kaliumun mənimsənilməsi və mikroelementlərin azalması baş verir? (Çəki: 1)

- dağdıcı eroziya nəticəsində
- səthi eroziya nəticəsində
- su eroziyası nəticəsində
- külək eroziyası nəticəsində
- şoran eroziya nəticəsində

168 Torpaqda baş verən eroziya hadisəsi onun hansı xassələrinin pisləşməsinə səbəb olur? (Çəki: 1)

- kapillyarlıq və duzluluq xassələrini
- fiziki və kimyəvi xassələrini
- mexaniki və istilik xassələrini
- termiki və kimyəvi xassələrini
- maqnit və elektrik xassələrini

169 Yer səthində ekoloji sistemlərin inkişafı və həyatın mümkünlüyü hansı faktorlarla müəyyən olunur? (Çəki: 1)

- torpağın şoranlığı və iqlimin quraqlığı
- torpağın məhsuldarlığı və iqlim şəraiti
- torpağın quruluğu və havanın istiliyi
- torpağın nəmliyi və havanın rütubəti
- torpağın məsaməliyi və havanın saxtılığı

170 Yer süxurlarının üst horizontlarında orqanizmləri bitki örtüyünün, atmosferin, hidrosferin uzunmüddətli mürəkkəb qarşılıqlı təsiri nəticəsində nə əmələ gəlmişdir? (Çəki: 1)

- gillər əmələ gəlmişdir
- torpaq əmələ gəlmişdir
- süxurlar əmələ gəlmişdir
- su əmələ gəlmişdir
- dənizlər əmələ gəlmişdir

171 Torpağa edilən antropogen təsirlər ona nə kimi təsir göstərir? (Çəki: 1)

- deformasiyaya uğradır
- deqradasiyaya uğradır
- şoranlığını dəyişir
- məhsuldarlığı artırır
- münbitliyini artırır

172 Hansı sistemlərin torpaqları yüksək dərəcədə deqradasiyaya məruz qalır? (Çəki: 1)

- biosistemlərin
- aqrosistemlərin
- ekosistemlərin
- biosenozların
- biotoplarn

173 Torpağın üzvi və qeyri – üzvi maddələrlə zəngin olan qatı necə adlanır? (Çəki: 1)

- münbit qatı
- humus qatı
- şoran qatı
- susuz qatı
- turşulu qatı

174 Torpaq uzun müddət səpin altında qaldıqda onun hansı ehtiyatı 60% azalır? (Çəki: 1)

- duzluluq ehtiyatı
- humus ehtiyatı
- mineral ehtiyatı
- su ehtiyatı
- hava ehtiyatı

175 Torpağa edilən antropogen təsirin əsas növləri hansılardır? (Çəki: 1)

- torpağın susuzlaşması və quruması
- torpağın çirklənməsi və eroziyası
- torpağın şoranlaşması və eroziyası
- torpağın quruması və çatlaması
- torpağın çatlaması və duzlaşması

176 Torpağın çirklənmə növləri hansılardır Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- şoranlaşma və bataqlılaşma
- torpağın münbitləşdirilməsi
- pestisidlərlə çirklənmə
- radionuklidlərlə çirklənmə
- səhralaşma

177 Torpağın üst münbit qatının yuyulub aparılması hadisəsi necə adlanır? (Çəki: 1)

- susuzlaşma adlanır
- eroziya adlanır
- bataqlılaşma adlanır
- şoranlaşma adlanır
- duzsuzlaşma adlanır

178 Torpaqların külək tərəfindən sovrulub aparılması hansı eroziyanın yaranmasına səbəb olur? (Çəki: 1)

- yağış eroziyası
- külək eroziyasının
- su eroziyasının
- səth eroziyanın

xətti eroziyanın

179 Torpaq eroziyası ətraf mühitə necə təsir göstərir? (Çəki: 1)

- ekoloji vəziyyəti yaxşılaşdırır
 ekoloji vəziyyəti pisləşdirir
 ekoloji vəziyyət normalaşdırır
 ekoloji vəziyyəti nizamlayır
 ekoloji vəziyyət təsir etmir

180 Torpağın və bitki örtüyünün deqradasiyası, onların bioloji və iqtisadi məhsuldarlığının azalması, tamamilə itirilməsinə hansı hadisə səbəb olur. (Çəki: 1)

- bataqlılaşma hadisəsi
 səhralaşma hadisəsi
 şoranlaşma hadisəsi
 duzlaşma hadisəsi
 eroziya hadisəsi

181 Torpağın səhralaşması necə formada özünün göstərir? (Çəki: 1)

- intensivləşmə və sabitləşmə formalarında
 dezertifikasiya və dərinləşmə formalarında
 yayılma və dərinləşmə formalarında
 genişlənmə və dayazlaşma formalarında
 daralma və susuzlaşma formalarında

182 Bitki örtüyünün tərkibinin dəyişməsi, torpağın eroziyası və şoranlaşmasının təsirinin nəticəsi olaraq səhralaşması 4 dərəcəyə ayırırlar. Hansı cavab düzgün deyil. (Çəki: 1)

- çox yüksək səhralaşma, məhsuldarlıq yoxdur
 adi vəziyyətdir, məhsuldarlıq yüksəkdir
 zəif səhralaşma, məhsuldarlıq 10% azalır
 orta dərəcə səhralaşma məhsuldarlıq 10-50% azalır
 yüksək dərəcə səhralaşma məhsuldarlıq 50%-dən çox azalır

183 Əsasən torpağın hansı qatı çirklənməyə məruz qalır (Çəki: 1)

- daşlar məruz qalır
 üst qatı məruz qalır
 dərinlikləri məruz qalır
 səthi məruz qalır
 süxurlar məruz qalır

184 Torpağın tərkibində böyük qatılıqda olan hansı maddələr torpaqdakı canlı orqanizmlərə öldürücü təsir göstərir? (Çəki: 1)

- pestisidlər və göbələklər
 kimyəvi birləşmələr və toksikatlər
 gübrələr və fosfatlar
 duzlar və qələvilər
 turşular və azotlar

185 Torpağı çirkləndirən pestisidlər içərisində insan və ətraf mühit üçün ən təhlükəlisi hansı birləşmələrdir? (Çəki: 1)

- radioaktiv tullantılar
- üzvi xlorbirləşmələri
- üzvi maddələr
- polimerlər
- gübrələr

186 Hər hansı yolla insan orqanizminə daxil olan üzvi xlor birləşmələr DDT orqanizmdə hansı dəyişikliklər yaradır? (Çəki: 1)

- şiş xəstəlikləri və genetik dəyişikliklər
- qan xəstəliyi və genetik dəyişikliyi
- ciyər xəstəliyi və sümük dəyişikliyi
- böyrək xəstəliyi və qan dəyişikliyi
- sümük xəstəliyi və leykosit dəyişikliyi

187 Torpağa verilən hansı gübrələr orada nitrat sulfat və xloridlərə çevrilərək bitkilərin məhsuldarlığına və inkişafına mənfi təsir göstərir? (Çəki: 1)

- azot və kalsium gübrələri
- azot və superfosfat gübrələri
- kalium və azot gübrələri
- ikiqat superfosfat və azot gübrələri
- xlor və kalsium gübrələri

188 Torpaqda nitritlərin miqdarının çoxalması oksigenin azalmasına səbəb olduğundan atmosfərə hansı qazların atılmasına çoxalır? (Çəki: 1)

- hisli qazların
- "istixana" qazlarının
- tüstü qazlarının
- azotlu qazların
- fosforlu qazların

189 Müasir dövrdə əkinçiliyin böyük ekoloji probleminəndən biri hansıdır? (Çəki: 1)

- torpağın şoranlaşması
- torpağın deqradasiya olunması
- torpağın deformasiyaya uğraması
- torpağın münbitləşməsi
- torpağın duzlaşması

190 Korlanmış torpaqların rekultivasına ilə bərpa edilməsinin texniki işlər etasında hansı işlər görülür? (Çəki: 1)

- parklar, xiyabanlar salınır
- çökəkliklər, karyerlər doldurulur
- su tutarlar, dəryaçalar tikilir
- tikinti və abadlıq işləri aparılır
- çökəkliklər, karyerlər qazılır

191 Korlanmış torpaqların rekultivasiya ilə bərpa olunmasının bioloji etapında hansı işlər görülür? (Çəki: 1)

- tikinti, abadlıq işləri aparılır
- yaşıllıqlar, parklar salınır
- ağaclar, kollar kəsilir
- karyerlər, karxanalar işlədilir
- su tutarlar, dəryaçalar inşa olunur

192 Torpağı eroziyadan qorumaq üçün relyef, iqlim, torpaq nəzərə alınmaqla hansı növ əkinə keçmək məsləhət görülür? (Çəki: 1)

- çoxillik əkinə keçmək
- növbəli əkinə keçmək
- dənli bitkilərə keçmək
- monokulturayam keçmək
- qarışıq əkinə keçmək

193 Ətraf mühitə atılan bərk tullantılar hansı ekoloji problemlər yaradır. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- bitkilərin çirklənmə mənbəyidir
- ətraf mühitdə heç bir problem yaratmır
- atmosfer havasının çirkləndirir
- səth və yeraltı suları çirkləndirir
- torpağın böyük sahəsini tutaraq onu çirkləndirir

194 Torpağın mühafizə olunacağı sahələr bunlardır Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- korlanmış torpaqların rekultivasiyası
- torpağa qulluq edilməsindən imtina etmək
- torpağın su və külək eroziyasından mühafizəsi
- növbəli əkin sistemi təşkil etmək
- meliorativ tədbirlərin həyata keçirilməsi

195 Torpağı mühafizə etmək üçün hansı tədbirlər həyata keçirilməlidir? Hansı cavab düzgün deyil (Çəki: 1).

- şoranlaşmanın qarşısının alınması
- torpağa antropogen təsirləri artırmaq
- duzlaşmaya və bataqlılaşmaya qarşı mühafizə
- torpağın çirklənmədən qorunması
- flora və faunanı məhv olmaqdan qorunması

196 Aqrotexniki; meşə meliorativ və hidrotexniki tədbirləri həyata keçirilməklə torpağı hansı prosesdən mühafizə etmək olar? (Çəki: 1)

- bataqlılaşmadan
- eroziyadan
- şoranlaşmadan
- duzluluqdan
- susuzluqdan

197 Torpağı mühafizə etmək məqsədilə növbəli əkinə keçmək, kimyəvi maddələrdən istifadə etməmək, müəyyən seçilmiş sahələrdə kənd təsərrüfatı bitkilərinin əkilməsi kimi tədbirlərə nə deyilir? (Çəki: 1)

- suvarma tədbirlər
- aqrotexniki tədbir
- termiki tədbirlər
- mexaniki tədbirlər
- şumlama tədbirləri

198 Torpağı mühafizə etmək məqsədilə meşə zolaqlarının salınması kimi tədbirlər necə adlanır? (Çəki: 1)

- şumlama tədbirləri.
- meşə meliorativ tədbirlər
- hidrotexniki tədbirlər
- suvarma tədbirləri
- mexaniki tədbirlər

199 Rütubət çox olan rayonlarda torpaqlarda təbii su rejiminin pozulması nəticəsində yaranan proses necə adlanır? (Çəki: 1)

- susuzlaşma adlanır
- bataqlıqlaşma adlanır
- şoranlaşma adlanır
- duzlaşma adlanır
- turşulaşma adlanır

200 Qrunt sularının səviyyəsini aşağı salmaq üçün drenajlardan, kanallardan, axar suların qarşısını almaq üçün tikililərdən istifadə etməklə torpaqda gedən hansı proseslərin qarşısını almaq mümkündür? (Çəki: 1)

- duzlaşmanın
- bataqlıqlaşmanın
- şoranlaşmanın
- turşulaşmanın
- susuzlaşmanın

201 Torpağın pestisidlər və başqa zəhərli maddələrlə çirklənməsinin qarşısını almaqla bitkilərin mühafizəsi hansı ekoloji metodlarla aparılır? (Çəki: 1)

- bioloji, iki qat duzsuzlaşdırma
- bioloji, aqrotexniki
- fiziki, susuzlaşdırma
- bioloji, duzsuzlaşdırma
- kimyəvi, bataqlaşdırma

202 Hansı torpaqlar tikinti yaxud başqa işlər üçün istifadə oluna bilər? (Çəki: 1)

- duzlaşmış torpaqlar
- əkinə yararlı torpaqlar
- eroziyaya uğramış torpaqlar
- şoranlaşmış torpaqlar

- bataqlaşmış torpaqlar

203 Korlanmış torpaqları bərpa etmək üçün hansı metoddan istifadə edilir? (Çəki: 1)

- suvarma metodundan
 rekultivasiya metodundan
 köçürmə metodundan
 suvarma metodundan
 qazılma metodundan

204 Rekultivasiya olunacaq obyektlər aşağıdakılardır. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- karyerlər, karxanalar
 münbit torpaq sahələri
 tikinti işləri zaman pozulan torpaqlar
 bərk tullantılar yığılan sahələr
 neftlə çirklənmiş sahələr

205 Rekultivasiya işləri neçə etapda aparılır? (Çəki: 1)

- bioloji, kimyəvi, texniki
 texniki, bioloji, tikinti
 texniki, fiziki, suvarma
 torpaqlama, doldurma, suvarma
 qazma, doldurma, suvarma

206 Rekultivasiya olunacaq torpaqların səthinin planı, münbit torpağın gətirilməsi, sahənin iş üçün hazırlanması kimi işlər hansı etapda yerinə yetirilir? (Çəki: 1)

- tikinti işləri bölməsində
 texniki işlər bölməsində
 bioloji işlər bölməsində
 mexaniki işlər bölməsində
 fiziki işlər bölməsində

207 Biosferə edilən xüsusi antropogen təsirlər aşağıdakılardır. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- elektromaqnit şüaları ilə çirklənmə
 mexaniki çirklənmə
 ətraf mühitin təhlükəli tullantılarla çirklənməsi
 səs – küylə çirklənmə
 bioloji çirklənmə

208 Biosferə edilən xüsusi antropogen təsirlər aşağıdakılardır. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- elektromaqnit və başqa şüalanmaların təsiri
 ətraf mühitin stabil qalması
 ətraf mühitin təhlükəli tullantılarla çirklənməsi
 səs-küylə təsir
 bioloji çirklənmə

209 Məişətdən yaranan çirkab suları və kommunal təsərrüfatı sahələrinin çirkab suları hansı çirkab

sularına aid edilir? (Çəki: 1)

- səth sularının çirkab sularına aid edilir.
- məişət çirkab sularına aid edilir
- istehsalat çirkab sularına aid edilir
- yeraltı çirkab sularına aid edilir
- hövzələrdəki çirkab sularına aid edilir

210 Plastmas, kağız, şüşə, dəri, yeyinti məhsullarının tullantıları hansı aqreğat halında olan tullantılardır? (Çəki: 1)

- qatran halında
- bərk halında
- maye halında
- qaz halında
- buxar halında

211 Qaz halında olan məişət tullantıları atmosferin hansı qatlarında paylanır? (Çəki: 1)

- su səthlərində yayılırlar
- yer səthinə yaxın yayılırlar
- troposferdə yayılırlar
- stratosferdə yayılırlar
- ionosferə qədər yayılırlar

212 Hansı istehsal sahələrinin tullantıları qaz şəklində olur? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- AES – in qaz tullantıları
- yeməxanalardan ayrılan qazlar
- sənaye sobalarından atılan qazlar
- avtonəqliyyatdan ayrılan qazlar
- İES – dan atmosfərə atılan qazlar

213 Bərk məişət tullantıları kimi sənaye tullantıları da haralara atılır? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- doğru cavab yoxdur
- zavodun həyətində
- icazə verilmiş zibilxanalara
- icazə verilməmiş zibilxanalara
- mütəşəkkil svalkalara

214 Ümumi sənaye tullantılarının necə faizi yağsızlaşdırılaraq itiləşdirilir? (Çəki: 1)

- 35% - i
- 20% - i
- 15% - i
- 18% - i
- 30% - i

215 Aktivliyinə görə radioaktiv nuklidləri neçə yerə ayırırlar? (Çəki: 1)

- yüksək, ali, əla aktivlikli radioaktivnuklidlər
- zəif, orta, yüksək aktivlikli radionuklidlər
- orta, ifrat, qlobal aktivlikli radionuklidlər
- stabil, zəif, ifrat yüksək aktivlikli radionuklidlər
- dəyişən, dəyişməz, stabil aktivlikli radionuklidlər

216 Zəif aktivlikli radioaktiv nuklidlərin aktivlik dozası nə qədərdir? (Çəki: 1)

- 0,4 Ku/m³
- 0,1 Ku/m³
- 0,2 Ku/m³
- 0,7 Ku/m³
- 0,5 Ku/m³

217 Orta aktivlikli radionuklidlərin aktivlik dərəcəsi nə qədərdir? (Çəki: 1)

- 8÷80 Ku/m³
- 10÷100 Ku/m³
- 5÷15 Ku/m³
- 7÷70 Ku/m³
- 4÷40 Ku/m³

218 Yüksək aktivlikli radionuklidlərin aktivlik dərəcəsi nə qədərdir? (Çəki: 1)

- 600 Ku/m³ – dən yuxarı
- 1000 Ku/m³ – dən yuxarı
- 900 Ku/m³ – dən yuxarı
- 700 Ku/m³ – dən yuxarı
- 500 Ku/m³ – dən yuxarı

219 Zəif və orta aktivlikli radionuklid tullantılar necə basdırılır? (Çəki: 1)

- xüsusi ərazidə saxlanılır
- AES – in ərazilərində saxlanılır
- İES – in ərazisində basdırılır
- İES – in ərazisində saxlanılır
- xüsusi anbarda saxlanılır

220 Sənaye və şəhər zibillərinin yandırılması tərkibində qurğuşun olan etil maye benzinin, kağız-sellüloza və elektronika sənayesi tullantıları hansı tərkibli tullantılardır? (Çəki: 1)

- kaliumtərkibli tullantılar
- dioksintərkibli tullantılar
- oksigentərkibli tullantılar
- azottərkibli tullantılar
- xlorərkibli tullantılar

221 Suyun xlorlaşdırılması, xlor istehsal edən sənaye sahəsində və pestisidlərin istehsalı zamanı hansı qaz yaranır? (Çəki: 1)

- nitratlar yaranır
- dioksin yaranır

- nitrat yaranır
- sulfidlər yaranır
- duzlar yaranır

222 Xlorkarbohidrogen sinfinə daxil olan üzvi sintetik maddə necə adlanır və bu sinfə daxil olan necə növ maddə vardır? (Çəki: 1)

- difosfat adlanır, 150 - ə yaxın növü vardır
- dioksin adlanır, 200 - ə yaxın növü vardır
- fosfat adlanır, 100- ə yaxın növü vardır
- sulfid adlanır, 120-ə yaxın növü vardır
- kalbit adlanır, 130-a yaxın növü vardır

223 Ətraf mühiti çirkləndirən və böyük ekoloji problemlər yaradan tullantılar hansılardır? (Çəki: 1)

- fabrik tullantıları
- məişət və sənaye tullantıları
- meşə tullantıları
- təmir – tikinti tullantıları
- zavod tullantıları

224 Bərk məişət və sənaye tullantıları haralara atılır? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- istifadəsiz yerlərə
- şəhərin mərkəzində toplanır
- icazə verilən zibilxanalara
- icazə verilməyən zibilxanalara
- şəhər ətrafına

225 Bütün bərk tullantıları neçə yerə ayırırlar? (Çəki: 1)

- taxta və şalban tullantıları
- sənaye və məişət tullantıları
- ağac və şüşə tullantıları
- neft və neft məhsulları tullantıları
- metal və metal qırıntıları tullantılar

226 Məişət tullantıları hansı aqreqat hallarında olur? (Çəki: 1)

- buxar, tüstü, bərk
- bərk, maye, qazoxşar
- bərk, buxar, qaz
- qaz, maye, qatran
- qatran, bərk, buxar

227 Bərk məişət tullantılarının miqdarı və yayılma sahəsi nədən asılıdır? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- istilik sistemindən, yanacağıın növündən
- yaşıllıqların və ağacların sayından
- şəhərin abadlığından
- ictimai – iaişənin inkişafından

- şəhərlərin böyüklüyündən

228 Məhsul istehsalı zamanı yaranan və öz ilk xassələrini itirən tullantılara nə deyilir? (Çəki: 1)

- dəmir tullantıları
 sənaye tullantıları
 məişət tullantılar
 şüşə tullantıları
 tikinti tullantıları

229 Ən çox bərk sənaye tullantıları yaradan sənaye sahələri hansılardır? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- sənaye – tikinti materialları sahəsi
 kimya sənayesi
 kömürçixarma sənayesi
 qara və əlvan metallurjiya sənayesi
 İES – lər

230 Dünyada sənaye tullantılarının yığılıb qalması hansı ekoloji vəziyyətin yaranmasına səbəb olur (Çəki: 1)

- dayanıqsız ekoloji vəziyyətin
 Kritik ekoloji vəziyyətin
 stabil ekoloji vəziyyətin
 normal ekoloji vəziyyətin
 dayanaqlı ekoloji vəziyyətin

231 Tərkibində toksiki, partlayış yarada bilən, infeksiyon, yanğın törədə bilən maddələr olan tullantılara nə deyilir? (Çəki: 1)

- zəhərsiz tullantılar
 qorxulu tullantılar
 adi tullantılar
 zəhərli tullantılar
 təhlükəsi tullantılar

232 Qalvanik və metillik şlamlar, şüşələrin tullantıları, asbest tullantılar və tozlar, turş qatranların emalından alınan qalıqlar, neft qudronu və s. tullantılar hansı növ tullantılara aid edilir? (Çəki: 1)

- infeksiyon tullantılara
 qorxulu tullantılara
 normal tullantılara
 zərərsiz tullantılara
 zərərli tullantılara

233 Tərkibində kimyəvi maddələr və toksiki kateqoriyası I, II dərəcəli olan insan və biosfer üçün qorxulu sayılan tullantılar necə adlanır? (Çəki: 1) \

- dayanaqlı toksiki tullantılar
 qorxulu toksiki tullantılar
 qorxusuz toksiki tullantılar

- stabil toksiki tullantılar
- dəyişməz toksiki tullantılar

234 Dioksin və ona oxşar maddələr hansı təsirlər yaradır? (Çəki: 1)

- katarat, konserogen, onkoloji təsirlər
- mutagen, konserogen, embiriotoksiki təsirlər
- şüalanma, isitmə, soyutma təsirləri
- onkoloji, embiriotoksiki, leykotik təsirlər
- mutagen, zəhərləyici, allerqiy təsirlər

235 Antropogen təsirlər nəticəsində ekosistemə xas olmayan və təbii biotik birliyin mövcudluğuna, eləcə də insan sağlamlığına neqativ təsir göstərə biləcək canlıların ekosistemə gətirilməsi necə çirklənmə adlanır? (Çəki: 1)

- mexaniki çirklənmə adlanır
- bioloji çirklənmə adlanır
- fiziki çirklənmə adlanır
- kimyəvi çirklənmə adlanır
- termiki çirklənmə adlanır

236 Antropogen təsirlər nəticəsində ətraf mühitdə bioloji çirklənmə yaradan mənbələr aşağıdakılardır. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- zibillənmiş əkin sahələri
- xiyabanlar və parklar
- sənaye və məişət tullantılarının zibilxanaları
- kanalizasiya sisteminin çirkab suları
- qəbiristanlıqlar

237 Tullantılarda olan müxtəlif faydalı komponentləri ayırıb, ondan yenidən istifadə üçün aparılan proses necə adlanır? (Çəki: 1)

- flotasiya adlanır
- utilizasiya adlanır
- rekultivasiya adlanır
- rektifikasiya adlanır
- sorbsiya adlanır

238 Tullantıların yerin altında xüsusi ayrılmış çuxurlarda, istifadəsiz şaxtalarda və başqa yerlərdə yerləşdirilməsi necə adlanır? (Çəki: 1)

- tullantıların utilizasiyası adlanır
- tullantıların basdırılması adlanır
- tullantıların istifadəsi adlanır
- tullantıların dondurulması adlanır
- tullantıların istehsalı adlanır

239 Xüsusi qurğularda tullantıların toksiki maddələrdən təmizlənməsi necə adlanır? (Çəki: 1)

- tullantıların istifadəsi adlanır
- tullantıların demoksikasiyası adlanır

- tullantıların basdırılması adlanır
- tullantıların utilizasiyası adlanır
- tullantıların istehsalı adlanır

240 Bərk tullantıların emal edilməsi üçün tikilən poliqonların hündürlüyü nə qədər olur? (Çəki: 1)

- 35 m - ə qədər
- 60 m-ə qədər
- 50 m-ə qədər
- 45 m - ə qədər
- 40 m - ə qədər

241 Bərk tullantıları emal etmək üçün tikilən poliqonlar neçə il müddətində zibilləri emal edir? (Çəki: 1)

- 25-45 il müddətində
- 50-100 il müddətində
- 35 – 70 il müddətində
- 40-70 il müddətində
- 45-90 il müddətində

242 Avropada zibilyandırma zavodlarında zibilin yandırılması necə etapda həyata keçirilir? (Çəki: 1)

- səkkiz etapda
- iki etapda
- beş etapda
- üç etapda
- yeddi etapda

243 Bərk məişət tullantılarının yandırılması zamanı yaranan toksiki qazlar yanma prosesinin hansı etasında ayırırlar? (Çəki: 1)

- V etasında
- II etasında
- III etasında
- I etasında
- IV etasında

244 Qurudulmuş bərk məişət tullantıları inşaat təyinatlı sobalarda hansı temperaturda yandırılır? (Çəki: 1)

- 950°S-də
- 1000°S-də
- 200°S-də
- 500°S-də
- 900°S-də

245 Atom enerjisi ilə məşğul olan beynəlxalq agentlik (MAQATE) xüsusi təhlükəli radioaktiv tullantıları basdırılması üçün haranı təklif edirlər (Çəki: 1)

- buz mühitini
- yeraltını
- yer səthini

- su mühitini
- duz mühitini

246 Xüsusi təhlükəli radioaktiv tullantıları basdırmaq üçün yerin geoloji forması nəzərə alınmaqla yeraltı hansı sahələr seçilir? (Çəki: 1)

- daş kömür və daşduz massivləri seçilir.
- daş duz və qaya süxurlu massivlər seçilir
- su hövzələri və yeraltı sular seçilir
- daş qayalar və düzənliklər seçilir
- çöllər və xiyabanlar seçilir

247 Ətraf mühiti və insanları bioloji çirklənmədən mühafizə etmək üçün aşağıdakı tədbirlər həyata keçirilir. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- sanitar qaydalarına əməl edilir
- hər bir tədbir görülmür
- karantin elan edilsin
- qorxulu virusların mənbəyini nəzarət altında alınır
- epidemioloji nəzarəti həyata keçirilir

248 Tullantılardan təkrar xammal, istilik enerjisi və gübrə kimi istifadə etmək üçün aparılan proses necə adlanır? (Çəki: 1)

- kömür tullantılarının utilizasiyası
- sənaye tullantılarının utilizasiyası
- məişət tullantılarının utilizasiyası
- kimya tullantılarının utilizasiyası
- tikinti – inşaat tullantılarının utilizasiyası

249 Tullantıların təkrarən, bəzən dəfələrlə ardıcıl emal olunması prosesi necə adlanır? (Çəki: 1)

- flotasiya adlanır
- rentilizasiya adlanır
- utilizasiya adlanır
- sorbsiya adlanır
- rektifikasiya adlanır

250 Dünya praktikasında bərk məişət tullantılarını emal etmək üçün aşağıdakı metodlardan istifadə edilir. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- zibillərin fermentləşdirilməsi
- zibillərin basdırılması
- Tullantıları emal etmək üçün poliqonların tikilməsi
- zibillərin zibilyandıran zavodlarda yandırılması
- zibillərin komposta edilməsi

251 Dünya praktikasında bərk məişət tullantılarının emal etmək üçün aşağıdakı üsullardan istifadə edilir. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- zibillərin pirolizi
- zibillərin müxtəlif sahələrə atılması

- zibillərin sortlara ayrılması
- zibillərin rentilizasiya edilməsi
- zibillərin utilizasiya edilməsi

252 Bərk məişət və sənaye tullantıları poliqonlarda hansı şərtlər daxilində emal üçün birlikdə yüklənir? (Çəki: 1)

- tullantıların tərkibində plastmaslar olduqda
- tullantıların tərkibində toksiki maddələr az olduqda
- tullantıların tərkibində şüşə maddələr az olduqda
- tullantıların tərkibində sulfidlər çox olduqda
- tullantıların tərkibində taxta qırıntılar olduqda

253 Bərk məişət tullantılarını emal etmək üçün ən səmərəli üsul olaraq hansı üsuldan istifadə olunur? (Çəki: 1)

- qələviləşdirmə üsulundan istifadə olunur
- aerob üsulundan istifadə olunur
- anaerob üsulundan istifadə olunur
- oksidləşmə üsulundan istifadə olunur
- çürütmək üsulundan istifadə olunur

254 Bərk məişət tullantılarının aerob üsulu ilə emalından alınan emal məhsulu necə adlanır? (Çəki: 1)

- nolinur adlanır
- kompost adlanır
- kömür adlanır
- qatran adlanır
- asbest adlanır

255 Bərk məişət tullantıları zərərsizləşdirmək üçün tikilən müəssisəsi necə adlanır? (Çəki: 1)

- zibilbuxarlandırıcı zavod
- zibilyandırma zavodu
- zibiltəmizləyən zavod
- zibiltoplayan zavod
- zibildağıdan zavod

256 Zibilyandırma zavodlarında bərk məişət tullantılarını hansı temperaturda yandırır? (Çəki: 1)

- 700-750°S
- 800-850°S
- 500-570°S
- 450-480°S
- 600-680°S

257 Bərk məişət tullantıları emal edən poliqonların çatışmamazlığından böyük şəhərlərdə yığılıb qalmış tullantılar hara atılır? (Çəki: 1)

- şəhərtrafi düzənliklərə
- şəhərtrafi svalkalara
- şəhərtrafi zibilliklərə

- şəhəratrafi gölməçələrə
- şəhəratrafi yaşıllıqlara

258 Yerli icra hakimiyyətlərinin qərarı əsasında hansı bərk tullantılar xüsusi seçilmiş yerlərdə basdırılır, yaxud zərərsizləşdirilir? (Çəki: 1)

- kommunal tullantıları
- sənaye tullantıları
- məişət tullantıları
- iaşə tullantıları
- inşaat tullantıları

259 Toksik bərk sənaye tullantılarını yandırmaq üçün hansı tip poliqlonlardan istifadə edilir? (Çəki: 1)

- sadə poliqlonlardan
- xüsusi poliqlonlardan
- adi poliqlonlardan
- ümumi poliqlonlardan
- bəsit poliqlonlardan

260 Alimlər sənaye tullantılarının miqdarını azaltmaq məqsədilə hansı texnologiyalardan istifadə etməyi məsləhət görürlər? (Çəki: 1)

- dairəvi və tsiklik texnologiyalar
- tullantısız və aztullantılı texnologiyalar
- tullantılı və tullantısız texnologiyalar
- qapalı və yarımqapalı texnologiyalar
- qapalı və açıq texnologiyalar

261 Alimlər tullantısız və aztullantılı texnologiyaları təkmilləşdirərək, ətraf mühiti bərk tullantılardan tamamilə azad etmək üçün hansı poliqlonların tikilməsini təklif edirlər? (Çəki: 1)

- adi poliqlonlar
- ekopoliqlonlar
- svalgalar
- ekozibilxanalar
- zibilxanalar

262 Bərk tullantıların ekopoliqlonlarda emalı zamanı bütün tullantıların necə faizi ikinci resurslara (xammala) çevrilir? (Çəki: 1)

- 0.7
- 0.8
- 0.5
- 0.45
- 0.6

263 Hələlik hansı sahənin radioaktiv tullantılarını tam zərərsizləşdirmək mümkün olmamışdır (Çəki: 1)

- kombinatların və faydalı qazıntıların
- AES –in və hərbi – sənaye kompleksinin
- səhiyyə və elektronikanın

- zavod və kombinatların
- tikinti materialları və asbestlərin

264 Radioaktiv tərkibli məhsulların bərk tullantılarını zərərsizləşdirmək üçün hansı üsuldan istifadə edirlər (Çəki: 1)

- böyük həcmə salırlar
- bitumlaşdırmaq üçün yandırılır
- presləyirlər
- formasını dəyişirlər
- adi şəkildə anbarlara göndərilir

265 Maye çəkildə olan radioaktiv tullantıları utulləşdirmək üçün hansı metodlardan istifadə edilir? (Çəki: 1)

- qablaşdırma və şüşələşdirmə
- bitumlaşdırma və şüşələşdirmə
- bitumlaşdırma və qablaşdırma
- qablaşdırma və soyudulma
- şüşələşdirmə və rezinləşdirmə

266 Piroлиз zibilyandırma zavodlarında bərk məişət tullantıları hansı temperaturda yandırılır? (Çəki: 1)

- 1650°S
- 1700°S
- 1500°S
- 1350°S
- 1600°S

267 Ekoloji problemləri təhlil etmək məqsədilə elektrik və maqnit sahələrinin bütün növlərini mənşəyinə görə aşağıdakı qruplara ayırırlar. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- Bioloji obyektlərdən törənən elektrik sahəsi
- Elektrik və maqnit sahələri mövcud deyil
- Günəş və ulduzlardan gələn törəyən elektromaqnit sahəsi
- Yerə sabit elektrostatik və maqnit sahəsi
- Antropogen mənşəli elektromaqnit sahəsi

268 İnsanın fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq törənən elektromaqnit sahələrinin diapazonunun genişləndiyi sahələr aşağıdakılardır. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- Müxtəlif rabitələrin yaradılmasında
- Ətraf mühitə elektromaqnit sahəsi stabildir
- Radio əlaqələrin genişləndirilməsində
- Radiolokasiyanın intensiv inkişafında
- Texnoloji proseslərdə geniş istifadə olunmasında

269 Son zamanlar ətraf mühitə elektromaqnit sahəsinin yerin təbii fonu ilə müqayisədə 1000 dəfədən çox artmasına səbəb olan sahələrdən aşağıdakıları göstərmək olar. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- Mikroelektron qurğularının istehsalının artması
- Elektron cihazlarının sayının azalması

- Müxtəlif məişət cihazlarının istehsalının çoxalması
- Elektrik qurğularının kütəvi istehsalı
- Radioelektron qurğularının istehsalının genişlənməsi

270 Elektromaqnit sahəsinin hansı təsiri sahəsində aparılan tədqiqatlar insan orqanizminin ən həssas sistemlərini analiz etməyə imkan yaratdı? (Çəki: 1)

- Ümumi təsiri
- Bioloji təsiri
- Fiziki təsiri
- Kimyəvi təsiri
- Harmonal təsiri

271 Ətraf mühitin elektromaqnit çirklənməsi orqanizmin aşağıdakı əsas funksiyalarının zəiflənməsinə və zədələnməsinə səbəb olur. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- İmmunitetin aşağı düşməsi
- Sümüklərin nazilməsi
- Ürək damar sisteminin zəifləməsi
- Həzm sisteminin zədələnməsi
- Psixi pozuntuların artması

272 Zəif səviyəli elektromaqnit sahəsinin bilavasitə təsirindən orqanizmdə hansı xəstəliklər inkişaf edə bilər? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- Miqren, xroniki yorğunluq xəstəliyi
- Orqanizm stabil vəziyyətdə qalır
- Xərçəng xəstəliyi
- Davranışın dəyişməsi, huşun itirilməsi xəstəliyi
- Bronxit, astma, aritmiya xəstəliyi

273 Yaşayış yerlərini kəşib keçən yüksək gərginlikli elektromaqnit sahələrindən insanları qorumaq üçün hansı qoruyucu zonadan istifadə edilir? (Çəki: 1)

- Beton sütunlardan
- Sanitar-qoruyucu zonadan
- Mühafizə zonasından
- Yaşıllıq zonasından
- Taxta çəpərlərdən

274 Elektromaqnit sahəsindən mühafizə olunmaq məqsədilə qoruyucu-sanitar mühafizə zonasının həddlərində hansı tikililərin inşasına qadağa qoyulur? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- İdman və oyun meydançalarının
- İstirahət parkları salınır
- Yaşayış binalarının
- Nəqliyyat üçün dayanacaqların
- İstirahət yerlərinin

275 Qəbul olunmuş normaya əsasən insanlar üçün təhlükəsiz maqnit sahəsi selinin sıxlığı neçə Qaus qəbul edilmişdir? (Çəki: 1)

- 85 Qaus
- 50 Qaus
- 30 Qaus
- 45 Qaus
- 70 Qaus

276 Kompüter geniş diapazonda hansı müxtəlif elektromaqnit şüalanması yaradır? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- Ultrabənövşəyi şüalar
- Optik şüalar
- Elektrostatik sahələr
- Rentgen şüaları
- Yüksək tezlikli və aşağı tezlikli elektromaqnit şüaları

277 Kompüter istifadəçisi ilə ekran arasında məsafə nə qədər olmalıdır? (Çəki: 1)

- 35 sm olmalıdır
- 50 sm olmalıdır
- 40 sm olmalıdır
- 45 sm olmalıdır
- 30 sm olmalıdır

278 Kompüter otaqlarında optimla rütubətlik 21° S temperaturda neçə faiz təşkil edilməlidir? (Çəki: 1)

- 55% təşkil edilməlidir
- 60% təşkil edilməlidir
- 40% təşkil edilməlidir
- 45% təşkil edilməlidir
- 48% təşkil edilməlidir

279 Kompüter otaqlarını işıqlandırmaq üçün hansı lampalardan istifadə olunması məsləhət görülür? (Çəki: 1)

- Triod lampalardan
- Lyuminesess lampalarından
- Kvars lampalardan
- Volfrom lampalardan
- Diod lampalardan

280 1 Vt şüalanma gücü ilə işləyən mobil telefonlar insanda hansı xəstəlik yaradır? (Çəki: 1)

- Pnevmaniya xəstəliyi yaradır
- Monal xəstəlik yaradır
- Ruhi xəstəlik yaradır
- Onkoloji xəstəlik yaradır
- Xroniki ciyər xəstəliyi yaradır

281 Hansı kompüterlərdə maye kristallardan istifadə edilir, baxmayaraq ki, onlar da güclü elektromaqnit sahəsi ətraf mühətdə yaradırlar? (Çəki: 1)

- Rəqəmsal televizorlar

- Notbuk portativ kompüterləri
- Adi kompüterlər
- Fərdi elektron hesablama maşınları
- Videodisplayerlər

282 Qəbul olunmuş normalara uyğun olaraq kompüterlə işləyən hər bir işçi üçün nə qədər sahə və həcm ayrılmalıdır? (Çəki: 1)

- 2 m² və 8 m³ ayrılmalıdır
- 6 m² və 20 m³ ayrılmalıdır
- 4 m² və 18 m³ ayrılmalıdır
- 8 m² və 25 m³ ayrılmalıdır
- 10 m² və 30 m³ ayrılmalıdır

283 Son illərdə antropogen təsirlər nəticəsində elektromaqnit sahəsinin genişlənməsi və güclənməsi ətraf mühitə hansı hadisənin formalaşmasına səbəb olmuşdur? (Çəki: 1)

- Buluqyaranma hadisəsinin
- Eketrosmoq hadisəsinin
- Tüstü smoqu hadisəsinin
- Adi smoq hadisəsinin
- Fotokimyəvi smoq hadisəsinin

284 Ətraf mühitin elektormağnit çirklənməsi dünya miqyasında vacib məsələ olduğundan ÜST bu problemi hansı problemlər sırasına daxil etmişdir? (Çəki: 1)

- Lokal problemlər
- Aktual problemlər
- Adi problemlər
- Qlobal problemlər
- Regional problemlər

285 Son illər səhərlərdə böyük tezlikli diapozonlarda elektromağnit sahələrinin aşağıdakı mənbələrinin sayı artmışdır. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- Kiçik dalğalı sobalar
- Çuqun sobaları
- Mobil əlaqə sistemləri
- DAM-nın radarları
- Kompüterlər

286 Kompüter ətrafında yaranan elektrostatik sahəni zəiflətmək üçün hansı tədbiri həyata keçirtmək lazımdır? (Çəki: 1)

- Şüalandırmaq lazımdır
- Yerlə birləşdirmək lazımdır
- Yerlə birləşdirmək lazım deyil
- İzolə etmək lazımdır
- Az işlətmək lazımdır

287 Elektromağnit şüaları kompüter istifadəçisindən hansı məsafədə olan işçilərə də təsir göstərir? (Çəki: 1)

- 10 metr məsafədə
- 5 metr məsafədə
- 7 metr məsafədə
- 8 metr məsafədə
- 3 metr məsafədə

288 Kompüter işləyən zaman otaqda havanın hansı tərkibi dəyişir? (Çəki: 1)

- Havanın hidrogen tərkibi pisləşir
- Havanın aeroion tərkibi pisləşir
- Havanın rütubəti pisləşir
- Havanın oksigeni pisləşir
- Havanın azot tərkibi pisləşir

289 Kompüterdə işləyən işçinin işin başlanğıcından 2 saat sonra əmələ gələn baş ağrısının səbəbi nədir? (Çəki: 1)

- Otaqda istiliyin artmasıdır
- Otaq havasında ağır aeroionların çoxalmasıdır
- Otaqda oksigenin miqdarının azalmasıdır
- Otaqda karbonun miqdarının çoxalmasıdır
- Otaqda rütubətin azalmasıdır

290 Kompüter istifadəçilərinin görmə qabiliyyəti neçə faiz azala bilər? (Çəki: 1)

- 35-50%
- 60-85%
- 40-65%
- 45-70%
- 60-70%

291 Kompüter istifadəçilərinin sağlamlıqlarında bir sıra şikayətlərinin olmasının səbəbi nədir? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- Saçın tökülməsi və dərinin quruması
- Əhval-ruhiyyənin yüksəlməsi
- Gözlərin sancması, baş ağrıları
- Yuxunun və yaddaşın pozulması
- Yorğunluq və əsəbilik

292 Ümumiləşdirilmiş məlumatlara əsasən kompüter işlədiciyə monitor arxasında 2 saatdan 4 saata qədər işlədikləri zaman onların səhhətində hansı dəyişikliklər yaranır? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- Nəfəs yollarının xəstəlikləri 1,9 dəfə çox olur
- Orqanizmdə elə bir dəyişiklik hiss olunmur
- Sinir istemində pozuntular 4,6 dəfə çox olur
- Ürək –damar xəstəlikləri 2 dəfə çox olur
- Ayaq-hərəkət aparatında xəstəlik 3,1 dəfə çox olur

293 FEHM və işin təşkilinə gigiyena tələbatına əsasən yaşlılar üçün kompüterdə iş müddəti 8 saatlıq iş günündə neçə saat qəbul olunmuşdur? (Çəki: 1)

- 10 saat qəbul olunmuşdur
- 4 saat qəbul olunmuşdur
- 5 saat qəbul olunmuşdur
- 8 saat qəbul olunmuşdur
- 6 saat qəbul olunmuşdur

294 Video oyunlar və digər elektrik cihazlarından müntəzəm istifadə edən uşaqlarda hansı xəstəliyə tutulma riski yüksək olur? (Çəki: 1)

- Onkoloji xəstəlik
- Leykos xəstəliyi
- Monal xəstəlik
- Leykomiya xəstəliyi
- Endokrin xəstəliyi

295 Güclü elektromaqnit şüalanmalarından sayılan cib telefonları nə cür rabitə sayılır? (Çəki: 1)

- İntensiv rabitə sayılı
- Mobil rabitə sayılır
- İmpuls rabitə sayılır
- Şunursuz rabitə sayılır
- Radar rabitə sayılır

296 FEHM və işin təşkilinə gigiyena tələbatına əsasən yuxarı sinif şagirdləri üçün dərs müddətində nə müddətdə kompüterdən istifadə edə bilirlər? (Çəki: 1)

- II dərstdə 20 dəqiqə III dərstdə 30 dəqiqə
- I dərstdə 30 dəqiqə II dərstdə 15 dəqiqə
- İstifadə etməyə icazə verilmir
- İstənilən qədər istifadə edə bilər
- I dərstdə 25 dəqiqə II dərstdə 20 dəqiqə

297 Yüksək enerjiyə malik olan şüaların təsiri nəticəsində bir atomdan elektronu çıxarıb digər atoma birləşdirərkən mənfi və müsbət ionlar cütünün yaranmasına nə deyilir? (Çəki: 1)

- Yüklənmə hadisəsi deyilir
- İonlaşma hadisəsi deyilir
- Elektron vermə hadisəsi deyilir
- Şüalanma hadisəsi deyilir
- Elektronalma hadisəsi deyilir

298 Dağ süxurlarında olan radioaktiv və kosmosdan yer üzünə düşən şüalanmaları hansı mənbələr yaradır? (Çəki: 1)

- Yer maqnitizmi
- Təbiətdə olan ionlaşdırıcı mənbələr
- Süni mənbələr
- Elektromaqnit mənbələri
- Elektrik ölçü cihazları

299 İonlaşdırıcı şüalar buraxan elementlərin izotoplarına nə deyilir? (Çəki: 1)

- Radioaktiv tullantılar deyilir
- Radioaktiv izotoplar deyilir
- Radioaktiv nuklidlər deyilir
- İonlaşmış kristallar deyilir
- İonlaşmış duzlar deyilir

300 Təbiətdə xarici təsir olmadan elementlərin öz-özünə şüa buraxması hadisəsi necə adlanır (Çəki: 1)

- Smoq hadisəsi deyilir
- Radioaktivlik deyilir
- Fotoeffekt deyilir
- Şüaburaxma deyilir
- Lyumine sensiya deyilir

301 Radiasiya təhlükəsizliyi, radioaktiv maddələrvə digər ionlaşdırıcı şüa mənbələrinə aid əsas sanitariya qaydaları və normalarına nə deyilir? (Çəki: 1)

- Rentgenə nəzarət deyilir
- Radioaktivliyə nəzarət deyilir
- Şüalanmaya nəzarət deyilir
- Udulan şüaya nəzarət deyilir
- Elektronlar selinə nəzarət deyilir

302 İndiki və gələcək nəsillərin sağlamlığının ionlaşdırıcı şüalanmaların zərərli təsirindən qorunmasına nə deyilir? (Çəki: 1)

- Əhalinin nüvə təhlükəsi
- Əhalinin radiasiya təhlükəsi
- Əhalinin sağamlıq təhlükəsi
- Əhalinin ərzaq təhlükəsi
- Əhalinin virus təhlükəsi

303 İnsan fəaliyyəti nəticəsində təbii radiasiya fonunun dəyişməsi necə adlanır? (Çəki: 1)

- Stabil radiasiya fonu
- Texnogen dəyişdirilmiş radiasiya fonu
- Adi radiasiya fonu
- Təbii radiasiya fonu
- Sərbəst radiasiya fonu

304 Texniki qurğuların nasazlığı, işçilərin səhvi nəticəsində ionlaşdırıcı şüa mənbələri üzərində idarəetmənin itirilməsi və bunun nəticəsi olaraq insanların normadan artıq şüalanmasına nə deyilir? (Çəki: 1)

- Qeyri-adi qəza
- Radiasiya qəzası
- Texniki qəza
- Təbii qəza
- Antropogen qəza

305 Radiasiya təhlükəsizliyinin təmin olunmasının əsas prinsipləri hansılardır? Hansı cavab düzgün deyil (Çəki: 1)

- İqtisadi və sosial amillərin nəzərə alınması
- Texnoloji prinsiplər
- Normalaşdırma prinsipi
- Əsaslandırma prinsipi
- Optimallaşdırma prinsipi

306 Radiasiya təhlükəsizliyinin təmin edilməsi hansı sənədlərin qəbul edilməsi ilə həyata keçirilir? Hansı cavab düzgün deyil (Çəki: 1)

- Tikinti-norma qaydalarının
- Heç bir sənəd qəbul edilmir
- Sanitariya-gigiyeniya normalarının
- Radiasiya təhlükəsizliyi qaydalarının
- Sərəncam və təlimatların

307 Respublika hüdudlarında şüalanmanın əsas gigiyena normativlərinə əsasən əhali üçün orta illik yol verilən şüalanma doza nə qədər olmalıdır? (Çəki: 1)

- 0,03 Zv və ya 7 Ber
- 0,001 Zv və ya 5 Ber
- 0,005 Zv və ya 3Ber
- 0,01 Zv və ya 8 Ber
- 0,03 Zv və ya 10 Ber

308 Ətraf mühitin radioaktiv çirklənmədən mühfizəsi sahəsindəki fəaliyyət ölkəmizdə qəbul olunmuş hansı qanunlar və əsasnamələr əsasında həyata keçirilir? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- “Ətraf mühitin manitorinqinin keçirilməsi haqqında”
- “Ətraf mühitin sağlamlaşdırılması haqqında”
- “Ekoloji təhlükəsizlik haqqında”
- “Əhalinin radiasiya təhlükəsizliyi haqqında”
- “Ətraf mühitin mühafizəsi haqqında”

309 İonlaşdırıcı şüalanmanın neçə növü vardır? (Çəki: 1)

- Rentgen, β və γ -şüalar
- α , β və γ -şüalar
- Neytron, elektron və γ - şüalar
- γ -, rentgen və neytronlar
- Proton, α və pozitronlar

310 γ -nın təbiəti necədir? (Çəki: 1)

- Kvantlar selidir
- Elektromaqnit dalğalarıdır
- Elektronlar selidir
- Yüklü hissəciklər selidir
- Protonlar selidir

311 β hissəciklər orqanizmə daxil olduqda hüceyrədə nə cür iz qoyurlar? (Çəki: 1)

- Stabil vəziyyətdə qalırlar

- İonlaşdırıcı iz qoyurlar
- Heç bir iz qoymurlar
- Tədrisən hərəkət edirlər
- Hec bir hərəkət etmirlər

312 Radioaktiv şüa mənbələrindən başqa digər şüalar mənbələri hansılardır? (Çəki: 1)

- Neytron, affa və betta şüalar
- Neytronlar, rentgen və kosmik şüalar
- Elektronlar, protonlar və nuklidlərdir
- Rentgen, lazer və elektron şüalar
- Səs, optik və akustik şüalar

313 Hansı hissəciklər ionlaşma yaratmırlar lakin onlar atomları stabil vəziyyətdən çıxarıb güclü radioaktivlik yaradırlar (Çəki: 1)

- Elektronlar
- Neytronlar
- Protonlar
- Betta hissəciklər
- Affa hissəciklər

314 1kq maddənin bir saniyədə udduğu enerjiyə nə deyilir? (Çəki: 1)

- Ber deyilir
- Zivert (Zv) deyilir
- Bekkerel deyilir
- Kюри deyilir
- Rentgen deyilir

315 Respublika hududlarında şüalanmanın əsas gigiyena normativlərinə əsasən əhali üçün bütün həyatı dövründə (70 il) yol verilən şüalanma dozası nə qədər qəbul olunur? (Çəki: 1)

- 0,06 Zv
- 0,07 Zv
- 0,5 Zv
- 0,03 Zv
- 0,05 Zv

316 Respublika hududlarında şüalanmanın əsas gigiyena normativlərinə əsasən radiasiya qurğularında işləyənlər üçün yol verilən orta illik doza nə qədər olmalıdır? (Çəki: 1)

- 0,06 Zv
- 0,02 Zv
- 0,01 Zv
- 0,03 Zv
- 0,05 Zv

317 Respublika hududlarında şüalanmanın əsas gigiyeniya normativlərinə əsasən radiasiya qurğularında işləyən həyatının müəyyən fəaliyyəti dövründə (50 il) yol verilən doza nə qədər olmalıdır? (Çəki: 1)

- 1 Zv

- 2 Zv
 3 Zv
 4 Zv
 5 Zv

318 İonlaşdırıcı şüalara aid olan hansı işlər dövlət inhisarında olmaqla müvafiq icra hakimiyyət orqanlarının müəyyən etdiyi qaydada həyata keçirilir. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- Radioaktiv maddələrin məhv edilməsi və basdırılması
 Radioaktiv maddələr üzərində nəzarət yoxdur
 Radioaktiv maddələrin hasilatı və emalı
 Radioaktiv maddələrin daşınması, saxlanması
 Radioaktiv mənbələrdən istifadə

319 Təbii mühitin radiasiya şəraitinə hansı göstəricilər üzrə nəzarət edilir? (Çəki: 1)

- Öz-özünə radiasiya fonu və ümumi proton radioaktivliyi
 Təbii radiasiya fonu və ümumi β -radioaktivliyi
 Texnogen radiasiya fonu və ümumi α radioaktivliyi
 Məcburi radiasiya fonu və γ şüalanması
 İxtiyari radiasiya fonu və rentgen şüalanması

320 Respublikamızda ətraf mühitin radiasiya fonu üzrə gündəlik müşahidələr bütün bölgələri əhatə edən neçə müşahidə məntəqələrində aparılır? (Çəki: 1)

- 39 müşahidə məntəqəsində
 41 müşahidə məntəqəsində
 40 müşahidə məntəqəsində
 35 müşahidə məntəqəsində
 37 müşahidə məntəqəsində

321 Günəş şüalarının fəallığından asılı olaraq gündəlik radiasiya fonu respublika ərazisində necə dəyişir? (Çəki: 1)

- Hər an dəyişir
 Mövsümlər üzrə dəyişir
 Mövsümlər üzrə dəyişmir
 Ümumiyyətlə sabit qalır
 Radiasiya fonu sabitdir

322 Respublika ərazisində atmosfer aerozollarının ümumi β -radioaktivliyi üzrə müşahidələr ölkənin neçə məntəqəsində aparılır? (Çəki: 1)

- 8 məntəqəsində
 11 məntəqəsində
 5 məntəqəsində
 3 məntəqəsində
 7 məntəqəsində

323 Kosmik şüalanmanın və təbii radionuklidlərin torpaqda, qida maddələrində, habelə insan orqanizmində təbii yaratdığı şüalanma dozasına nə deyilir? (Çəki: 1)

- Spontan radiasiya fonu deyilir
- Təbii radiasiya fonu deyilir
- Məcburi radiasiya fonu deyilir
- Ümumi radiasiya fonu deyilir
- İxtiyari radiasiya fonu deyilir

324 İonlaşdırıcı şüalanma mənbəyi ətrafında mənbənin normal istismarı şəraitində əhalinin normal şüalanma normasından yüksək dozalı ərazisi necə adlanır? (Çəki: 1)

- Təhlükəli zona adlanır
- Sanital-mühafizə zonası adlanır
- Müşahidə zonası adlanır
- Poliqou adlanır
- İşçi zona adlanır

325 Tezliyi 20 hs ilə 20000 hs arasında olan və ixtiyari elastik mühitdə yayılan mexaniki dalğalara nə deyilir? (Çəki: 1)

- Qeyri-elastik dalğalar deyilir
- Səs dalğaları deyilir
- Elastik dalğalar deyilir
- Elektrik dalğalar deyilir
- Akustik dalğalar deyilir

326 Tezliyi 20 hs-dən aşağı olan səs dalğasına nə deyilir? (Çəki: 1)

- Titrəyiş səsi deyilir
- İnfəsəs deyilir
- Hipersəs deyilir
- İltəsəs deyilir
- Zərbəlisəs deyilir

327 Tezliyi 20000hs-dən yuxarı olan səs necə adlanır? (Çəki: 1)

- Termonik səs adlanır
- Ultrasəs adlanır
- İnfəsəs adlanır
- Hipersəs adlanır
- Titrəyiş səsi adlanır

328 Tezliyi 109-1013 hs olan səsə ne deyilir?

- Harmonik səs deyilir
- Hipersəslər deyilir
- Akustik səs deyilir
- Ultrasəs deyilir
- İnfəsəs deyilir

329 Səsin əsas xarakteristikasını hansı parametr müəyyən edir? (Çəki: 1)

- Səsin amplitudası müəyyən edir
- Səsin spektri müəyyən edir

- Səsin tezliyi müəyyən edir
- Səsin gücü müəyyən edir
- Səsin intensivliyi müəyyən edir

330 Səsin spektrinə hansı kəmiyyətlər daxildir? (Çəki: 1)

- Səsin tezliyi və gücü daxildir
- Səsin ucalığı və tembiri daxildir
- Səsin ucalığı və gurluğu daxildir
- Səsin gurluğu və intensivliyi daxildir
- Səsin harmonikliyi və tembiri daxildir

331 Səsin sürəti mühitin hansı fiziki parametrindən asılıdır? (Çəki: 1)

- Mühitin nüfuzetmə qabiliyyətindən asılıdır
- Mühitin sıxlığından asılıdır
- Mühitin təmziliyindən asılıdır
- Mühitin şəffəvlığından asılıdır
- Mühitin nüfuzetmə qabiliyyətindən asılıdır

332 Havada 0° S temperaturda səsin yayılma sürəti nə qədərdir? (Çəki: 1)

- 400 m/san
- 330 m/san
- 350 m/san
- 300 m/san
- 370 m/san

333 Müassir ekologiyanın qlobal problemlərindən biri də ətraf mühitin nə cür çirklənməsidir? (Çəki: 1)

- Harmonik çirklənməsidir
- Səs (akustik) çirklənməsidir
- Maqnit çirklənməsidir
- Tullantılarla çirklənməsidir
- Texnogen çirklənməsidir

334 Səsin titrəyişinin intensivliyi loqarifmik şkala üzrə hansı vahidlə ölçülür? (Çəki: 1)

- Kilometrlərlə ölçülür
- Destibellərlə (dB) ölçülür
- hs-lərlə ölçülür
- Santimetrərlə ölçülür
- Vatlarla ölçülür

335 Bütün şəhərlərə xas olan səs çirklənməsi insanların ömrünün neçə il qısalmasına səbəb olur? (Çəki: 1)

- 8-10 il
- 10-12 il
- 5-8 il
- 7-10 il
- 9-11 il

336 İnsan qulağı hansı səsləri qəbul edə bilmir? (Çəki: 1)

- İfrat güclü və zəif səsləri
- İnfrasəsləri və ultrasəsləri
- Adi səsləri və gurultulu səsləri
- Orta səsləri və güclü səsləri
- Zəif səsləri və gur səsləri

337 Səsin intensivliyi onu xarakterizə edən hansı parametrlərdən asılıdır? Hansı cavab düzgün deyil (Çəki: 1)

- Səsin periodundan asılıdır
- Mühitin xassələrindən asılıdır
- Səsin gurluğundan asılıdır
- Səsin amplitudasından asılıdır
- Dalğanın formasından asılıdır

338 İnsanın həyatı boyu məruz qaldığı zərərli səslərin mənbələri hansılardır? Hansı cavab düzgün deyil (Çəki: 1)

- Nəqliyyat vasitələrinin çoxalması
- Yeni səs tutucuların tətbiqi
- Yeni intensiv texnologiyaların tətbiqi
- Avadanlıqların gücü və sürəti
- Məişət avadanlıqlarının hər yerdə tətbiqi

339 Səs ümumi bioloji qıcıqlandırıcı olub, insan orqanizminin hansı orqanlarına təsir edərək müxtəlif fizioloji dəyişikliklər yaradır. Hansı cavab düzgün deyil (Çəki: 1)

- Beyin qabığının qıcıqlanmasına səbəb olur
- Orqanizmdə xoş əhval-ruhiyyə yaradır
- Qan təzyiqi qalxır
- Ürək döyüntüləri qısalır
- Qan damarlarının daralması baş verir

340 Zehni əməklə məşğul olan adamlarda məişət səslərinin təsirindən hansı problemlər yaranır? (Çəki: 1)

- Qulaqlarda karlıq yaranır
- Qan təzyiqi yüksəlir
- Ürək döyüntüləri artır
- Ankoloji xəstəliklər yaradır
- Stres vəziyyəti yaradır

341 Ətraf mühitin səs-küydən çirklənməsini aşağı salmaq məqsədi ilə aşağıdakılardan istifadə edilir. Hansı cavab düzgün deyil (Çəki: 1)

- Səs məbəyi şüalanmasının istiqamətinin dəyişdirilməsi
- Səs mənbələrinin səsinin yüksəldilməsi
- Cox səsləli mənbələrin az səsləli texnologiyalarla əvəz olunması
- Yaşayış tikintilərində arxitektör-planlaşdırma işləri
- Yeni akustik texnologiyaların tətbiqi

342 Bərk cisimlərdə yayılan 18 hs tezliyə qədər dağalanma amplitudası nə şəkildə hiss olunur? (Çəki: 1)

- Səsin gurlaşması və genişlənməsi şəkildə
- Zərbə və silkələnmə şəkildə
- Titrəmə və silkələnmə şəkildə
- Səsin yayılması və genişlənməsi şəkildə
- Səsin udulması və yox edilməsi şəkildə

343 Bərk cisimlərdə yayılan 18 hs tezlikdən yuxarı tezliklərdəki dalğalanma amplitudası bir yerdə hansı formada hiss edilir? (Çəki: 1)

- Dalğa şəkildə
- Titrəyiş şəkildə
- Zərbə şəkildə
- Silkələnmə şəkildə
- Rəqs şəkildə

344 Titrəyiş nəticəsində orqanizmlərdə nə kimi fizioloji dəyişikliklər baş verir? Hansı cavab düzgün deyil (Çəki: 1)

- Sinirlərin zədələnməsi
- fizioloji dəyişikliklər baş vermir
- Ürək-damar sisteminin xəstəlikləri
- Maddələr mübadiləsinin pozulması
- Oynaq sistemin zədələnməsi

345 Hansı tezlikli dalğalanma həyat üçün mühüm olan orqanların (beyin,qara ciyər, mədə) dalğalanmasına uyğun olduğu üçün bele titrəyiş daha təhlükəlidir? (Çəki: 1)

- 3-7 hs tezlikli
- 4-9 hs tezlikli
- 2-6 hs tezlikli
- 3-8 hs tezlikli
- 5-9 hs telikli

346 Hansı tezlikli titrəyiş daxili orqanları rezonansa gətirərək dəniz xəstəliyi yaradır? (Çəki: 1)

- 0-3 hs tezlikli titrəyiş
- 0-4 hs tezlikli titrəyiş
- 2-3 hs tezlikli titrəyiş
- 1-5 hs tezlikli titrəyiş
- 2-7 hs tezlikli titrəyiş

347 0÷4 hs tezlikli titrəyiş daxili orqanları rezonansa gətirərək hansı xəstəliyin yaranmasına səbəb olur? (Çəki: 1)

- peşə xəstəliyinin
- dəniz xəstəliyi'nin
- mədə xəstəliyinin
- qan xəstəliyinin
- ürək-damar xəstəliyinin

348 Titrəyişi zəiflətmək üçün hansı tədbirləri həyata keçirtmək lazımdır? Hansı cavab düzgün deyil (Çəki: 1)

- Fərdi mühafizə vasitələrindən istifadə etmək
- Titrəyiş mənbələrini genişləndirmək
- Titrəyiş mənbəyini ləğv etmək
- Titrəyişi dinamik söndürmək
- Təşkilati-texniki tədbirlər həyata keçirtmək

349 Titrəyiş yol verilən normadan yuxarı olduqda hansı vasitələrdən istifadə edilir? (Çəki: 1)

- Titrəyişi məhv edənlərdən
- Titrəyiş tədric edicilərindən
- Titrəyiş udanlardan
- Titrəyişi uzaqlaşdırınlardan
- Titrəyişi genişləndirənlərdən

350 Titrəyişi azaltmaq məqsədi ilə titrəyiş yaradan mexanizmlər ilə insan arasında nə yerləşdirilir? (Çəki: 1)

- Titrəyiş izolyatorları
- Titrəyiş tədrisediciləri
- Qoruyucu ekranlar
- Titrəyiş udanlar
- Titrəyiş yayanlar

351 Titrəyişi azaltmaq məqsədilə istifadə olunan titrəyiş tədrisedicilər hansı materiallardan hazırlanır? (Çəki: 1)

- Kauçuk və rezindən
- Rezindən və yaydan
- Ebonik və kauçukdan
- Şüşə və asbestdən
- Qətran və kauçukdan

352 Titrəyişi azaltmaq məqsədi ilə hansı fərdi mühafizə vasitələrindən istifadə edilir? (Çəki: 1)

- Rezin əlcək, rezin ayaqqabı və polimer əlcəklərdən
- Yaylı dəstəklər, xüsusi əlcək və ayaqqabılardan
- Rezin əlcək, ebonik əlcək və xüsusi əlcəklərdən
- Ebonit dəstək, plastmas ayaqqabı və rezin əlcəklərdən
- Kauçuk dəstək, kauçuk əlcək və ayaqqabılardan

353 Hansı tezliklərdə insanın daxili orqanlarının və mərkəzi əsəb sisteminin funksiyası pozulur? (Çəki: 1)

- 5-55 hs
- 4-100 hs
- 2-90 hs
- 5-85 hs
- 7-80 hs

354 Eşitmə aparatında ağır həddi səs intensivliyinin hansı intervalında yaranır? (Çəki: 1)

- 118-128 dB
- 120-130 dB
- 100-110 dB
- 105-115 dB
- 115-125 dB

355 Nüvə, kimyəvi və bakterioloji silahlar hansı qırğın silahlarına aid edilir? (Çəki: 1)

- Kompleks qırğın silahlarına
- Kütləvi qırğın silahlarına
- Xüsusi qırğın silahlarına
- Ümumi qırğın silahlarına
- Fərdi qırğın silahlarına

356 Nüvə silahları ətraf mühidə nə kimi təsirlər yaradır? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- Elektromaqnit impuls təsirləri artır
- Ətraf mühitin vəziyyətində dəyişiklik yaranmır
- Ətraf mühitə zərbə dalğası yayılır
- Işıq şüalanması yayılır
- Radioaktiv şüalanma güclənir

357 İnsan və digər orqanizmləri, biotani hərbi zərərleyici maddələrinin köməyi ilə zəhərləyən silahlar necə adlanır? (Çəki: 1)

- Fərdi silahlar
- Kimyəvi silahlar
- Bakterioloji silahlar
- Nüvəsilahları
- Qırcı silahlar

358 Hansı kütləvi qırğın silahında zəhərləyici maddələr hərəkət etmə qabiliyyətinə malik olub, orqanizmin həyatı üçün yüksək toksiki təhlükə yaradır (Çəki: 1)

- Fərdi silahlar
- Kimyəvi silahlar
- Nüvə silahları
- Qırcı silahlar
- Bakterioloji silahlar

359 Kimyəvi silahlarla ətraf mühiti və biosferi zəhərləmək üçün hansı vasitələrdən istifadə edirlər? Hansı cavab düzgün deyil (Çəki: 1)

- Raketlərdən
- Avtomobil nəqliyyatından
- Təyyarələrdən
- Mina və mərmilərdən
- Bomba

360 Kimyəvi silahlarda əsasən hansı zəhərləyici maddələrdən istifadə edilmişdir? (Çəki: 1)

- Sianit və civədən
- İptitdən və defoliantdan
- Kükürd və sianitdən
- Civə və talliumdan
- Selen və indiumdan

361 Kimyəvi silahlarda istifadə olunan hazırda prinsipcə bir-birindən fərqlənən zəhərli maddələr insan orqanizminə nə kimi təsir göstərir? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- Ümumi zəhərləyici təsir göstərir
- Cüzi zəhərləyici təsir göstərir
- Sinir-paralitik təsir göstərir
- Psixogen təsir göstərir
- Boğucu təsir göstərir

362 Hansı silahlarda xəstəlik yayan canlı orqanizmlərdən, yaxud xəstəliyə yoluxmuş toz və ya maye ilə doldurulmuş döyüş sursatlarından istifadə olunur? (Çəki: 1)

- Kütləvi qırğın silahlarında
- Bakterioloji silahlarda
- Nüvə silahlarında
- Kimyəvi silahlarda
- Qırıcı silahlarda

363 Müharibələr təsərrüfat sahələrinin azalmasına və insanların məskunlaşdığı mühitə zərər yetirməklə yanaşı ətraf mühitdə nə kimi ekoloji ziyanlar yetirir? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- Kimyəvi maddələrin qalıqları qalmış
- Ətraf mühitə böyük dəyişiklik olmamış
- Sahələr minalanmış
- Texnika karroziyaya uğramış
- Yüksək toksiki maddələr qalmış

364 Əgər iri miqyaslı müharibələr baş verərsə planetin hansı hissəsində atmosferin daha güclü çirklənməsi baş verəcəkdir? (Çəki: 1)

- Cənub yarımkürəsində
- Şimal yarımkürəsində
- Cənub yarımkürəsində
- Qütblərdə
- Suptropik zonalarda

365 Hansı silahlar böyük qüvvəyə və müxtəlif dağıdıcı təsirlərə malikdir? (Çəki: 1)

- Bakterioloji silahlar
- Nüvə silahları
- Kimyəvi silahlar
- Bioloji silahlar
- Qırıcı silahlar

366 Kimyəvi silahlarla zəhərləyici maddələr hansı aqreqat halında olur? (Çəki: 1)

- Buxar, tüstü, qətran
- Bərk, maye, qaz
- Buxar, qaz, aerosol
- Aerosol, buz, kristal
- Kristal, maye, buxar

367 İnsanları kütləvi qırmaq üçün istifadə edilən bakterial vasitələr və zəhərlər necə adlanır? (Çəki: 1)

- Fərdi silah adlanır
- Bakterial silah adlanır
- Nüvə silahı adlanır
- Kütləvi qırğın silahı adlanır
- Kimyəvi silah adlanır

368 Müharibə dövründə adətən döyüş sursatlarının neçə faizi partlamamış qalır və bunun nəticəsində müharibədən sonra da insan itkisi davam edir? (Çəki: 1)

- 17%-i
- 10%-i
- 15%-i
- 5%-i
- 8%-i

369 Bombaların partlaması zamanı yaranan çuxurlar (çalalar) sonradan ekoloji problemlər yaradan hansı proseslərin yaranmasına səbəb olur? Hansı cavab düzgün deyil (Çəki: 1)

- Ərazinin biogeokimyəvi balansının dəyişməsinə
- Təsərrüfat fəaliyyətinin genişlənməsinə
- Eroziya prosesinin yaranmasına
- Bataqlıqların əmələ gəlməsinə
- Yönlü xəstəliklərin yaranmasına

370 Lokal müharibələr zamanı ətraf mühitdə mühafizə olunan təbii ərazilər hərbi əməliyyatların bir hissəsinə çevrilir və bu nə kimi ekoloji problemlərin yaranmasına səbəb olur? Hansı cavab düzgün deyil (Çəki: 1)

- Planetin mədəni müxtəlifliyi azalır
- O qədər də böyük dəyişiklik olmur
- Mədəni-tarixi abidələr məhv edilir
- Mədəni-tarixi abidələr zədələnir
- Planetin bioloji müxtəlifliyi azalır

371 Hal-hazırda dünyada ən güclü kütləvi qırğın silahı hansı silah sayılır? (Çəki: 1)

- Kütləvi qırğın silahı
- Nüvə silahı
- Kimyəvi silah
- Bakterioloji silah
- Fiziki silahlar

372 Nüvə partlayışı ətraf mühitə nə kimi dəyişikliklər yaradır? Hansı cavab düzgün deyil (Çəki: 1)

- Yanğınlar və radioaktiv zəhərlənmələr baş verir
- Ətraf mühit dəyişməz qalır
- İnzibati mərkəzlər dağılır
- Sənaye və hərbi obyektlər dağılır
- Canlı qüvvə məhv olur

373 Hazırda rəsmi olaraq hansı dövlətlərin silahlı qüvvələri nüvə silahlarına malikdir? (Çəki: 1)

- Türkiyə, İrak, İran, Gürcüstan, Polşa
- ABŞ, Rusiya, Fransa, Çin, İngiltərə
- Azərbaycan, Türkiyə, İran, Macarıstan
- Ukrayna, İran, ABŞ, Çin, Hindistan
- Polşa, Litva, Latviya, Estoniya, Rusiya

374 Nüvə reaksiyaları nəticəsində qapalı həcmdə böyük miqdarda ayrılan nüvədaxili enerjiden baş verən partlayış təsirli silaha nə deyilir? (Çəki: 1)

- Kütləvi silah deyilir
- Nüvə silahı deyilir
- Kiyəvi silah deyilir
- Atom silahı deyilir
- Bakterioloji silah deyilir

375 Tədqiqatlar göstərir ki, əgər iri miqyaslı müharibələr başlarsa ən ağır vəziyyət planetin hansı hissəsində yaranacaq? (Çəki: 1)

- Cənub yarımkürəsində yaranacaq
- Şimal yarımkürəsində yaranacaq
- Antaktidada yaranacaq
- Ekvatorda yaranacaq
- Subtropik zonada yaranacaq

376 Texnoloji qurğuların qəzası zamanı nə baş verir və canlı orqanizmlərin kütləvi qırğını, iqtisadi ziyanlar yaranır? (Çəki: 1)

- Antropogen qəzalar yaranır
- Texnoloji qəzalar yaranır
- İstehsalat qəzaları yaranır
- Fəlakətlər yaranır
- Təbii qəzalar yaranır

377 Qəzalar və fəlakətlər qəflətən baş verdikdən nə cür xarakter daşıyır? (Çəki: 1)

- Kütləvi xarakter daşıyır
- Lokal xarakter daşıyır
- Regional xarakter daşıyır
- Nöqtəvi xarakter daşıyır
- Ümumi xarakter daşıyır

378 Yüksək texnoloji standartlara malik olan ölkələrdə belə texnoloji ekoloji qəzalar baş verə bilərmi? (Çəki: 1)

- Mümkün deyil
- Baş verə bilər
- Müstəsna halda
- Bəzən ola bilər
- Baş verməsi ehtimal olunmur

379 Yüksək texnogen standartlara malik olan ölkələrdə hansı səbəblərdən texnogen ekoloji qəzalar baş verə bilər. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- İstehsalda baş verən sınımlar
- Ekoloji qəzalar baş verə bilməz
- İnsanların səhvlərindən
- Təhlükəsizlik texnikasına riayət edilməməsi
- Təbii fəlakətlərin təsirindən

380 Ekoloji nəticə baxımdan ən böyük və ağır qəzalar hansı obyektlərdə baş verir? (Çəki: 1)

- Kommunal sahələrdə
- Kimya obyektlərində
- Məişət obyektlərində
- Karxanalarda
- Kiçik müəssisələrdə

381 Kimya obyektlərində baş verən qəzalarda nə kimi ekoloji problemlər yaranır? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- İnsan və heyvanlarda kütləvi zəhərlənmələr baş verir
- Ətraf mühitə kiçik dəyişikliklər olur
- Atmosferin yuxarı təbəqəsi zəhərli maddələrlə yoluxur
- Su mənbələri zəhərli maddələrlə yoluxur
- Torpaq zəhərlənir

382 Su ekosistemləri və bütövlükdə biosfer üçün hansı məhsulların dənizə və okeana axıtılması böyük təhlükə hesab olunur? (Çəki: 1)

- Kommunal çirkab sularının
- Neft və neft məhsullarının
- Kimyəvi maddələrin
- Çirkab suların
- Məişət sularının

383 Nüvə partlayışları zamanı ətraf mühitdə nə kimi hadisələr baş verə bilər? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- Radiasiya tozunun ətraf mühitə yayılması
- Elə bir dəyişiklik hiss olunmaz
- İqlimin global pozulması
- Güclü üstü cərəyanlarının yaranması
- Atmosferin toz, his, qum, torpaqla çirklənməsi

384 Nüvə partlayışları nəticəsində his, qum hissəcikləri atmosferdə hansı təbəqənin nazilməsinə səbəb olacaqdır? (Çəki: 1)

- Nuzosfer təbəqəsinin
- Ozon təbəqəsinin
- Troposfer təbəqəsinin
- Strotosfer təbəqəsinin
- Buludların

385 Atmosferdə olan hansı çirkləndirici, günəş şüalarını udmaq qabiliyyətinə malikdir? (Çəki: 1)

- Dispers hissəcikər
- his hissəcikləri
- Qum hissəcikləri
- Qurum
- Aerozollar

386 Nüvə partlayışları zamanı günəş şüalarının yerə çatmasına his hissəcikləri mane olduqlarına görə yerdə nə baş verə bilər? (Çəki: 1)

- Uçqunlar baş verə bilər
- Qısa müddətli güclü soyuqlaşma
- Böyük və güclü fırtınalar
- Güclü zəlzələlər
- Böyük dağıntılar

387 Nüvə partlayışlarından sonra insanların səhhətində nə kimi problemlər yaranacaqdır? (Çəki: 1)

- İmmunitet azalacaq
- Xərçəng və digər qorxulu xəstəliklər yayılacaq
- Səhhətlərində dəyişiklik olmayacaq
- əsəb sistemi pozulacaq
- Stres hallar keçirəcəklər

388 Nüvə partlayışlarından sonra atmosferdə yaranan müxtəlif çirkləndirici maddələrdən ibarət tüstü qatları günəş işığının neçə faizinin yer səthinə çatmasını azaldacaq? (Çəki: 1)

- 85%-ni
- 90%-ni
- 50%-ni
- 45%-ni
- 70%-ni

389 Antropogen qəzaların ekosistemlərə təsirləri arasında hansı obyektlər xüsusi təhlükəli sayılır? Hansı cavab düzgün deyil (Çəki: 1)

- Radioaktiv və zahərli maddələrin daşınması zamanı baş verən qəzalar
- Kiçik bir müəssisədə baş verən yanğın
- AES-də və kimyəvi müəssisələrdəki qəzalar
- Geniş ərazilərdə müşə yanğınları
- Neft borularında və tankerlərdə baş verən qəzalar

390 Qəzalar və fəlakətlər lokal xarakter daşmasına baxmayaraq onların ekoloji nəticələri necə olur? (Çəki: 1)

- Rayona yayılır
- Geniş məsafələrə yayılır
- Lokal xarakter daşıyır
- Kiçik ərazilərə yayılır
- Demək olar ki, yayılmır

391 Texnogen təsirlərdən hansı obyektlərdə baş verən qəzalar daha təhlükəli və fəlakətli ekoloji qəzalar sayılır? Hansı cavab düzgün deyil (Çəki: 1)

- Neft və qaz borularında, nəqliyyat sistemində
- Kiçik gücə malik olan İES-də
- Radiasya obyektlərində
- Kimya müəssisələrində
- Su anbarlarında və bəndlərdə

392 Ən böyük texnogen xarakterli faciələrlə nəticələnmiş qəza 1986-cı ildə hansı şəhərdə baş vermişdir? (Çəki: 1)

- Kazanda
- Çernobılda
- Kiyevdə
- Xarkovda
- Odessada

393 Nüvə zərbəsindən sonra atmosfərə kulli miqdarda hansı maddələr düşərək ətraf mühitin çirklənməsinə səbəb olur. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- Ağır metallar və toksiki maddələr
- Heç bir maddə atılmır
- Karbon oksidləri
- Müxtəlif karbohidrogenlər
- Azot və kükürd oksidləri

394 Nüvə partlayışları zamanı geniş ərazilərdə öldürücü dozada hansı şüalanma baş verəcək? (Çəki: 1)

- Neytronlar seli
- β - şüalanma
- radioaktiv şüalanma
- Zəhərli şüalanma
- Rentgen şüalanması

395 Nüvə partlayışından sonra ətraf mühittə hansı növ yağıntıların düşməsi intensivləşir? (Çəki: 1)

- Metal yağıntıların
- Qlobal radioaktiv yağıntıların
- Turş yağıntıların
- Qurumlu yağıntıların
- Zəhərli yağıntıların

396 nüvə partlayışları güclü elektromaqnit şüalanması yaratdığından, partlayışdan sonra şüalanma hansı obyektlərdə işin pozulmasına yaxud təməmilə sıradan çıxmasına səbəb olacaqdır? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- Kompüter sistemlərində
- Obyektlərin işində pozuntular olacaq
- Rabitə obyektlərində
- Energetika sistemində
- Elektron sistemlərində

397 Benzopren maddəsi daha çox nəyi çirkləndirir?

- litosferi
- ətraf mühiti və canlıların həyat tərzini
- atmosferi
- hidrosferi
- troposferi

398 Faktorial, populyasiyalar ekologiyası, autekologiya, qlobal ekologiyalar hansı sahəyə aiddir?

- nəzəri ekologiya
- ümumi ekologiya
- ekologiya
- coğrafiya
- biologiya

399 Faktorial ekologiya elmi nəyi öyrənir?

- ətraf mühitə təsirinə görə antropogen təsirlərini
- müxtəlif faktorları və onların orqanizmlərə təsir qanunauyğunluqlarını
- müxtəlif orqanizmlərin ətraf mühitlə münasibətlərini
- orqanizm səviyyəsindən yuxarıdakı müxtəlif sistemləri
- ətraf mühitə canlıların və insanların sağlamlığını

400 Antekologiya nəyi öyrənir?

- müxtəlif orqanizmlərin ətraf mühitlə münasibətlərini
- ayrı – ayrı orqanizmlərlə yaşayış mühiti arasındakı qarşılıqlı əlaqələri
- orqanizm səviyyəsindən yuxarıdakı müxtəlif sistemləri
- ətraf mühitə təsirinə görə antropogen təsirlərini
- müxtəlif faktorları və onların orqanizmlərə təsir qanunauyğunluqlarını

401 Demografiya nəyi öyrənir?

- orqanizm səviyyəsindən yuxarıdakı müxtəlif sistemləri
- əhalinin tərkibini, sayını, onun tərkibindəki dəyişiklikləri
- müxtəlif orqanizmlərin ətraf mühitlə münasibətlərini
- ətraf mühitə təsirinə görə antropogen təsirlərini
- ayrı – ayrı orqanizmlərlə yaşayış mühiti arasındakı qarşılıqlı əlaqələri

402 Populyasiya, biosenoz, biosfer hansı elmin təfəqat obyektidir?

- nəzəri ekologiyanın
- ekologiyanın
- biologiyanın
- coğrafiyanın

- ümumi ekologiyanın

403 Antropogen təsirlər nəyə deyilir?

- ayrı – ayrı orqanizmlərlə yaşayış mühiti arasındakı qarşılıqlı əlaqələrini
 insanın öz iqtisadi, hərbi, mədəni maraqlarını təmin etmək məqsədilə onu əhatə edən xarici mühitə təsirlərinə
 ətraf mühitə təsirinə görə antropogen təsirlərə
 müxtəlif orqanizmlərin ətraf mühitlə münasibətlərinə
 orqanizm səviyyəsindən yuxarıdakı müxtəlif sistemlərinə

404 Fiziki çirklənməyə aiddir:

- mexaniki çirklənmə
 istilik, səs – küy, radioaktiv və elektromaqnit çirklənmələr
 ion çirklənməsi
 optik çirklənmə
 bioloji çirklənmə

405 Kimyəvi çirklənmə aiddir:

- mexaniki çirklənmə
 ağır metallarla, pestisidlərlə, kimyəvi maddələrlə, müxtəlif ərintilərlə baş verən çirklənmələr
 ion çirklənməsi
 istilik, səs – küy, radioaktiv və elektromaqnit çirklənmələr
 optik çirklənmə

406 Atmosfer havasının 78-80% - ni nə təşkil edir?

- metan
 azot
 oksigen
 karbon
 dəmir

407 Atmosfer havasının 20, 95% - ni nə təşkil edir?

- metan
 oksigen
 azot
 karbon
 dəmir

408 Təbii və antropogen çirkləndiricilər hansı çirkləndiricilərə aiddir?

- biosfer
 atmosfer
 litosfer
 hidrosfer
 ionsfer

409 1987 – ci ildə Monrealda imzalanmış protokol nə haqqında idi?

- müxtəlif orqanizmlərin ətraf mühitlə münasibətləri haqqında
- ozon dağışdan xlor - flüor üzvi birləşmələrin və digər ozon dağışdıcı maddələrin (ODM) istehsalını 2 dəfə azaltmaq haqqında
- ətraf mühitə təsirinə görə antropogen təsirlər haqqında
- insanın öz iqtisadi, hərbi, mədəni maraqlarını təmin etmək məqsədilə onu əhatə edən xarici mühitə təsirləri haqqında
- orqanizm səviyyəsindən yuxarıdakı müxtəlif sistemləri haqqında

410 1997 – ci ildə Monrealda imzalanmış protokol nə haqqında idi?

- ətraf mühitə təsirinə görə antropogen təsirlər haqqında
- ozon dağışdıcı maddələrin (ODM) istehsalının dayandırılması haqqında
- ozon dağışdan xlor - flüor üzvi birləşmələri haqqında
- ozon dağışdıcı maddələrin (ODM) istehsalını 2 dəfə azaltmaq haqqında
- orqanizm səviyyəsindən yuxarıdakı müxtəlif sistemləri haqqında

411 Quru toztutucularından nə üçün istifadə olunur?

- qeyri- üzvi çirkləndiriciləri təmizləmək üçün
- aerosol şəklində olan tullantı qazları təmizləmək üçün
- kül çirkləndiricilərini təmizləmək üçün
- üzvi çirkləndiriciləri təmizləmək üçün
- radioaktiv çirkləndiriciləri təmizləmək üçün

412 Siklonlu və tozçökdürücü quru toztutucularından nə üçün istifadə olunur?

- qeyri- üzvi çirkləndiriciləri təmizləmək üçün
- ağız və böyük ölçülü aerosol hissəcikləri mexaniki təmizləmək üçün
- kül çirkləndiricilərini təmizləmək üçün
- radioaktiv çirkləndiriciləri təmizləmək üçün
- aerosol şəklində olan tullantı qazları təmizləmək üçün

413 Quru mexaniki toztutucularda hansı proses aparılır?

- qeyri- üzvi çirkləndiriciləri təmizləmək üçün
- kül çirkləndiricilərinin təmizlənməsi
- ağız və böyük ölçülü aerosol hissəcikləri mexaniki təmizlənməsi
- tullantı qazların ilkin təmizlənməsi
- aerosol şəklində olan tullantı qazları təmizləmək üçün

414 Su vasitəsilə qazların təmizlənməsi harada aparılır?

- qazyuyucu toztutucularda
- yağ toztutucularda
- mexaniki toztutucularda
- tozsoran tutucularda
- quru mexaniki toztutucularda

415 Elektrik filtrlərindən nə üçün istifadə olunur?

- qeyri- üzvi çirkləndiriciləri təmizləmək üçün
- tullantı qazların tərkibində böyük həcmdə olan toz və yağ dumanlarını təmizləmək üçün

- kül çirkləndiricilərinin təmizlənməsi
- ağız və böyük ölçülü aerosol hissəcikləri mexaniki təmizlənməsi
- aerosol şəklində olan tullantı qazları təmizləmək üçün

416 Kimyəvi üsuldən nə üçün istifadə olunur?

- aerosol şəklində olan tullantı qazları təmizləmək üçün
- tullantı qazların tərkibində zərərli qazların konsentrasiyası az olduqda təmizləmək üçün
- kül çirkləndiricilərinin təmizlənməsi
- ağız və böyük ölçülü aerosol hissəcikləri mexaniki təmizlənməsi
- tullantı qazların tərkibində böyük həcmdə olan toz və yağ dumanlarını təmizləmək üçün

417 Palladium və vanadiumdan nə üçün istifadə olunur?

- tullantı qazların tərkibində zərərli qazların konsentrasiyası az olduqda təmizlənməsində
- katalitik təmizləmə üsulunda katalizator olaraq
- kül çirkləndiricilərinin təmizlənməsində
- ağız və böyük ölçülü aerosol hissəcikləri mexaniki təmizlənməsində
- aerosol şəklində olan tullantı qazları təmizlənməsində

418 Fiziki və kimyəvi üsullardan nə üçün istifadə olunur?

- tullantı qazların tərkibində zərərli qazların konsentrasiyası az olduqda təmizlənməsində
- tullantı qazları zərərli maddələrdən təmizləmək üçün
- kül çirkləndiricilərini təmizləmək üçün
- ağız və böyük ölçülü aerosol hissəcikləri mexaniki təmizləmək üçün
- katalitik təmizləmə üsulunda katalizator olaraq

419 Toztutucu qurğulardan nə üçün istifadə olunur?

- texniki üsulla tullantı qazları təmizləmək üçün
- fiziki üsulla tullantı qazları təmizləmək üçün
- kimyəvi üsulla tullantı qazları təmizləmək üçün
- bioloji üsulla tullantı qazları təmizləmək üçün
- katalitik üsulla tullantı qazları təmizləmək üçün

420 Neft və neft məhsulları neyə təsir göstərir?

- bioloji məhsuldarlıq aşağı düşməsinə
- dəniz və okean sularının çirklənməsinə
- flora və faunanın çoxalmasına
- göllərin və çayların suyunun qurudulmasına
- canlılarda kimyəvi toksikatlara yığılmasına

421 Yeraltı suların tükənməsi necə baş verir?

- göllərin və çayların suyunun qurudulması zamanı
- yeraltı suların müəyyən bir ərazidə azalması və səviyyəsinin aşağı düşməsi zamanı
- səth sularının nominal icazə verilmiş axınının azalması zamanı
- ekosistemlərin dayanıqlılığının pozulması zamanı
- dəniz və okean sularının çirklənməsi zamanı

422 Aktivləşmiş kömürdən, selikozel, seolitdən nə zaman istifadə olunur?

- çirkab suların bioloji üsulla təmizlənməsində
- çirkab suların sorbsiya üsulu ilə təmizlənməsində
- çirkab suların koaqulyasiya üsulu ilə təmizlənməsində
- çirkab suların absorbsiya üsulu ilə təmizlənməsində
- çirkab suların kimyəvi üsulla təmizlənməsində

423 Ammonium, dəmir və mis duzlarından nə zaman istifadə olunur?

- çirkab suların bioloji üsulla təmizlənməsində
- çirkab suların koaqulyasiya üsulu ilə təmizlənməsində
- çirkab suların absorbsiya üsulu ilə təmizlənməsində
- çirkab suların kimyəvi üsulla təmizlənməsində
- çirkab suların anaerob üsulu ilə təmizlənməsində

424 Mexaniki üsuldən nə zaman istifadə olunur?

- tullantı qazların tərkibində zərərli qazların konsentrasiyası az olduqda təmizlənməsində
- çirkab suların ilkin təmizlənməsində
- kül çirkləndiricilərinin təmizlənməsində
- ağız və böyük ölçülü aerosol hissəciklərinin mexaniki təmizlənməsində
- radioaktiv çirkləndiricilərinin təmizlənməsində

425 Koaqulyasiya, sorbsiya, flotasiya metodlarından nə zaman istifadə olunur?

- çirkab suların bioloji üsulla təmizlənməsində
- çirkab suların fiziki – kimyəvi təmizlənməsində
- çirkab suların koaqulyasiya üsulu ilə təmizlənməsində
- çirkab suların absorbsiya üsulu ilə təmizlənməsində
- çirkab suların anaerob üsulu ilə təmizlənməsində

426 Flotasiya üsulundan nə üçün istifadə olunur?

- çirkab suların tərkibində olan kiçik ölçülü qiymətli metalları ayırmaq üçün
- kül çirkləndiricilərinin təmizləmək üçün
- ağız və böyük ölçülü aerosol hissəciklərinin mexaniki təmizləmək üçün
- radioaktiv çirkləndiricilərinin təmizləmək üçün
- çirkab suların ilkin təmizləmək üçün

427 Fiziki – kimyəvi üsuldən nə üçün istifadə olunur?

- çirkab suların tərkibində olan kiçik ölçülü qiymətli metalları ayırmaq üçün
- çirkab suların tərkibindəki incə dispers və həll olmuş qeyri – üzvi qatışıqlar kənar eetmək üçün
- kül çirkləndiricilərinin təmizləmək üçün
- ağız və böyük ölçülü aerosol hissəciklərinin mexaniki təmizləmək üçün
- çirkab suların ilkin təmizləmək üçün

428 Termiki üsuldən nə üçün istifadə olunur?

- çirkab suların tərkibində olan kiçik ölçülü qiymətli metalları ayırmaq üçün
- tərkibində mineral və üzvi maddələr saxlayan yüksək qatılıqlı çirkli suları ləğv etmək üçün

- kül çirkləndiricilərinin təmizləmək üçün
- ağız və böyük ölçülü aerosol hissəciklərinin mexaniki təmizləmək üçün
- çirkab suların tərkibindəki incə dispers və həll olmuş qeyri – üzvi qatışıqlar kənar eətmək üçün

429 900-1000°C temperatur təmizləmədə çirkab suların yandırılması hansı üsulla aparılır?

- flotasiya üsulla
- termiki üsulla
- bioloji üsulla
- adsorbsiya üsulla
- texniki üsulla

430 Bioloji təmizləmə üsulundan nə üçün istifadə olunur?

- çirkab suların tərkibində olan kiçik ölçülü qiymətli metalları ayırmaq üçün
- çirkab suların mikroorqanizmlər vasitəsilə təmizləmək üçün
- kül çirkləndiricilərinin təmizləmək üçün
- ağız və böyük ölçülü aerosol hissəciklərinin mexaniki təmizləmək üçün
- çirkab suların tərkibindəki incə dispers və həll olmuş qeyri – üzvi qatışıqlar kənar eətmək üçün

431 Dezertifikasiya və dərinləşmə formaları nə zaman özünü göstərir?

- torpağın şoranlaşması zamanı
- torpağın səhrələşməsi zamanı
- torpağın deqradasiyası zamanı
- torpağın eroziyası zamanı
- torpağın rekultivasiyası zamanı

432 Torpağa antropogen təsirləri artırmaqla bağlı tədbirlər nə zaman həyata keçirilir?

- torpağın şoranlaşması zamanı
- torpağı mühafizə etmək üçün
- torpağın səhrələşməsi zamanı
- torpağın eroziyası zamanı
- torpağın rekultivasiyası zamanı

433 Eroziyadan mühafizə etmək üçün hansı tədbirləri həyata keçirilir?

- şoranlaşmanın qarşısının alınması tədbirlərini
- aqrotexniki; meşə meliorativ və hidrotexniki tədbirlərini
- torpağın çirklənmədən qorunması tədbirlərini
- duzlaşmaya və bataqlılaşmaya qarşı mühafizə tədbirlərini
- flora və faunanı məhv olmaqdan qorunması tədbirlərini

434 Bataqlaşma nə zaman baş verir?

- torpağı eroziyadan qorunması zamanı
- rütubət çox olan rayonlarda torpaqlarda təbii su rejiminin pozulması zamanı
- qrunt sularının səviyyəsini aşağı salınması zamanı
- torpağı mühafizə etmək məqsədilə meşə zolaqlarının salınması zamanı
- kənd təsərrüfatı bitkilərinin əkilməsi zamanı

435 Meşə meliorativ tədbirlər nə zaman həyata keçirilir?

- torpağı eroziyadan qorunması zamanı
- torpağı mühafizə etmək məqsədilə meşə zolaqlarının salınması zamanı
- qrun sularının səviyyəsini aşağı salınması zamanı
- kənd təsərrüfatı bitkilərinin əkilməsi zamanı
- rütubət çox olan rayonlarda torpaqlarda təbii su rejiminin pozulması zamanı

436 Aqrotexniki tədbirlər nə zaman həyata keçirilir?

- qrun sularının səviyyəsini aşağı salınması zamanı
- Torpağı mühafizə etmək məqsədilə növbəli əkinə keçmək, kimyəvi maddələrdən istifadə etməmək, müəyyən seçilmiş sahələrdə kənd təsərrüfatı bitkilərinin əkilməsi zamanı
- kənd təsərrüfatı bitkilərinin əkilməsi zamanı
- rütubət çox olan rayonlarda torpaqlarda təbii su rejiminin pozulması zamanı
- torpağı eroziyadan qorunması zamanı

437 Bioloji, aqrotexniki metodlardan nə zaman istifadə olunur?

- qrun sularının səviyyəsini aşağı salınması zamanı
- torpağın pestisidlər və başqa zəhərli maddələrlə çirklənməsinin qarşısını almaqla bitkilərin mühafizəsi zamanı
- kənd təsərrüfatı bitkilərinin əkilməsi zamanı
- rütubət çox olan rayonlarda torpaqlarda təbii su rejiminin pozulması zamanı
- torpağı eroziyadan qorunması zamanı

438 Rekultivasiya metodundan nə üçün istifadə olunur?

- qrun sularının səviyyəsini aşağı salınması üçün
- korlanmış torpaqları bərpa etmək üçün
- kənd təsərrüfatı bitkilərinin əkilməsi üçün
- rütubət çox olan rayonlarda torpaqlarda təbii su rejiminin pozulması üçün
- torpağı eroziyadan qorunması üçün

439 Texniki, bioloji, tikinti üsulları nə zaman aparılır?

- tikinti işlərində
- rekultivasiya işlərində
- bioloji işlərdə
- fiziki işlərdə
- mexaniki işlərdə

440 Üzvi xlorbirləşmələr təhlükəli birləşmələrdir:

- qrun sularının səviyyəsini aşağı salınması üçün
- torpağı çirkləndirən pestisidlər içərisində insan və ətraf mühit üçün
- kənd təsərrüfatı bitkilərinin əkilməsi üçün
- rütubət çox olan rayonlarda torpaqlarda təbii su rejiminin pozulması üçün
- torpağı eroziyadan qorunması üçün

441 Növbəli əkinə keçmək nə zaman məsləhət görülür?

- qrun sularının səviyyəsini aşağı salınması üçün

- torpağı eroziyadan qorumaq üçün
- torpağı çirkləndirən pestisidlər içərisində insan və ətraf mühit üçün
- kənd təsərrüfatı bitkilərinin əkilməsi üçün
- rütubət çox olan rayonlarda torpaqlarda təbii su rejiminin pozulması üçün

442 Əkinə yararsız torpaqlardan nə zaman istifadə olunur?

- mexaniki işlərdə
- tikinti işlərində
- bioloji işlərdə
- fiziki işlərdə
- rekultivasiya işlərində

443 Zavodun həyətinə hansı tullantılar toplanır?

- zavod tullantıları
- bərk məişət və sənaye tullantıları
- meşə tullantıları
- təmir – tikinti tullantıları
- fabrikin tullantıları

444 Çirkab suların tərkibindəki çirkləndiriciləri reagentlərlə çökdürülməsi hansı üsulla aparılır?

- kolloid üsul
- kimyəvi üsul
- fiziki – kimyəvi üsul
- termiki üsul
- mexaniki üsul

445 Kimyəvi çirklənməyə aiddir:

- suyun kükürd və azot turşularla çirklənməsi
- suyun neft, neft məhsulları, pestisidlər sintetik maddələr, yuyucu tozlarla çirklənməsi
- suyun bakteriyalar, mikroblar, göbələklər və başqa mikroorqanizmlərlə çirklənməsi
- suyun radioaktiv, gil qum, dispers, istilik çirklənməsi
- suyun aeroxolla çirklənməsi

446 Fiziki çirklənməyə aiddir:

- suyun kükürd və azot turşularla çirklənməsi
- suyun radioaktiv, gil qum, dispers, istilik çirklənməsi
- suyun neft, neft məhsulları, pestisidlər sintetik maddələr, yuyucu tozlarla çirklənməsi
- suyun bakteriyalar, mikroblar, göbələklər və başqa mikroorqanizmlərlə çirklənməsi
- suyun aeroxolla çirklənməsi

447 Bioloji çirklənməyə aiddir:

- suyun kükürd və azot turşularla çirklənməsi
- suyun bakteriyalar, mikroblar, göbələklər və başqa mikroorqanizmlərlə çirklənməsi
- suyun neft, neft məhsulları, pestisidlər sintetik maddələr, yuyucu tozlarla çirklənməsi
- suyun radioaktiv, gil qum, dispers, istilik çirklənməsi
- suyun aeroxolla çirklənməsi

448 Mexaniki üsulla nə üçün aparılır?

- çirkab suların tərkibində olan kiçik ölçülü qiymətli metalları ayırmaq üçün
- çirkab suda həll olmayan müxtəlif ölçülü qatışıqları təmizləmək üçün
- kül çirkləndiricilərinin təmizləmək üçün
- ağız və böyük ölçülü aerosol hissəciklərinin mexaniki təmizləmək üçün
- çirkab suların tərkibindəki incə dispers və həll olmuş qeyri – üzvi qatışıqlar kənar etmək üçün

449 Termiki üsuldan nə üçün istifadə olunur?

- çirkab suların tərkibində olan kiçik ölçülü qiymətli metalları ayırmaq üçün
- tərkibində mineral və üzvi maddələr saxlayan yüksək qatılıqlı çirkli suları ləğv etmək üçün
- kül çirkləndiricilərinin təmizləmək üçün
- ağız və böyük ölçülü aerosol hissəciklərinin mexaniki təmizləmək üçün
- çirkab suların tərkibindəki incə dispers və həll olmuş qeyri – üzvi qatışıqlar kənar etmək üçün

450 Çirkab sular təmizləmək üçün 900-1000°C temperaturda yandırılması hansı üsulla aparılır?

- kimyəvi üsulla
- termiki üsulla
- fiziki – kimyəvi üsulla
- mexaniki üsulla
- fiziki üsulla

451 Su eroziyası nədir?

- qrunt sularının səviyyəsini aşağı salınması
- tərkibində mineral və üzvi maddələr saxlayan yüksək qatılıqlı çirkli suları ləğv edilməsi
- torpağın münbit qatının yağış və qar suları ilə yuyulub aparılması
- rütubət çox olan rayonlarda torpaqlarda təbii su rejiminin pozulması
- torpağı eroziyadan qorunması

452 Fiziki və kimyəvi xassələrinin pisləşməsinin səbəbi nədir:

- qrunt sularının səviyyəsini aşağı salınması
- torpaqda baş verən eroziya hadisəsi
- tərkibində mineral və üzvi maddələr saxlayan yüksək qatılıqlı çirkli suları ləğv edilməsi
- torpağın münbit qatının yağış və qar suları ilə yuyulub aparılması
- rütubət çox olan rayonlarda torpaqlarda təbii su rejiminin pozulması

453 Humus qatı nədir:

- torpağın yağış və qar suları zəngin olan qatı
- torpağın üzvi və qeyri – üzvi maddələrlə zəngin olan qatı
- torpağın qrunt suları zəngin olan qatı
- torpağın radioaktiv, gil qum, dispers, istilik çirklənməsi zəngin olan qatı
- torpağın kükürd və azot turşularla zəngin olan qatı

454 Aerob üsulundan nə üçün istifadə olunur?

- zibillərin komposta edilməsi üçün
- bərk məişət tullantılarını emal etmək üçün

- sənaye tullantıları poliqonlarda emal etmək üçün
- zibillərin zibilyandıran zavodlarda yandırılması üçün
- zibillərin fermentləşdirilməsi üçün

455 Zibilyandırma zavodunun tikilməsinin məqsədi:

- zibillərin komposta edilməsi üçün
- Bərk məişət tullantıları zərərsizləşdirmək üçün
- bərk məişət tullantılarını emal etmək üçün
- sənaye tullantıları poliqonlarda emal etmək üçün
- zibillərin zibilyandıran zavodlarda yandırılması üçün

456 Bərk məişət tullantılarını 800-850°C temperaturda yandırılması hansı zavodda həyata keçirilir?

- zibilbuxarlandıran zavodda
- zibilyandırma zavodunda
- zibiltəmizləyən zavodda
- zibiltoplayan zavodda
- zibildağıdan zavodda

457 Radioaktivlik nəyə deyilir?

- indiki və gələcək nəsillərin sağlamlığının ionlaşdırıcı şüalanmaların zərərli təsirindən qorunmasına
- təbiətdə xarici təsir olmadan elementlərin öz-özünə şüa buraxması hadisəsinə
- ionlaşdırıcı şüalar buraxan elementlərin izotoplarına
- insan fəaliyyəti nəticəsində təbii radiasiya fonunun dəyişməsinə
- radiasiya təhlükəsizliyinin təmin olunmasına

458 His hissəciklərinin qabiliyyətinə aiddir:

- təhlükəsizlik texnikasına riayət edilməsini təmin etmək
- günəş şüalarını udmaq
- radiasiya tozunun ətraf mühitə yayılmasının qarşısını almaq
- iqlimin qlobal pozulmasının qarşısını almaq
- güclü tüstü cərəyanlarının yaranmasının qarşısını almaq

459 Qlobal radioaktiv yağıntılar nə zaman intensivləşir?

- rentgen şüalanmasından sonra
- nüvə partlayışından sonra
- ağır metalların və toksiki maddələrin miqdarı havada artanda
- azot və kükürd oksidlərinin miqdarı havada artanda
- karbon oksidlərinin miqdarı havada artanda

460 Çernobılda ən böyük xarakterli faciələrlə nəticələnmiş qəza neçənci ildə baş vermişdir?

- 1983-cü ildə
- 1986-cı ildə
- 1985-ci ildə
- 1980-cı ildə
- 1989-c ildə

461 Geniş ərazilərdə öldürücü dozada betta şüalanması nə zaman baş verir?

- karbon oksidlərinin miqdarı havada artan zaman
- nüvə partlayışı zamanı
- ağır metalların və toksiki maddələrin miqdarı havada artan zaman
- azot və kükürd oksidlərinin miqdarı havada artan zaman
- rentgen şüalanmasından sonra

462 Nə zaman atmosferdə yaranan müxtəlif çirkləndirici maddələrdən ibarət tüstü qatları günəş işığının 90 %-nin yer səthinə çatmasını azaldacaq?

- rentgen şüalanmasından zamanı
- nüvə partlayışından sonra
- ağır metalların və toksiki maddələrin miqdarı havada artan zaman
- azot və kükürd oksidlərinin miqdarı havada artan zaman
- karbon oksidlərinin miqdarı havada artan zaman

463 Nə zaman xərçəng və digər qorxulu xəstəliklər yayılır?

- rentgen şüalanmasından zamanı
- nüvə partlayışından sonra
- azot və kükürd oksidlərinin miqdarı havada artan zaman
- ağır metalların və toksiki maddələrin miqdarı havada artan zaman
- karbon oksidlərinin miqdarı havada artan zaman

464 Günəş şüalarının yerə çatmasına his hissəcikləri mane olduqlarına görə yerdə qısa müddətli güclü soyuqlaşma nə zaman baş verə bilər?

- karbon oksidlərinin miqdarı havada artan zaman
- nüvə partlayışı zamanı
- ağır metalların və toksiki maddələrin miqdarı havada artan zaman
- azot və kükürd oksidlərinin miqdarı havada artan zaman
- rentgen şüalanmasından sonra

465 Kimya obyektlərində hansı formada qəzalar baş verə bilər?

- ağır qəzalar
- ən böyük və ağır qəzalar
- orta ağır qəzalar
- yüngül qəzalar
- ən böyük və orta ağır qəzalar

466 Hansı obyektlərdə baş verən qəzalar zamanı ətraf mühitdə kiçik dəyişikliklər olur?

- Kommunal sahələrdə
- Kimya obyektlərində
- Məişət obyektlərində
- Karxanalarda
- Kiçik müəssisələrdə

467 Nə zaman zəhərləyici maddələr bərk, maye, qaz halında olurlar?

- Bakteriolji silahlar
- Kimyəvi silahlar
- Nüvə silahları
- Bioloji silahlar
- Qırıcı silahlar

468 Kütləvi qırğın silahlarına hansı silahlar aid edilir?

- Bakteriolji, kimyəvi və qırıcı silahlar
- nüvə, kimyəvi və bakteriooloji silahlar
- Kimyəvi, ümumi qırğın və nüvə silahlar
- Nüvə, kompleks və bakteroloji silahları
- Bioloji, fərdi qırğın və qırıcı silahlar

469 Yaylı dəstəklər, xüsusi əlcək və ayaqqabılarda nə zaman istifadə olunur?

- azot və kükürd oksidlərinin miqdarı havada artan zaman
- titrəyişi azaltmaq üçün
- rentgen şüalanmasının qarşısını almaq üçün
- iri miqyaslı müharibələr baş verdikdə
- ağır metalların və toksiki maddələrin miqdarı havada artan zaman

470 Bərk cisimlərdə zərbə və silkələnmə şəklində dalğalanma hansı tezlikdə baş verir?

- 19 hs
- 18 hs tezliyə qədər
- 20 hs
- 22 hs
- 25 hs

471 Titrəyiş şəklində bərk cisimlərdə yayılan dalğalanma amplitudası hansı tezlikdə hiss olunur?

- 16 hs
- 18 hs tezlikdən yuxarı
- 15 hs
- 13 hs
- 10 hs

472 Hansı səbəb insanların ömrünü 10-12 il qısaladır?

- ozonsferin çirklənməsi
- səs çirklənməsi
- atmosferin çirklənməsi
- hidrosferin çirklənməsi
- litosferin çirklənməsi

473 Hansı temperaturda səs 330 m/san sürətlə yayılır?

- 1°C
- 0°C
- 5°C
- 8°C

3°C

474 İnfraşəsdə səsin yezliyi nə qədərdir?

- 27 hs
 20 hs –dən aşağı
 25 hs
 23 hs
 20 hs

475 Ultrasəsdə səsin tezliyi nə qədərdir?

- 20000 hs-dən aşağı
 20000 hs-dən yuxarı
 1000 hs-dən aşağı
 1500 hs
 10000 hs

476 Destibellər (dB) nəyin ölçü vahiddidir?

- radioaktiv şüalanmanın sürətinin
 səsin titrəyişinin intensivliyinin
 səsin yayılma sürətinin
 işığın yayılma intensivliyinin
 elektromaqnit impulslarının təsirlərinin

477 ABŞ, Rusiya, Fransa, Çin, İngiltərə hansı silaha malikdirlər?

- Bakteroloji silahlar
 Nüvə silahlarına
 Kimyəvi silahlara
 Bioloji silahlara
 Qırcı silahlara

478 İptitdən və defoliantdan hansı silahlarda istifadə edilmişdir?

- Bakteroloji silahlar
 Kimyəvi silahlara
 Nüvə silahlarına
 Bioloji silahlara
 Qırcı silahlara

479 Zivert (Zv) nədir?

- 12 kq maddənin 12 saniyədə udduğu enerjidir
 1 kq maddənin 1 saniyədə udduğu enerjidir
 10 kq maddənin 10 saniyədə udduğu enerjidir
 2 kq maddənin 2 saniyədə udduğu enerjidir
 5 kq maddənin 5 saniyədə udduğu enerjidir

480 Aerozol çirklənmə nəyi öyrənir?

- Yer qabığının yaradılması, onun fəaliyyətində canlı orqanizmlərin və onların həyat fəaliyyəti məhsullarının rolu olan biosfer haqqında öyrənir
- Havada asılı halda olan bərk və maye hissəciklərlə atmosferin çirklənməsini öyrənir
- Dövlət səviyyəsində təsərrüfat fəaliyyətinin əsas elementi sayılan və təsərrüfat sahələrinin ekoloji təhlükəsizliyinin təminatını öyrənir
- Ətraf mühitə canlıların və insanların sağlamlığına mənfi təsir göstərə biləcək qədər maddələrin daxil olmasını öyrənir
- Müxtəlif populyasiyalara aid olan növlər arasında, onların özləri arasında və ətraf mühit arasında baş verən qarşılıqlı əlaqəni öyrənir

481 Rezindən və yaydan nə məqsədlə istifadə edilir?

- titrəyişi məhv etmək məqsədilə
- titrəyişi artırmaq məqsədilə
- titrəyişi azaltmaq məqsədilə
- titrəyişi udmaq məqsədilə
- titrəyişi yaymaq məqsədilə

482 Ümumi və xüsusi bölmələr hansı elmin bölmələridir?

- sosiologiya
- ekologiya
- biologiya
- riyaziyyat
- astronomiya

483 Ekologiya nəyi öyrənir?

- Müxtəlif orqanizmlərin ətraf mühitlə münasibətlərini öyrənir
- Ətraf mühitin tarazlığını və bu tarazlığın pozulmasına təsir edən təbii, antropogen və fiziki prosesləri öyrənir
- Ətraf mühitə canlıların və insanların sağlamlığına mənfi təsir göstərə biləcək qədər maddələrin daxil olmasını öyrənir
- Ətraf mühitə təsirinə görə yalnız antropogen təsirləri öyrənir
- Orqanizm səviyyəsindən yuxarıdakı müxtəlif sistemləri öyrənir

484 Ekologiyanın xüsusi bölməsi nəyi tədqiq edir?

- Orqanizm səviyyəsindən yuxarıdakı müxtəlif sistemləri tədqiq edir
- Müxtəlif orqanizmlərin ətraf mühitlə münasibətlərini tədqiq edir
- Ətraf mühitə canlıların və insanların sağlamlığına mənfi təsir göstərə biləcək qədər maddələrin daxil olmasını tədqiq edir
- Ətraf mühitin tarazlığını və bu tarazlığın pozulmasına təsir edən təbii, antropogen və fiziki prosesləri tədqiq edir
- Ətraf mühitə təsirinə görə yalnız antropogen təsirləri tədqiq edir

485 Ümumi ekologiya nəyi tədqiq edir?

- Müxtəlif orqanizmlərin ətraf mühitlə münasibətlərini tədqiq edir
- Orqanizm səviyyəsindən yuxarıdakı müxtəlif sistemləri tədqiq edir
- Ətraf mühitə canlıların və insanların sağlamlığına mənfi təsir göstərə biləcək qədər maddələrin daxil olmasını tədqiq edir
- Ətraf mühitin tarazlığını və bu tarazlığın pozulmasına təsir edən təbii, antropogen və fiziki prosesləri tədqiq edir
- Ətraf mühitə təsirinə görə yalnız antropogen təsirləri tədqiq edir

486 Qlobal ekologiya nəyi öyrənir?

- Orqanizm səviyyəsindən yuxarıdakı müxtəlif sistemləri öyrənir
- Yer qabığının yaradılması, onun fəaliyyətində canlı orqanizmlərin və onların həyat fəaliyyəti məhsullarının rolu olan biosfer haqqında öyrənir
- Ətraf mühitə canlıların və insanların sağlamlığına mənfi təsir göstərə biləcək qədər maddələrin daxil olmasını öyrənir
- Ətraf mühitə canlıların və insanların sağlamlığına mənfi təsir göstərə biləcək qədər maddələrin daxil olmasını öyrənir
- Ətraf mühitə təsirinə görə yalnız antropogen təsirləri öyrənir

487 Biogeosenologiya nəyi öyrənir?

- Yer qabığının yaradılması, onun fəaliyyətində canlı orqanizmlərin və onların həyat fəaliyyəti məhsullarının rolu olan biosfer haqqında öyrənir
- Müxtəlif populyasiyalara aid olan növlər arasında, onların özləri arasında və ətraf mühit arasında baş verən qarşılıqlı əlaqəni öyrənir
- Ətraf mühitə canlıların və insanların sağlamlığına mənfi təsir göstərə biləcək qədər maddələrin daxil olmasını öyrənir
- Ətraf mühitə canlıların və insanların sağlamlığına mənfi təsir göstərə biləcək qədər maddələrin daxil olmasını öyrənir
- Orqanizm səviyyəsindən yuxarıdakı müxtəlif sistemləri öyrənir

488 Tətbiqi ekologiya nəyi öyrənir?

- Yer qabığının yaradılması, onun fəaliyyətində canlı orqanizmlərin və onların həyat fəaliyyəti məhsullarının rolu olan biosfer haqqında öyrənir
- Dövlət səviyyəsində təsərrüfat fəaliyyətinin əsas elementi sayılan və təsərrüfat sahələrinin ekoloji təhlükəsizliyinin təminatını öyrənir
- Ətraf mühitə canlıların və insanların sağlamlığına mənfi təsir göstərə biləcək qədər maddələrin daxil olmasını öyrənir
- Müxtəlif populyasiyalara aid olan növlər arasında, onların özləri arasında və ətraf mühit arasında baş verən qarşılıqlı əlaqəni öyrənir
- Orqanizm səviyyəsindən yuxarıdakı müxtəlif sistemləri öyrənir

489 Ətraf təbii mühit nəyi öyrənir?

- Yer qabığının yaradılması, onun fəaliyyətində canlı orqanizmlərin və onların həyat fəaliyyəti məhsullarının rolu olan biosfer haqqında öyrənir
- Litosfer, hidrosfer, atmosfer, biosfer, yerətrafi kosmik fəza da daxil olmaqla insanların və digər canlıların məskəni və fəaliyyət sahəsini öyrənir
- Dövlət səviyyəsində təsərrüfat fəaliyyətinin əsas elementi sayılan və təsərrüfat sahələrinin ekoloji təhlükəsizliyinin təminatını öyrənir
- Ətraf mühitə canlıların və insanların sağlamlığına mənfi təsir göstərə biləcək qədər maddələrin daxil olmasını öyrənir
- Müxtəlif populyasiyalara aid olan növlər arasında, onların özləri arasında və ətraf mühit arasında baş verən qarşılıqlı əlaqəni öyrənir

490 Ətraf təbii mühitin mühafizəsi nəyi öyrənir?

- Yer qabığının yaradılması, onun fəaliyyətində canlı orqanizmlərin və onların həyat fəaliyyəti məhsullarının rolu olan biosfer haqqında öyrənir
- Təbii sərvətlərdən səmərəli istifadəyə, təbii mühitin vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına yönəldilən dövlət və cəmiyyət tərəfindən təşkil olunmuş sistemi öyrənir
- Dövlət səviyyəsində təsərrüfat fəaliyyətinin əsas elementi sayılan və təsərrüfat sahələrinin ekoloji təhlükəsizliyinin təminatını öyrənir

- Ətraf mühitə canlıların və insanların sağlamlığına mənfi təsir göstərə biləcək qədər maddələrin daxil olmasını öyrənir
- Litosfer, hidrosfer, atmosfer, biosfer, yerətrafi kosmik fəza da daxil olmaqla insanların və digər canlıların məskəni və fəaliyyət sahəsini öyrənir

491 Əməyin təhlükəsizliyi nəyi öyrənir?

- Yer qabığının yaradılması, onun fəaliyyətində canlı orqanizmlərin və onların həyat fəaliyyəti məhsullarının rolu olan biosfer haqqında öyrənir
- Əmək fəaliyyəti prosesində işçilərin həyat təhlükəsizliyini və sağlamlığını təmin edən sistemi öyrənir
- Ətraf mühitə canlıların və insanların sağlamlığına mənfi təsir göstərə biləcək qədər maddələrin daxil olmasını öyrənir
- Təbii sərvətlərdən səmərəli istifadəyə, təbii mühitin vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına yönəldilən dövlət və cəmiyyət tərəfindən təşkil olunmuş sistemi öyrənir
- Litosfer, hidrosfer, atmosfer, biosfer, yerətrafi kosmik fəza da daxil olmaqla insanların və digər canlıların məskəni və fəaliyyət sahəsini öyrənir

492 Geniş sahəli, kiçik sahəli təsirlər hansı təsirlərə aiddir?

- akustik təsirlərə
- təbii təsirlərə
- elektrik təsirlərə
- optik təsirlərə
- antropogen təsirlərə

493 Hansı maddələr ətraf mühiti daha çox çirkləndirmir?

- nuklidlər
- yeyinti məhsulları
- ağır metallar
- kanserogen maddələr, pestisidlər
- neft və neft məhsulları

494 Ətraf mühiti hansı maddələr daha çox çirkləndirmir?

- karbon oksidləri
- dəmir oksidləri
- tozlar və karbohidrogenlər
- azot oksidləri
- kükürd oksidləri

495 Radioaktiv çirkləndiricilər hansı növ çirkləndiricilərə aiddir:

- ionsfer çirkləndiricilərinə
- atmosfer çirkləndiricilərinə
- hidrosfer çirkləndiricilərinə
- litosfer çirkləndiricilərinə
- biosfer çirkləndiricilərinə

496 Kükürd və azot oksidləri nə zaman atmosferə atılır?

- poladın əridilməsi zamanı
- İES və qazanxanalarda maye yanacaq yandırılan zaman

- Polad istehsalı zamanı
- İES və qazanxanalarda işlədilər
- dəmirin əridilməsi zamanı

497 Litosfer, hidrosfer, atmosfer, biosfer, yerətrafi kosmik fəza da daxil olmaqla insanların və digər canlıların məskəni və fəaliyyət sahəsi neçə adlanır? (Çəki: 1)

- sinekal mühit adlanır
- ətraf təbii mühit adlanır
- antropogen mühit adlanır
- sərbəst mühit adlanır
- azad mühit adlanır

498 Təbii sərvətlərdən səmərəli istifadəyə, təbii mühitin vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına yönəldilən dövlət və cəmiyyət tərəfindən təşkil olunmuş sistemə nə deyilir? (Çəki: 1)

- hidrosferin mühafizəsi
- ətraf təbii mühitin mühafizəsi
- okeanların mühafizəsi
- atmosferin mühafizəsi
- kosmik fəzanın mühafizəsi

499 Uzun illər biosferdə baş verən təkamül prosesləri nəticəsində hansı sistemlər formalaşmışlar? (Çəki: 1)

- canlı orqanizmlər formalaşmışdır.
- ekosistemlər formalaşmışdır
- biosenoqlar formalaşmışdır
- biotoplar formalaşmışdır
- ətraf mühit formalaşmışdır

500 İnsanın öz iqtisadi, hərbi, mədəni maraqlarını təmin etmək məqsədilə onu əhatə edən xarici mühitə təsirlərinə nə deyilir. (Çəki: 1)

- zəif təsirlər
- antropogen təsirlər
- bioloji təsirlər
- fiziki təsirlər
- qüvvətli təsirlər

501 İnsan onu əhatə edən ətraf mühitə hansı növ təsirləri göstərə bilər? (Çəki: 1)

- dalğalı, mexaniki, optik
- fiziki, kimyəvi, bioloji
- mexaniki, istilik akustik
- optik, fiziki, şüalanma
- ionlaşma, səs-küy, istilik

502 Ekologiyaların fikrincə insanın ekoloji proseslərə təsiri əsasən hansı istiqamətlərdə olur. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- heyvanlarda və bitkilərdə genetik dəyişiklərin baş verməsi.

- yeni ekosistemlərin yaranması
- bioloji dövrünün məhdudlaşdırılması
- zəhərli tullantıların miqdarının artması
- ekosistemlərə yeni növlərin daxil edilməsi

503 Ekologiyanın əsas tədqiqat obyektini təşkil edən canlı ekoloji sistemlər hansılardır?

- təsərrüfat sistemlərinin təhlükəsizliyi
- Populyasiya, biosenoz, biosfer
- Atmosfer, növlərarası əlaqə
- biosenozların inkişafı və məhvi
- ekosistemin biotik və abiotik komponentləri

504 Ekologiya elminin predmetini təşkil edən enerji, maddə və informasiya axınları konkret olaraq necə adlandırılır?

- toksikologiya
- sinekologiya
- populyasiyalar
- biosenozlar
- biogeosenologiya

505 Ekologiyanın metodlarının müşahidələr, təcrübələr və modelləşdirmədən başqa hansı ekoloji sahələr də aiddir?

- ekoloji təlim-tərbiyə və təhsil
- ekoloji indikasiya və monitorinq
- ekoloji təhlükəsizlik və audit
- ekoloji münasibətlər və əməkdaşlıq
- ekoloji amillərin optimallaşdırılması

506 Ekologiya elminin daha da aktuallaşması hansı dövrə aiddir?

- XIX əsrin sonu
- XX əsrin əvvəlləri
- XIX əsrin əvvəllərinin
- XVIII əsrin sonu
- XX əsrin II yarısı

507 Ekologiya elminin daha da aktuallaşmasının XX əsrə aid edilməsi nə ilə izah edilir?

- Ekoloji proqnozlaşdırmanın sürətlə inkişafı
- elmi-texniki inqilab nəticəsində insanların təbiətə təsirinin artması ilə
- Populyasiyaların say tərkibinin artması ilə
- Ekologiya elminin iqtisadiyyat və mədəniyyət kimi sahələrlə sıx əlaqəsinə görə
- Heyvan və bitki növlərinin tədqiq olunmasının geniş vüsət olması ilə

508 Sinekologiya nədir?

- ekosistemlərin mühəndis-texniki üsullarla tədqiqidir
- enerji, maddə və informasiya axınlarıdır
- növdaxili münasibətlərin tədqiqidir

- canlıların fiziologiyasıdır
- ətraf mühitin qorunması üsullarıdır

509 Biosferə enerji hansı mənbələrdən daxil olur? (Çəki: 1)

- günəşdən, meşələrdən, okeanlardan
- günəşdən, kosmik fəzadan, yerdən
- bulaqlardan, kosmosdan, göllərdən
- dağlardan, yerdən, günəşdən
- çaylardan, göllərdən, dağlardan

510 Günəş enerjisi yerdə hansı prosesin əsasını təşkil edir? (Çəki: 1)

- foto müqavimətin
- fotosintezin
- fotodumanın
- foto dissosiyanın
- foto keçiriciliyin

511 Canlı orqanizmlərdə enerjinin toplanması və onun ətraf mühitə yayılması prosesləri necə həyata keçir? (Çəki: 1)

- üfüqi istiqamətdə
- paralel surətdə
- əks istiqamətdə
- bir istiqamətdə
- şaquli istiqamətdə

512 Canlı orqanizmlərdə enerjinin toplanması, onun ətraf mühitə yayılması dinamikası biosferin hansı səviyyəsini müəyyən edir? (Çəki: 1)

- məhsuldarlıq səviyyəsi yoxdur
- birinci məhsuldarlığın səviyyəsini
- beşinci məhsuldarlığın səviyyəsini
- üçüncü məhsuldarlığın səviyyəsini
- məhsuldarlığın səviyyəsi təyin olunmur

513 Biosferdə enerji bir trofik səviyyədən digərinə necə keçir? (Çəki: 1)

- efir vasitəsilə
- qida vasitəsilə
- su vasitəsilə
- hava vasitəsilə
- mühit vasitəsilə

514 Konsumentlər tərəfindən qida şəklində qəbul edilən enerji necə sərf olunur? (Çəki: 1)

- ekosistem üçün sərf olunur
- öz həyatı üçün sərf olunur
- başqasının həyatına sərf olunur
- populyasiyası üçün sərf olunur
- növləri üçün sərf olunur

515 Orqanizmdə enerjinin bir tropik səviyyədən digərinə keçidi qəbul edilən enerjinin 10%-ni təşkil edir. Buna ekologiyada nə deyilir? (Çəki: 1)

- “doqquz faiz qaydası”
- “on faiz qaydası”
- “yeddi faiz qaydası”
- “beş faiz qaydası”
- “sıfır faiz qaydası”

516 Canlı orqanizmlərin cansız aləmdən fərqi nədən ibarətdir? (Çəki: 1)

- canlılar enerji mübadiləsi etmir
- canlılar “özünübərpa” xassəsinə malikdir
- canlılar enerjini toplamır
- canlılar enerjini toplayır
- canlılar ətraf mühətdən enerji almır

517 Biosferdə canlı maddə qlobal müqyasada aşağıdakı biokimyəvi funksiyaları yerinə yetirir. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- qaz əmələ gətirmə
- katalitik reduksiya reaksiyaları
- qatılaşdırma
- oksidləşmə-reduksiya reaksiyalar
- biokimyəvi fəaliyyətin kəmiyyət və keyfiyyəti

518 Biosferdə canlı maddə vasitəsilə gedən oksidləşmə-reduksiya proseslərində hansı maddələr alınır? (Çəki: 1)

- turşular, oksidlər, qətranlar
- oksidlər, duzlar, mineral maddələr
- qələvilər, turşular, duzlar
- qələvilər, turşular, duzlar
- mineral maddələr, turşular, qələvilər

519 Canlı maddələr hansı biokimyəvi funksiyaları həyata keçirir? (Çəki: 1)

- məhv olma, çürümə, nəsil kəsmə, ölmə, qidalanma
- tənəffüs, qidalanma, çoxalma, ölmə, çürümə
- nəsil vermə, ölmə, qidalanma, çoxalma
- çoxalma, çürümə, nəfəs alma, nəfəsvermə, qidalanma
- nəfəs alma, qidalanma, ölmə, yaşama, məhv olma

520 Hansı canlılar torpağın strukturunu və kimyəviliyini formalaşdırır? (Çəki: 1)

- balıqlar, ağaclar, göbələklər
- mikroorqanizmlər, bitkilər, heyvanlar
- viruslar, göllər, heyvanlar
- quşlar, göbələklər, balıqlar
- mikroblar, ağaclar, bitkilər

521 Biosferdə məskunlaşmış orqanizmlərin birgə fəaliyyətinin təsiri nəticəsində onda hansı dəyişiklər

baş vermişdir? (Çəki: 1)

- xassələri dəyişməz olaraq qalır
- müasir xassələri formalaşmışdır
- öz xassələrini saxlayıb
- köhnə xassələrini itirmişdir
- heç bir dəyişiklik baş verməmişdir

522 Biosferdə orqanizmlərin yüksək kimyəvi aktivliyi hansı prosesləri sürətləndirir? (Çəki: 1)

- mühitin dəyişməsi prosesini
- mühitin əmələ gəlmə prosesini
- mühitin dəyişməz qalmasını
- mühitin çevrilməsi prosesini
- mühitin pozulması prosesini

523 Bitkilərdə fotosintez prosesini hansı enerji həyata keçirir? (Çəki: 1)

- səs enerjisi
- günəş enerjisi
- elektrik enerjisi
- maqnit enerjisi
- optik enerjisi

524 Hansı canlılar qida şəklində qəbul etdikləri enerjiyi öz həyatları üçün sərf edirlər? (Çəki: 1)

- Quşlar
- konsumentlər
- Avtotroflar
- Bitkilər
- Məmələr

525 Biosferdə canlı maddə vasitəsilə gedən hansı proseslərdə oksidlərə düzlar, Mineral maddələr alınır? (Çəki: 1)

- Akustik proseslərdə
- oksidləşmə - reduksiya proseslərində
- kimyəvi proseslərdə
- Fiziki proseslərdə
- İstilik mübadiləsi proseslərində

526 Mikroorqanizmlər bitkilər, heyvanlar torpağı hansı xassələrini formalaşdırır? (Çəki: 1)

- müqavimətini və keçiriciliyini
- strukturunu və kimyəviliyini
- məsaməliyini və nəmliyini
- nəmliyini və hidroskopliyini
- səskeçirmə və səsudmasını

527 Neftlə çox çirklənmiş yerlərdə ən çox hansı xəstəliklər müşahidə edilir ?

- ürək-damar və həzm orqanları xəstəlikləri

- endokrin, qan dövrünü, allergiya
- qan azlığı, şiş xəstəlikləri
- əqli çatmamazlıq, genetik xəstəliklər
- burun-boğaz və damar xəstəlikləri

528 Karbon-oksidiyin havada konsentrasiyasının miqdarı çox olduqda hansı xəstəliklin artmasına şərait yaranır ?

- damar xəstəlikləri, qaz azlığı
- ateroskleroz, psixoz, infarkt
- endokrin xəstəlikləri, irsi xəstəliklər
- talasemiya və xərcəng xəstəlikləri
- qara ciyər və qida yolu xəstəlikləri

529 Müəyyən xəstəliyin bilavasitə səbəbi sayılmayan, lakin onun baş verməsi ehtimalını artıran ümumi faktorlar necə adlanır ?

- təbii faktorlar
- risk faktorları
- bioloji faktorlar
- etoloji faktorlar
- süni faktorlar

530 Əsas sayılan risk faktorları hansılardır ? 1. bioloji 4. hipodinamik 2. ekoloji 5.pafogen 3. süni 6.sosial

- 4, 5, 6
- 1,2, 6
- 3,4,5
- 2, 3, 5
- 2, 4, 6

531 Kansorogen maddələrə aşağıdakılardan hansılar aiddir ?

- havadakı təsirsiz qazların miqdarının artması
- tsiklik karbohidrogenlər, azotlu rəngləyicilər
- karroziyaya uğramış dəmir hissələri
- suyun tərkibində oksigenli maddələrin artması
- neftlə çirklənmiş süni gillərin suları

532 Əlverişsiz mənzil, yaşayış şəraiti, müxtəlif stress vəziyyəti hansı risk faktorlarına aiddir ?

- bioloji
- sosial
- elementar
- təbii
- ekoloji

533 İqtisadi cəhətdən inkişaf etmiş ölkələrdə ən çox ölümlə nəticələnən xəstəliklər hansılardır ?

- psixosomionallıq və anemiya
- ürək-damar və xərcəng

- taun və difteriya
- ağcaqanad ensefaliti
- hipodinamiya və malyariya

534 Hansı təbəqədə mövcud olan ozonun konsentrasiyasının azalması xeyirli hesab edilir ?

- termosferdə
- troposferdə
- erkosferdə
- stratosferdə
- mezosferdə

535 Troposferdə mövcud olan ozon hansı proseslər nəticəsində əmələ gəlir ?

- vulkan püskürmələri nəticəsində havaya qalxan qazlardan
- atmosferdə elektrik və şimşək çaxması nəticəsində
- havada olan karbon qazı və azot oksidlərinin miqdarından
- AES-lərin işləmə prosesində yaranan şüalanmadan
- kükürd 2-oksidin kəskin artması nəticəsində

536 Akademik V.V.Polinova görə hansı kimyəvi elementlər fəal miqrasiya olunma xassəsinə malikdir ?

- miss, molibden, civə
- kükürd, brom, yod
- silisium, dəmir, alüminium
- sirkonium, civə , stronsium
- molibden, gümüş, sink

537 Dünyanın quru hissəsinin nə qədər sahəsi tropik torpaqlar altındadır ?

- 42128.0
- 42125.0
- 42036.0
- 42064.0
- 42097.0

538 Karbon və azotun torpaqla toplanması hansı amillərin fəaliyyəti ilə bağlıdır ?

- insanın təsərrüfat fəaliyyəti
- bitki və heyvan qalıqları
- dağ süxurları və mineralları
- iqlim elementləri
- maqmatik süxurlar

539 Dünya əhalisinin sürətlə artması və düzgün olmayan təsərrüfat fəaliyyəti nəticəsində hər il nə qədər məhsuldar torpaqlar itirilir ?

- 4 mln.ha
- 6-7 mln.ha
- 2-3 mln.ha
- 3, 5 mln.ha
- 5,5 mln.ha

540 Dünyada məhsuldar sahələrin ümumi sahəsi təxminən nə qədərdir?

- 4200 mln.ha
- 8500 mln.ha
- 5700 mln.ha
- 6000 mln.ha
- 7300 mln.ha

541 Ümumiyyətlə becərilən sahələr ümumi torpaq fondunun neçə faizini təşkil edir ?

- 9,5 %-ni
- 11,2 %-ni
- 5 %-ni
- 8 %-ni
- 6,7 %-ni

542 Dünyada ən çox açıq üsulla çıxarılan dağmədən sənayesi məhsulları hansı ölkə ərazisindədir ?

- Hindistan, Almaniya, Danimarka
- ABŞ, İngiltərə, Polşa
- Rusiya, ABŞ, İndoneziya
- Çin, Yaponiya, Avstraliya
- Azərbaycan, Türkiyə, Brazilya

543 Fosfor və azotun mütəhərrik birləşmələri su hövzələrinə daxil olduqda hansı canlıların güclü inkişafı baş verir ?

- sarmaşiq və liyanalar
- yosun və mikroorqanizmlər
- mamır və şibyələr
- hidromorf bitkilər
- alçaq boylu kollar

544 Oksigeni sürətlə mənimsəyən yosunların çoxluq təşkil etdiyi sututarlarda nə kimi ekoloji pozulma baş verir ?

- su bakteriyalarının miqdarı artır və suyun səviyyəsi aşağı düşür
- oksigen azalır və balıqlar məhv olur
- suyun dövrənı zəifləyir və buxarlanma azalır
- fosforlu birləşmələrin mütəhərrikliyi azalır
- sututarlarda torfun qalınlığı artır və bataqlıq yaranır

545 Torpağa qurğuşun tullantıları hansı vasitələrlə atılır ?

- yeyinti sənayesi
- avtomobillər
- neft sənayesi
- qara metallurjiya
- əlvan metallurjiya

546 Nəqliyyat vasitələrindən təbiətə atılan və ən çox sinir-əsəb, qan-damar, əqli çatmamazlıqlar kimi xəstəliklərin yaranmasına şərait yaradan kimyəvi maddələr hansılardır ?

- hidrogen xlorid, metallik nikel, sulfat turşusu
- dəm qazı, azot oksidləri, qurğuşun
- maqnezium, hidrogen-sulfid, karbon qazı
- helium qazı, dəmir oksidləri, natrium-xlor
- karbon oksidləri, benzol, təsirsiz qazlar

547 Torpaq örtüyünü biosferin bir elementi kimi öyrənən alim kim olmuşdur ?

- V.R.Volobuyev
- İ.P.Gerasimov
- D.L.Armand
- A.P.Vinoqradov
- K.K.Markov

548 Y.Odum və C.M.Andersonun tədqiqatları ekologiya elminin hansı inkişaf mərhələsinə təsadüf edir ?

- coğrafiya elminin yarandığı dövrlərə
- XX əsrin 50-ci illərinə
- orta əsrlərə
- XIX əsrin 60-ci illərinə
- XIX əsrin 50-ci illərinə qədər

549 Temperatur, su, insan, torpaq, işıq və s.mühitin hansı sahəsinin ayrılmaz hissələridir ?

- dövrü millərin
- abiotik amillərin
- biokoz amillərin
- antropogen amillərin
- biotik amillərin

550 Vulkan püskürməsi, zəlzələ və s. baş verən gözlənilməz hadisələr hansı faktorlara Aid edilir ?

- kosmik faktorlara
- qeyri-dövrü faktorlara
- fizioloji faktorlara
- modifikator faktorlara
- limitləşdirici faktorlara

551 Qeyri-üzvi maddədən üzvi maddə əmələ gətirən produsentlər necə adlanır ?

- konsumentlər
- avtotrof orqanizmlər
- mikrosistemlər
- ekoton orqanizmlər
- heterotrof orqanizmlər

552 İnsan, heyvan və bəzi bitkilər hansı formalı orqanizmlərə aid edilir ?

- biosenozlara
- konsumentlərə
- produsentlərə
- redusentlərə

fitofaqlara

553 Fitofaqlar hansı təbəqə tərəfindən yaradılan ilkin məhsulla qidalanır ?

- noosfer
 atmosfer
 hidrosfer
 litosfer
 biosfer

554 Dünyanın ən kasıb biosenozları hansı ərazilərdə yayılmışdır ?

- dağ zirvələrində və ekvatorial meşələrdə
 qütb səhralarında, şirkələnmiş su hövzələrində
 mülayim qurşaqda və bataqlıqlarda
 tropik meşələrdə və çay vadilərində
 mərcan rifləri, okean çökəkliklərində

555 Trofik əlaqələr hansı proseslər zamanı baş verir ?

- temperaturun və yeraltı təzyiqin dəyişməsi
 biosenozda bir növün digər növün hesabına qidalanması
 ekosistemdə biotopların sayının artması
 canlı orqanizmlərin həyat fəaliyyətinin dəyişməsi
 okean çökəkliklərindəki mikroorqanizmlərin məhv olması

556 Edvard Zyuss tərəfindən 1875-ci ildə elmə gətirilmiş termin hansıdır ?

- coğrafi təbəqə
 biosfer
 ekologiya
 atmosfer
 tropopauza

557 Canlı orqanizmlərin cəmi olan canlı maddə fikrini kim söyləmişdir ?

- S.P.Kraşennikov
 V.İ. Vernadski
 N.A.Seversov
 V.V.Dokuçayev
 K.F.Rulye

558 V.İ.Vernadskinin fikrincə insanın təbiətdəki əsas rolu nədən ibarətdir ?

- maddələrin təkrar olaraq paylanmasına nəzarət edir
 biosferin mərkəzi hissəsini təşkil edir
 populyasiyaların artmasının tənzimləyir
 təbiətdəki bütün canlılara mənfi təsir göstərir
 planetar hadisələrin aktivliyini artırır

559 Günəş aktivliyinin dəyişməsi hansı hadisələrin yaranmasına səbəb olur?

- canlı maddələrin metabolizminin azalmasına
- populyasiyaların sayının kəskin artmasına
- yağıntısız günlərin sayının artmasına
- ozon təbəqəsinin sürətlə nazikləşməsinə
- maddələrin qeyri-bərabər paylanmasına

560 Digər ekosistemlərə nəzərən maksimal müxtəlifliyə malik təbəqə hansıdır ?

- ekzosfer
- biosfer
- atmosfer
- litosfer
- hidrosfer

561 Biosferdə mövcud olan hansı məhsullar biokosmik kütlə adlandırılır?

- biotik süxurlar
- çöküntü süxurları
- biogeokimyəvi süxurlar
- kimyəvi süxurlar
- qeyri-üzvi süxurlar

562 Əhəng və təbaşir süxurlarının yaratdığı kalsium-karbonat birləşmələrinin yaranma mənbəyi nədir ?

- püskürmə materialları
- mikroorqanizmlərin skeletləri
- maqmatik kütlələr
- üzvi faydalı qazıntılar
- bitkilərin çürüntüləri

563 Aralarında daima enerji mübadiləsi gələn və bir-birinə qarşılıqlı təsir göstərən biosfer hissələri hansılardır ?

- edafotop və biosenoz
- biotop və biosenoz
- ekosistem və mühit
- konsument və biokos
- biotop və zoosenoz

564 Biosferdə mövcud olan destrutor bitkilər hansılardır?

- okean dibindəki yosunlar
- çoxhüceyrəli mikroskopik bitkilər
- həmişəyaşıl meşə ağacları
- bataqlıqdakı torf bitkiləri
- kənd təsərrüfatı bitkiləri

565 Avtotrof kütlələr hansı prosesin köməyi ilə inkişaf edir?

- kübrələr vasitəsilə
- fotosintez vasitəsilə
- tozlanma ilə

- rütubətləmə ilə
- humusun çoxluğu ilə

566 İnsan bədənində ən çox mövcud olan element hansıdır ?

- dəmir
- oksigen
- kalsium
- karbon
- hidrogen

567 Analoji ekologiya elminin yaradıcısı kim olmuşdur ?

- İ.P.Gerasimov
- V.İ.Vernadski
- H.Ə. Əliyev
- V.V.Dokuçayev
- L.Dollon

568 Geoloji tarix boyu canlı orqanizmlərin yaratdığı biogen maddələrin mənşəyi necədir?

- mineral və çökmə
- üzvi və üzvi-mineral
- kimyəvi və üzvi
- çökmə və metamorfik
- qeyri-üzvi və maqmatik

569 Canlı və cansız maddələrin sintezindən yaranan hissələr necə adlanır ?

- destruktiv maddələr
- biratıl maddələr
- abiotik maddələr
- radioaktiv maddələr
- energetik maddələr

570 Aşağıdakılardan hansı V.İ. Vernadskinin təlimidir ?

- « İnsanın biosferdə fəaliyyəti »
- « canlı orqanizmlərin geoloji rolu »
- « Enerji axınlarının biristiqamətliyi »
- « təbiətdən istifadənin enerji effektivliyi »
- « Canlı maddələrin fiziki-kimyəvi vəhdəti »

571 Biosferin özünü tənzimləmə sistemi necə adlanır?

- biogeosfera
- homeostazm
- parabiosfera
- mutyualizm
- evrioksibiont

572 V.İ.Vernadski biogeokimyəvi tsiklları hansı dövrəyə aid edirdi?

- biosferin kiçik dövranına
- ayrı-ayrı maddələrin dövranına
- böyük bioloji dövranına
- kiçik su dövranına
- üzvi maddələrin dəyişməsi dövranına

573 Oksigen, azot, karbon və fosforun ən çox dövr etdiyi mühit hansıdır ?

- üst mantiya
- ekosistem
- termosfera
- biogeosenoz
- okean yatağı

574 Sənaye və məişət ehtiyacları üçün istifadə edilən oksigeninin miqdarı nə qədərdir ?

- 0.4
- 0.23
- 55 /%
- 0.7
- 0.15

575 Canlılarla qeyri-üzvi mühit arasında kimyəvi elementlərin dövranı necə adlanır?

- ayrı-ayrı maddələrin dövranı
- biogeokimyəvi dövran
- böyük bioloji dövran
- böyük su dövranı
- qazların dövranı

576 Ekosistemin ən nazik sahələri hansılardır ?

- tropik meşələr
- səhra torpaqları
- çay vadiləri
- okean mühiti
- ekvatorial meşələr

577 Konsument və destrukturların birləşməsindən yaranan orqanizmlər necə adlandırılır ?

- biokosmik
- heterotrof
- avtotrof
- neterotrof
- homestazm

578 Təbiətin və cəmiyyətin bir-birinə bağlılıq və asılılıq qanununun mahiyyəti nədir ?

- kimyəvi elementlərin yayılması və parçalanması
- ətraf mühitin qorunmasının əsası
- təbii elementlərin bir-biri ilə ziddiyyəti
- populyasiyaların məhv olma təhlükəsi

- dünya okeanındakı su dövranları

579 Biosferdə baş verən bioloji və geoloji proseslərin əsasını qoyan təbii element hansıdır ?

- qabarma və çəkilmə
 günəş enerjisi
 rütubətlənmə əmsalı
 yerin cazibə qüvvəsi
 hava axınları

580 V.I.Vernadskinin « Sabitlik qanunu», onun başqa hansı qanunu əsasında yaradılmışdır ?

- təkamülün dönməzliyi qanunu
 daxili dinamiki tarazlıq qanunu
 tolerantlıq qanunu
 ümumi biosfer qanununun
 geoloji kəmiyyətlər qanunu

581 Biogeokimyəvi dövran hansı elementlərin dövr etmə tsikllarının nəticəsində yaranır ?

- fitofaq elementlərin
 biofil elementlərin
 kosmik elementlərin
 edofogen elementlərin
 ekoton elementlərin

582 Oksigen elementi Atmosferi və hidrosferi hansı təbəqə ilə əlaqələndirir ?

- okean yatağı
 yer qabığı
 biosfer
 mantiya
 ekzosfer

583 Suyun biosfer və atmosfer arasında bir dəfə dövr edib qayıtması neçə ilə baş verir ?

- 70 min ilə
 2 milyon ilə
 500 ilə
 250 ilə
 350 min ilə

584 Metan qazının ən çox iştirak etdiyi proses hansıdır ?

- neft və qazın emalında
 antropogen parnik effektində
 sənaye müəsisələrində
 ozon təbəqəsinin deşilməsində
 kübrələrin istehsal edilməsində

585 Havada asılı halda olan bərk və maye hissəciklərlə atmosferin çirklənməsi necə adlanır? (Çəki: 1)

- duzlu çirklənmə adlanır
- aerosol çirklənmə adlanır
- qələvili çirklənmə adlanır
- turşulu çirklənmə adlanır
- buxarlı çirklənmə adlanır

586 Ozon qatının azalmasına hansı maddələr daha çox təsir göstərir? (Çəki: 1)

- ammoniyak və karbon birləşmələri
- xlor - flüor üzvi birləşmələri və ODM
- Na birləşmələri və neft məhsulları]
- Ca birləşmələri və ODM
- Fe birləşmələri və üzvi sintez maddələri

587 Stratosfer ozonunun azalmasına atmosferdə ildən – ilə artan hansı maddələrin oksidləri təsir göstərir? (Çəki: 1)

- Ga, Se, Ag,
- N, S, C, - oksidləri
- Al, Fe, Hg – oksidləri
- Ca, Na, K – oksidləri
- Au, Ag, Hg, - oksidləri

588 Atmosferdə hansı qazların çoxalması parnik effekti nin yaranmasına səbəb olur? (Çəki: 1)

- P₂O₅, CaO, NO₂, O₃
- CO₂, CH₄, N –Oksidləri, O₃
- NO, NO₂, NeI, SO₂
- SO₃, SO₂, CO, N-Oksidləri
- O, O₂, N₂O₃

589 Hava hövzəsini antropogen təsirlərdən yaranan zəhərli maddələrdən mühafizə etmək məqsədilə aşağıdakı tədbirlərin həyata keçirilməsi vacib sayılır? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- sanitariya – mühafizə zonalarının yaradılması
- istehsal müəssisələrinin şəhər daxilində yerləşdirilməsi
- texnoloji proseslərin ekologiyalaşdırılması
- tullantı qazların təmizlənməsi
- tullantı qazların atmosfərə səpələnməsi

590 İES və qazanxanalarda maye yanacaq yandırılan zaman atmosfərə hansı çirkləndiricilər atılır? (Çəki: 1)

- kalsium və xlor oksidləri
- kükürd və azot oksidləri
- dəmir və aliminium oksidləri
- karbon və xlor oksidləri
- natrium və fosfor oksidləri

591 AES – in atmosferi çirkləndirən tullantıları hansılardır. (Çəki: 1)

- gümüş ionlar, dəniz ionları, su buxarı

- radioaktiv yod, radioaktiv təsirsiz qazlar, aerözollar
- duzlar, hepatit, su buxarı
- su buxarı, helinionları, aerözollar
- zing ionları, kalsium, tozlar

592 Polad istehsalı zamanı atmosferə hansı çirkləndirici maddələr tullanır? (Çəki: 1)

- yod buxarı, flor birləşmələri, su buxarı
- kükürd oksidləri, karbon oksidləri, bərk hissəciklər
- xlor birləşmələri, dəmir oksidləri, su buxarı
- sinz oksidləri, dəmir oksidləri, karbon qazı
- natrium oksidləri, xlor, yod buxarı

593 Adi smoqun tərkibi hansı çirkləndirici qarışıqlardan ibarətdir? (Çəki: 1)

- Al₂O₃, FeO, SiO, CdO, HgO
- SO₂, NO₂, CO_x, H₂O, C_nH_m
- CO, CO₂, NaO, H₂O, PbO,
- NO, NO₂, N₂O₅, H₂O, AgO
- PbO, HgO, AuO, H₂O, Al₂O₃

594 Karbon qazı hansı növ bitkilərin ilkin inkişafında mühüm rol oynayır ?

- birhüceyrəli göbələklərin
- avtotrof bitkilərin
- idromorf bitkilərin
- fitofaqların
- evrion bitkilərin

595 Dünya okeanın atmosferdə tənzimlədiyi mühüm xüsusiyyətə malik olan qaz hansıdır ?

- kükürd
- karbon
- helium
- hidrogen
- azot

596 Atmosferdə yaşayaraq üzvi maddələrlə qidalanmış eobiontlar hansı qaz olmadan inkişaf etmişlər ?

- metan
- oksigen
- karbon
- kükürd
- hidrogen

597 Canlıların növ tərkibi, geoloji və iqlim dəyişmələri hansı təbəqənin evolyusiyasına təsir göstərmişdir ?

- zoosfer
- biosfer
- atmosfer
- hidrosfer

litosfer

598 Avtotrofların tapıldığı süxurların yaşı təxminən nə qədərdir ?

- 2 milyon il
 3,5 milyard il
 5,5 milyon il
 4 milyard il
 500 min il

599 Oksigenin atmosferdə əmələ gəlməsinə səbəb olan su buxarından başqa əsas element hansı olmuşdur ?

- ultrabənövşəyi şüalar
 avtotrof orqanizmlər
 karbonun parçalanması
 azot birləşmələri
 vulkan püskürmələri

600 Biosferdə mövcud olan hansı çöküntülər aşağı proterozoya aiddir ?

- maqneziumlu
 karbonatlı
 kalsiumlu
 xloridli
 natriumlu

601 Fotosintez prosesi atmosferdə hansı təbəqənin qalınlaşmasına şərait yaradır ?

- mezosferanın
 ozon qatının
 troposferin
 strotopauzanın
 noosferanın

602 Daş kömür, neft və neftli qazın okean dibinə çökməsinə səbəb nədir ?

- çay sularının gətirdiyi daşların yığılması
 canlı orqanizmlərin ölərək yığılması
 kimyəvi tərkibli süxurların çökməsi
 vulkanik mənşəli maqmalanın çökməsi
 yosunların sıxlığının artması

603 Karbonun suda həll olması. Daş kömür dövründə hansı elementin böyük yataqların yaratdı ?

- kvars qumu
 əhəng daşı
 təbaşir
 daş kömür
 yanar şist

604 Kapitalist ölkələrinin payına düşən ümumi neftin necə faizi təkcə küveytin payına düşür ?

- 35 %-i
- 25 %-i
- 50 %-im
- 10 %-i
- 17 %-i

605 Biosferdə təkamül faktorları konkret olaraq necə adlanır ?

- yerin cazibə qüvvəsi, süxurların toplanması
- irsiyyət, dəyişkənlik, təbii seçim
- orqanizmlərin ölərək çürüməsi
- rütubətin çoxluğu, torpağın nəmlənməsi
- təzyiqin paylanması, canlıların artımı

606 Attil maddələr hansı təbəqənin əsas tərkib hissəsidir ?

- nüvənin
- torpağın
- okeanın
- atmosferin
- ozon qatının

607 « Canlı orqanizmlərin geoloji rolu» təlimini hansı alim yaratmışdır ?

- C.Xarper
- V.I.Vernadski
- V.V.Dokuçayev
- A.Humboldt
- D.Lamark

608 Trofik zəncir vasitəsilə hansı proses yerinə yetirilir ?

- geoloji proseslərin aktivləşməsi
- maddə və enerjinin ötürülməsi
- kimyəvi elementlərin yerdəyişməsi
- ekosistemlərin sahələrinin genişlənməsi
- maddələr mübadiləsinin ləngiməsi

609 Maddələrin böyük dövrəni hansılər zamanı baş verir ?

- çay şəbəkəsinin sıxlığı və yüksək təzyiqin
- günəş enerjisi ilə yerin dərinlik enerjisinin
- hava axınları və yüksək temperaturun
- yerin cazibə qüvvəsi və su dövrəni
- antropogen təsirlər və sənayenin inkişafı

610 Spiral forması hansı prosesin simvoludur ?

- geoloji dövrənin
- maddələr mübadiləsinin
- fotosintez prosesinin
- biogeokimyəvi dövrənin

böyük su dövrünün

611 Aşınma, yerdəyişmə proseslərinin təsiri ilə çökmə süxurlara çevrilən süxurlar hansılardır ?

- qranit
- maqmatik
- metamorfik
- karbonat
- sialit

612 Yalnız biosfer daxilində tamamlanan dövrən hansıdır ?

- böyük bioloji dövrən
- biogeokimyəvi dövrən
- böyük su dövrən
- ayrı-ayrı maddələrin dövrən
- radiaktiv elementlərin dövrən

613 Biosferdə bas verən hansı proses üçün təxminən 5%-ə qədər enerji sərf olunur ?

- elementlərin çevrilməsi
- fotosintez
- vulkanizm
- buxarlanma
- maddələr mübadiləsi

614 Hidrogen və oksigenlə birləşərək bitkilər tərəfindən daha yaxşı mənimsənilən atmosfer qazı hansıdır ?

- kükürd
- azot
- oksigen
- karbon
- helium

615 Bakteriyalar tərəfindən hazırlanan və miqdarı daha çox olan element hansıdır ?

- metan qazı
- üzvi azot
- karbon 4-oksidi
- natrium -xlor
- dəm qazı

616 Okeanlarda ən çox mövcud olan qaz hansıdır ?

- arqon
- karbon
- azot
- hidrogen
- fosfor

617 Əhəng karbonatları və karbon ikioksidi karbonun təbiətdə mövcud olan hansı formasıdır ?

- mayeləşmiş
- mineral
- bərk
- kristal
- ionlaşmış

618 Karbohidrogenlərdən yanacaq kimi istifadə olunması atmosferdə hansı qazın miqdarını süni şəkildə artırır ?

- qurğuşun
- karbon
- hidrogen
- kükürd
- metan qazı

619 Atmosferdə və çoxsaylı səthi biogen mənşəli çöküntü minerallarının tərkibi hansı elementdən ibarətdir?

- qurğuşun
- oksigen
- kalsium
- maqnezium
- karbon

620 Biosistemləri yaradan əsas komponentlər hansılardır?

- ekotip amilləri
- biotik və abiotik amillər
- biosenozlar
- biotoplar
- təkamül prosesləri

621 Bir növə aid fərdlər birliyi nə adlanır?

- biotoplar
- populyasiya
- biosenozlar
- genofondlar
- ekosistemlər

622 Təbii qruplaşmaların əksəriyyətinin yerli şəraitə uyğunlaşaraq yaratdıqları qrup elmi cəhətdən nə adlanır?

- biosenoz
- ekotip
- genofond
- biotop
- ekosistem

623 Bütün orqanizmlərin bölündüyü əsas qruplar hansılardır?

- redusent və bakteriyalar

- avtotrof və heteretroflar
- konsument və parazitlər
- hüceyrə və növləri
- relyef və süxurlar

624 Qeyri-üzvi maddədən üzvi maddə əmələ gətirən orqanizmlər necə adlanır ?

- fərdlər
- avtotroflar
- genofondlar
- biotoplar
- biosistemlər

625 Ölü orqanika ilə qidalanan heterotroflar hansılardır?

- redusentlər
- saprofitlər
- produsentlər
- destuktorlar
- parazitlər

626 Yaşayış mühitindən asılı olaraq mikroorqanizmlər hansı qruplara bölünürlər?

- ekotip və individlər
- aerob və aneoroblar
- avtotrof və göbələklər
- heteretrof və bakteriyalar
- biotop və genotoplar

627 Canlıların metabolizma prosesini idarə edən əsas elementlər hansılardır?

- filogenezlər
- fermentlər
- hormonlar
- konfermentlər
- ontogenezlər

628 Ontogenez nədir?

- orqanizmdə hasil edilən əsas elementlərdir
- orqanizm doğulandan ölənə kimi getdiyi yoldur
- orqanizmdə olan üzvi kükürd birləşmələridir
- orqanizmdə baş verən biokimyəvi proseslərdir
- molekulları orqanizmə paylayan əsas elementlərdir

629 Canlı orqanizmlərin metabolizm prosesini idarə edən əsas elementlər hansılardır?

- filogenezlər
- fermentlər
- üzvi birləşmələr
- konfermentlər
- embrionlar

630 İlk dəfə limitləşdirici amillərin əhəmiyyətini hansı alim qanun şəklində təsis etmişdir?

- İ.İ.Lepexin
- Y.Libix
- V.V.Dokuçayev
- K.Mitçerlix
- V.İ.Vernadiski

631 Yer atmosferin əsas qazları, biogen mənşəli azot və oksigen, o cümlədən bütün yeraltı qazlar hansı funksiyaları yaradırlar?

- biokimyəvi funksiya
- qaz funksiyası
- konsentrasiyası funksiyası
- reduksiya funksiyası
- biogeokimyəvi funksiya

632 Litosferi ən çox çirkləndirən mənbə və sənaye sahəsi hansıdır?

- yüngül sənaye
- metallurqiya sənayesi
- kömür sənayesi
- energetika sənayesi
- yeyinti sənayesi

633 Torpaqda üzvi maddələrin mineralaşması əsasən hansı şəraitdə gedir?

- arid və humid şəraitdə
- aerob və aneorob şəraitdə
- rütubətli şəraitdə
- donuşluq şəraitində
- yüksək temperaturda

634 İnsanın yeni şəraitdəki kosmosdakı yeni şəraitə uyğunlaşdıqdan sonra əvvəlki bacarığının bərpa edilməsi prosesi necə adlanır?

- tibbi intervensiya
- deataptasiya
- simbiot şərait
- desinxrinoz
- readaptasiya

635 trans edildikdə və trans meridional miqrasiyalar vaxtı coğrafi zonalarının adaptasiyasının düz gəlməsinin prosesi hansıdır?

- fiziki reaksiya
- desinxrinoz
- virus transduksiyası
- elektromaqnit sahə
- deataptasiya

636 İstilik, səs – küy, radioaktiv və elektromaqnit çirklənmələr hansı növ çirklənməyə aiddir? (Çəki: 1)

- dispers çirklənməyə aiddir.
- fiziki çirklənməyə aiddir
- mexaniki çirklənməyə aiddir
- optik çirklənməyə aiddir
- aerosol çirklənməyə aiddir

637 Ağır metallarla, pestisidlərlə, kimyəvi maddələrlə, müxtəlif ərintilərlə baş verən çirklənmələr hansı növ çirklənməyə aiddir? (Çəki: 1)

- bioloji çirklənməyə aiddir.
- kimyəvi çirklənməyə aiddir
- optik çirklənməyə aiddir
- səs – küy çirklənməsinə aiddir
- ion çirklənməsinə aiddir

638 Hansı maddələr ətraf mühiti daha çox çirkləndirir? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- nuklidlər
- yeyinti məhsulları
- ağır metallar
- kanserogen maddələr, pestisidlər
- neft və neft məhsulları

639 Hansı hallarda insanların ətraf mühitlə qarşılıqlı təsiri baş verir. Hansı cavab düzgün deyil. (Çəki: 1)

- insanların hərbi təsir proseslərində
- insanların klinik ölüm prosesində
- insanların istehsal fəaliyyəti proseslərində
- insanların həyat fəaliyyəti proseslərində
- insanların məişət fəaliyyəti proseslərində

640 Ətraf mühitə təsir xarakterinə görə antropogen təsirlər necə cür olur? (Çəki: 1)

- optik, akustik, bioloji mexaniki
- mexaniki, fiziki, kimyəvi, bioloji
- fiziki, optik, elektrik, bioloji
- kimyəvi, ionlaşdırıcı, bioloji, optik
- akustik, bioloji, kimyəvi, mexaniki

641 Çirklənməyə görə obyektləri bir – birindən ayırırlar. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- yerətrafi kosmik fəzanın çirklənməsi.
- Zavod və fabriklərin çirklənməsi
- səth və yeraltı suların çirklənməsi
- atmosfer havasının çirklənməsi
- torpağın çirklənməsi

642 İES və qazanxanalarda işlədilən hansı yanacaq nisbətən ekoloji təmiz hesab edilir? (Çəki: 1)

- torf yanacağı
- qaz yanacağı
- odun yanacağı

- üzvi yanacaq
- qeyri – üzvi yanacaq

643 Dünyada sənaye tullantılarının yığılıb qalması hansı ekoloji vəziyyətin yaranmasına səbəb olur (Çəki: 1)

- dayanıqsız ekoloji vəziyyətin
- Kritik ekoloji vəziyyətin
- stabil ekoloji vəziyyətin
- normal ekoloji vəziyyətin
- dayanaqlı ekoloji vəziyyətin

644 Dioksin və ona oxşar maddələr hansı təsirlər yaradır? (Çəki: 1)

- katarat, konserogen, onkoloji təsirlər
- mutagen, konserogen, embriotoksiki təsirlər
- şüalanma, isitmə, soyutma təsirləri
- onkoloji, embriotoksiki, leykotik təsirlər
- mutagen, zəhərləyici, allerqiy təsirlər

645 Antropogen təsirlər nəticəsində ekosistemə xas olmayan və təbii biotik birliyin mövcudluğuna, eləcə də insan sağlamlığına neqativ təsir göstərə biləcək canlıların ekosistemə gətirilməsi necə çirklənmə adlanır? (Çəki: 1)

- mexaniki çirklənmə adlanır
- bioloji çirklənmə adlanır
- fiziki çirklənmə adlanır
- kimyəvi çirklənmə adlanır
- termiki çirklənmə adlanır

646 Antropogen təsirlər nəticəsində ətraf mühitdə bioloji çirklənmə yaradan mənbələr aşağıdakılardır. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- zibillənmiş əkin sahələri
- xiyabanlar və parklar
- sənaye və məişət tullantılarının zibilxanaları
- kanalizasiya sisteminin çirkab suları
- qəbiristanlıqlar

647 Tullantılarda olan müxtəlif faydalı komponentləri ayırıb, ondan yenidən istifadə üçün aparılan proses necə adlanır? (Çəki: 1)

- flotasiya adlanır
- utilizasiya adlanır
- rekultivasiya adlanır
- rektifikasiya adlanır
- sorbsiya adlanır

648 Antropogen təsirlər nəticəsində ekosistemə xas olmayan və təbii biotik birliyin mövcudluğuna, eləcə də insan sağlamlığına neqativ təsir göstərə biləcək canlıların ekosistemə gətirilməsi necə çirklənmə adlanır? (Çəki: 1)

- mexaniki çirklənmə adlanır
- bioloji çirklənmə adlanır
- fiziki çirklənmə adlanır
- kimyəvi çirklənmə adlanır
- termiki çirklənmə adlanır

649 Antropogen təsirlər nəticəsində ətraf mühitdə bioloji çirklənmə yaradan mənbələr aşağıdakılardır. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- zibillənmiş əkin sahələri
- xiyabanlar və parklar
- sənaye və məişət tullantılarının zibilxanaları
- kanalizasiya sisteminin çirkab suları
- qəbiristanlıqlar

650 Tullantılarda olan müxtəlif faydalı komponentləri ayırıb, ondan yenidən istifadə üçün aparılan proses necə adlanır? (Çəki: 1)

- flotasiya adlanır
- utilizasiya adlanır
- rekultivasiya adlanır
- rektifikasiya adlanır
- sorbsiya adlanır

651 Kimya obyektlərində hansı formada qəzalar baş verə bilər?

- ağır qəzalar
- ən böyük və ağır qəzalar
- orta ağır qəzalar
- yüngül qəzalar
- ən böyük və orta ağır qəzalar

652 Hansı obyektlərdə baş verən qəzalar zamanı ətraf mühitdə kiçik dəyişikliklər olur?

- Kommunal sahələrdə
- Kimya obyektlərində
- Məişət obyektlərində
- Karxanalarda
- Kiçik müəssisələrdə

653 Ətraf mühitin qorunmasının əsasını hansı qanun təşkil edir?

- kimyəvi elementlərin Biosferdə dövretmə qanunu
- təbiətin və cəmiyyətin bir-birinə bağlılıq və asılılıq qanunu
- təbii elementlərin bir-biri ilə ziddiyyəti qanunu
- okeanlarda böyük və kiçik su dövranları qanunu
- ekosistemdə maddələrin bioloji dövranı qanunu

654 Biosferdə canlı orqanizmlərdə ətraf mühitin maddələr mübadiləsi hansı proseslə əlaqədardır?

- abissal çökəkliklərdə canlıların artması ilə
- kimyəvi elementlərin yerdəyişməsi ilə

- populyasiyaların məhv olması ilə
- bioloji proseslərin sürətlənməsi ilə
- yerin daxilindəki temperaturun dəyişməsi ilə

655 Günəş enerjisinin yaratdığı mürəkkəb kimyəvi reaksiyalar hansı proseslərin əsasını qoyur?

- biosenozların qruplaşmasının
- bioloji və geoloji proseslərin
- ekosistemdəki yerdəyişmələrin sürətlənməsinin
- bitkilərin fotosintez proseslərinin
- canlı maddələrin yenidən bərpasının

656 V.I.Vernadskinin «canlı maddələrdə fiziki-kimyəvi proseslərin vəhdəti» fikri hansı qanununa aiddir?

- ətraf mühitin asılılıq qanunu
- ümumi biosfer qanunu
- analogi ekologiya qanunu
- ekosistemlərdə həyat qanunu
- elementlərin yerdəyişməsi qanunu

657 V.I.Vernadskinin hansı qanunu «Daxili dinamik tarazlıq qanunu» ilə sıx əlaqədardır?

- geoloji kəmiyyətlər qanunu
- sabitlik qanunu
- atomların biogen miqراسiyası qanunu
- təbii sistemlərin inkişaf qanunu
- ümumi biosfer qanunu

658 V.I.Vernadskinin «Sabitlik qanunu» və «Təbii sistemin onu əhatə edən mühitin hesabına inkişaf qanununa» müvafiq qələn təlimi hansıdır?

- biosenozlar sürətlə inkişaf etməlidir
- hər şey harasa yox olmalıdır
- hər bir canlı olduğu kimi yenidən yaranır
- bioloji dövrən zamanı hər şey təkrarlanmalıdır
- canlılar ekoloji problemləri aradan qaldırmalıdır

659 Biofil elementlərin dövr etmə tsiklları hansı maddələr dövrənini əhatə edir?

- maddələrin dövretmə sürəti
- böyük su dövrənini
- böyük bioloji dövrənini
- trofik zəncir əlaqəsini
- biogeokimyəvi dövrənini

660 Bioloji və geoloji dövriyyələr bir-biri ilə bağlanıb hansı prosesi əmələ gətirirlər?

- karbonun dövrənini
- vihid dövriyyəni
- maddələr mübadiləsini
- fotosintez prosesini
- su dövriyyəni

661 Atmosferi və hidrosferi Yer qalığı ilə əlaqələndirən element hansıdır?

- kalsium
- oksigen
- karbon
- hidrogen
- azot

662 Aşağıdakılardan hansının biosfer və atmosfer arasında bir dəfə dövr edib qayıtması 2.000.000 il müddətində baş verir?

- natrium
- su
- karbon
- oksigen
- azot

663 Antropogen parnik effektində müəyyən rol oynayan karbon birləşməsi hansıdır?

- karbon 2-oksidi
- metan qazı
- dəm qazı
- karbon 4-oksidi
- hidrokarbonat

664 Quruda olan avtotrof bitkilərdə ilkin proseslər hansı qazın sayəsində baş verir ?

- helium
- karbon
- oksigen
- azot
- hidrogen

665 Atmosferdə Mobil xüsusiyyətə malik olan karbon qazının miqdarını tənzimləyən mənbə hansıdır?

- bataqlıqlar
- dünya okeanı
- qurudakı vulkanlar
- tropik meşələr
- arktik buzlaqlar

666 Oksigensiz atmosferdə yaşayaraq üzvi maddələrlə qidalanmış ilk canlılar hansılardır?

- edifikatlar
- eobiontlar
- redusentlər
- saprofitlər
- avtotroflar

667 Avtotrof orqanizmlərdən sonra atmosferdə oksigenin əmələ gəlməsinə səbəb olan element hansıdır?

- maqmanın səthə çıxması

- su buxarının parçalanması
- karbonlu birləşmələr
- kömürün oksidləşməsi
- ammoniyakdan oksigenin ayrılması

668 Biosferin evolyusiyasında atmosferin karbon qazı ilə zənginləşməsinə səbəb nə olmuşdur?

- hələ ozon qatının formalaşmaması
- dağəmələgəlmə dövründə vulkan fəaliyyəti
- canlı orqanizmlərin sürətlə artması
- mikroorqanizmlərin məhv olaraq toplanması
- ultrabənövşəyi şüaların yerə təsiri

669 Ekologiyanın hansı sahəsi onu əhatə edən ətraf mühitin saxlanması, qorunması və keyfiyyətcə yaxşılaşdırılması üsullarını öyrənməkdən ibarətdir?

- tətbiqi ekologiya
- insan ekologiyası
- orqanizmlərin morfologiyası
- tibbi ekologiya
- analoji ekologiya

670 Ekologiya elminin nəticələri əsasən hansı sahələrdə tətbiq edilir?

- meteorologiya və iqlimşünaslıqda, yeyinti sənayesində
- təbiəti mühafizədə, kənd təsərrüfatında və sənayedə
- iqtisadiyyatın tənzimlənməsində, tibb sahəsində
- aerokosmik tədqiqatlarda, arxeoloji qazıntılarda
- mühəndis işlərində, inşaat layihələrinin hazırlanmasında

671 İlk ekologiya təliminin müəllifi kim olmuşdur?

- Y.Odum
- L.Lamark
- A.Humbolt
- T.Maltus
- V.V.Dokuçayev

672 Biosferdə mövcud olan ən qədim karbonat çöküntüləri hansı dövrə Aid edilir ?

- orta mezazoya
- aşağı proterozoya
- orta paleozaya
- arxey dövrünə
- aşağı kaynazoya

673 Hansı elementin suda həll olması Daş kömür dövründə əhəng daşının böyük yataqlarını yaratdı?

- kalsiumun
- karbonun
- oksigenin
- hidrogenin

azotun

674 Bırhüceyrälilärin yaranması hansı dövrə təsadüf edir?

- Paleozoy
- Kreptozoy arxcy
- Proterozoy
- Kaynazoy
- Mezazoy

675 Biosferdə irsiyyət, dəyişkənlik, təbii seçim və digər faktorlar konkret olaraq necə adlanır ?

- morfoloji faktorlar
- təkamül faktorları
- mübarizə faktorları
- fizioloji faktorlar
- insan faktorları

676 Təbiətin təkamülü prosesində əmələ gəlmiş sistem necə adlanır ?

- xarici ekosistem
- təbii ekosistem
- antropogen ekosistem
- daxili ekosistem
- bioloji ekosistem

677 Torpağın əsas tərkib hissəsi hansı maddələrdən ibarətdir ?

- kimyəvi maddələr
- atıl maddələr
- biokoz maddələr
- biogen maddələr
- üzvi maddələr

678 Canlıların fəaliyyətinin Yer qabığının dəyişməsində əsas amil olduğunu sübut edən V.İ. Vernadski hansı təlimi yaratmışdır ?

- kimyəvi və fiziki-kimyəvi hadisələr təlimi
- canlı orqanizmlərin geoloji rolu təlimi
- təbii faktorların
- Günəş enerjisinin bərabər paylanması təlimi
- sansız faktorların təsiri təlimi

679 Geoloji proseslərin yaranması, o cümlədən biosferdə baş verən hadisələrin əksəriyyəti nə ilə əlaqələndirilir?

- mürəkkəb kimyəvi reaksiyalarla
- günəş aktivliyi ilə
- kataklizm prosesilə
- dağəmələgəlmə prosesilə
- kosmik sistemlərin təsiri ilə

680 Günəş enerjisinin təsirinin dayanması hansı proses zamanı baş verir ?

- maddələr mübadiləsinin ləngiməsi zamanı
- kimyəvi elementlərin yerdəyişməsi zamanı
- Geoloji proseslər aktivləşməsi zamanı
- populyasiyaların sürətlə artması zamanı
- ekosistemlərin sahələrinin genişlənməsi zamanı

681 Biosferdə baş verən maddələr mübadiləsinin əsas mənbəyi nədir?

- temperatu və təzyiq
- günəş radiasiyası
- biogeokimyəvi dövran
- kondensasiya prosesi
- geoloji dövran

682 Bir sıra ekosistemlərdə maddə və enerjinin ötürülməsi əsasən hansı vasitə ilə yerinə yetirilir?

- konsentrasiya funksiyası ilə
- trofik zəncir vasitəsilə
- biofil elementlərlə
- biokoz maddələrlə
- dövretmə sürəti ilə

683 Ekosistemlərdə abiotik amillər və canlı orqanizmlərin sonsuz qarşılıqlı təsirləri nəticəsində biotop və biosenoqlar arasında baş verən proses necə adlanır?

- biokimyəvi tsikl
- biokimyəvi funksiya
- maddələr dövranı
- dövretmə sürəti
- trofik zəncir

684 Hər bir ekosistemdə gedən maddələr dövranı hansı sistemlərin qarşılıqlı fizioloji əlaqələrinin nəticəsidir ?

- maqmatik süxurların
- avtotrof və heterotrof sistemlərin
- konsument və redusentlərin
- biratıl sistemlərin
- kimyəvi elementlərin

685 Günəş enerjisi ilə Yer in dərinlik enerjisinin qarşılıqlı təsiri ilə baş verən proses hansıdır ?

- böyük su dövranı
- maddələrin böyük dövranı
- avtotrof sistemlərin dövranı
- biofil elementlərin yerdəyişməsi
- maqmatik süxurların çevrilməsi

686 Maddələr mübadiləsinin simvolu hansı formaya uyğun gəlir ?

- ellers
- spiral
- dairə
- piramida
- trapesiya

687 Maqmatik süxurlar hansı fiziki təsirlər nəticəsində çökmə süxurlara çevrilir ?

- yeraltı suların hərəkəti
- aşınma, yerdəyişmə, çökmə
- metamorfizmin və daşlaşma
- kristallaşma və ərimə
- radioaktiv parçalanma

688 Fotosintez prosesində qeyri-üzvi maddədən canlı maddənin yaranması və parçalanaraq yenidən qeyri-üzvi birləşmələrə çevrilməsi hansı prosesə aiddir?

- böyük bioloji dövrən
- kosmik şüalanma
- fiziki aşınma
- biogeokimyəvi dövrən
- dağəmələgəlmə prosesi

689 Biogeokimyəvi dövrəni Böyük bioloji dövrədən fərqləndirən əsas xüsusiyyət hansıdır ?

- dövretmə sürəti daha çoxdur
- yalnız biosfer daxilində tamamlanır
- günəş enerjisi olmadan mümkün deyil
- hidrosfer olmadan kiçik dövrən baş vermir
- bu prosesdə yalnız canlılar iştirak edir

690 Biosferin həyatı üçün əsas sayılan və həyatın yaradıcısı hesab olunan dövrən necə adlanır?

- böyük su dövrəni
- biogeokimyəvi dövrən
- maddələrin sintezi dövrəni
- kiçik su dövrəni
- böyük bioloji dövrən

691 Biogeokimyəvi maddələr dövrəni hansı proses təmin edir?

- qida maddələrinin ötürülməsi yalnız bitkidən bitkiyə təmin olunur
- canlı maddə dəyişərək, yaranaraq və ölərək həyatı saxlayır
- cansız maddələr dövrə edərək və parçalanaraq fəaliyyət göstərir
- ekosistemlərdə biosenozların sayı azalaraq daha az yer tutur
- bütün enerjinin 90 %-i fotosintez prosesinə sərf olunur

692 Biosferdə baş verən fotosintez prosesinə təxminən nə qədər enerji sərf olunur?

- 0.75
- 90 %-dən çox
- 0.53

- 10%-ə qədər
- 5 %-ə qədər